Päewaleht

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT" JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS"

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—3. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. **Aadress:** „Päevaleht", Tallinn, postkast 433

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—15. Kella 15-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, uksehoidja ja Pika t. raamatukauplus; nr. 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukaupluse tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 6 se
Jlmub 7 korda näda
TELLIMISHINNAD:

1 kuu postiga 1 kroon 50 senti.
2 kuud „ 3 „ — „
3 kuud „ 3 „ 70 „
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 20 s.
Välismaale 4 kr. kuus.

1 kuu postita
2 kuud „
3 kuud „
Üle 3 kuu k
järgneva kuu
Aadressi

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 senti, tekstis sees 15 senti ja tekstis teksti kirjaga 18 laiuses. Kohaotsimise kuulutused kuni Kr. 3.-

Kuulutuste koha valikut ei kindlust
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbrisse laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need saa vastav postmark on lisatud.

Nr. 229 Keſknädalal, 25. augustil 1937 XX

Rutake Tartu näituſele ülesandmis

70 rahutuste ohvrit Poolas

Talupoegade rahutuſed wõtawad laiema ulatuſe

Nõutakſe kaugeleulatuwaid poliitiliſi uuendusi. — Areteeritakſe rahwaerakonna juhte

Warſſaw, 24. 8. (ETA) (Havas) Rahwaerakond on homſeks kuulutanud

üldſtreigi Krakowis, Bochnias ja Wieliczkas pooleharu awal damiſeks talupoegadele,

kes on täitnud ſtreigikäſu 15. augustiſt. Tarnowos ſtreigiti juba täna. Kõik ärid olid ſuletud. Mitmes kohas on jälle olnud kokkupõrkeid. Buczaczis talupojad tõukaſid ümber autobuſe, mis oli maalt ülesostetud aiawiljaga teel linna.

Kokkupõrkel on 22 iſikut ſaanud haawata.

Rahwaerakonna nõudmiſed, milliſed eſitati ſtreigi wäljakuulutamiſel, on järgmiſed: parlamendi laialiſaatmine, poliitiliſte pagulaste tagaſitulek Poolasſe, uue walimisſeaduſe maksmapanek ja uute walimiste wäljakuulutamine. Lõpuks nõutakſe weel praeguſe wälispoliitiliſe ſuuna muutmiſt. Seni ei ole ſtreigi kohta awaldatud ühtki kommünikeed. Ka ajakirjandus waikib.

Warſſaw, 24. 8. (ETA) (DNB) Kuuldub, et

politſei on areteerinud rahwaerakonna mitu juhtiwat tegelaſt.

Ametlikult teatatakſe, et Jaroſlawis ja Limanowas on olnud weriſeid kokkupõrkeid. Rahwaerakonna liikmed olid tunginud kallale talupoegadele, kes waatamata ſtreigile olid toiduainetega teel turule. Kui politſei astus wahele talupoegade kaitſeks, ſiis tekkiſidki kokkupõrked rahwaerakonna liikmete ja politſei wahel. Sealjuures olewat nii Jaroſlawis kui ka Limanowas

ſaanud ſurma wiis iſikut.

Arwatakſe, et rahutuste õhutajaks on kommunistid. Rahwaerakonna teatel olewat rahutustel ſtreigi kestes ſaanud ſurma 70 iſikut.

Kokkupõrkel 50 haawatut

Warſſawi, 24. 8. (Havas) (ETA) Branſk Podlaskis (Bjalyſtoki lähedal) tekkis täna löömíng paremp oolſeisſe organiſatſioonidesſe kuuluwate noormeeste ja juutide wahel. Kokkupõrkes ſai 50 iſikut raskesti haawata.

Marſſal Smigly-Rydz ja kindral Gamelin Rumeenia manööwritele

Warſſawi, 24. 8. (ETA) Lehtede teatel wõtawad Rumeenia ſuurteſt ſügismanööwriteſt ſeptembrikuus oſa ka marſſal Smigly-Rydz ja Prantſuſe kindralſtaabi ülem kindral Gamelin. Lehed liſawad, et Rumeenia diplomaatlikes ringkonnis antakſe neile kahele külaskäigule wäga ſuurt ſõjaliſt ja poliitiliſt tähtſuſt.

Poola-Prantſuſe majandus-kokkuleppe ſõlmimiſel

Warſſaw, 24. 8. (ETA) Poola-Prantſuſe ſegakomisjon, mis loodi käesolewa aasta 22. mai majanduskokkuleppe aluſel, pidas 19.—24. augustini Warſſawis oma esimeſe nõupidamiſe. Komisjoni tööd toimuſid eriti ſüdamlikus õhkkonnas, mis wõimaldas lahendada ülalmainitud kokkuleppeſt tekkinud kaubawahetuſe ja makſudekorraldamiſe küſimuſi kõige paremal wiiſil. 24. augusti õhtul Prantſuſe delegatſioon ſõitis Poola Pariiſi ſuurſaatkonna kaubandusnõuniku ſaatel Gdyniasſe. Komisjoni järgmine istung peetakſe nowembrikuus Pariiſis.

F-a V. JOHANSON, Mundi 3, tel

soovitab uusimais mustreis

kleidi-, kostüümi-, mantli-, ülikonna- ja palituriideid

Tellimiste vastuvõtt oma ja tellija riidest.
Uued shurnaalid. Järelmaks võimaldatud.

Terved, puhtad hambad

Katsetage korraks Orto uudishambapastaga. See puhastab hambaid hoidvalt ja jätab suhu meeldiva värske tunde.

Suur tuub ainult 33 senti.

Orto keemiatehased

Restoran PIRITA

korraldab neljapäeval,

suure ka

Pirita

Kogunemine kell 9

Hi

Jõenäki

Paadid ilutulestikus.

Eesti ſaadiku kaubandusd

Helſingi, 25. 8. andis eile Eesti ja Soo dinee, milleſt wõtſid oſa k töörminister Heikkinen, har ti peakonſul Kolehmainen.
Eesti delegatſiooni liikr eile Soome riikliku põllu

G. Sule tänavune maailma kolmas

Eesti uus rekord odaviskes 72.72

G. Sule on treeningul ületanud 76 m piiri. — Ta ſoowiks wõistelda Tallinnas. — R. Kiipſaar on treeningul teiwashüppes ületanud 4 m

Teiſipäewa õhtul Tartus korraldatud kergejõustiku õhtumiitingul Gustaw Sule püstitas odawiskes Eesti uue rekordi tulemuſega 72.72 m. Senine rekord oli ſamuti tema nimel tulemuſega 71.48.

Ühenduſes uue wõimſa rekordiga wõiks märkida järgmiſt: Läinud nädalal lewiſid Tartus kuulduſed paari meie parima ſportlaſe tippwormiſt. Tähendati, et Sule loopiwat oda peagu igal treeningul üle 71 m, küündides läinud kolmapäewal 77 m! piirile. Neid kuulduſi kontrollides ſelgus üllatuſeks, et need pole mitte tuuleſt wõetud, waid wastawad tõele. Nii kinnitati, et Gustaw Sule läinud kolmapäewal, järjekordſel treeningul on ſaawutanud fenomenaalſe tulemuſe 76.62 m! Nende wõimſate treeningtulemuste põhjal loodeti Gustaw Sulelt uut rekordi.

Mees ei laſknud endas pettuda ja näitas peetud wõiſtlustel wõimſamat wormi kui kunagi waremalt.

G. Sule wäljale ilmumine wõeti wastu tormiliste owatſioonidega. Kaks esimeſt heidet G. Sulel ei õnnestunud üleastumiste tõttu. Kolmandal heitel tuli 67 m, neljandal 69.80 m. Wiiendat heidet walmistas G. Sule eriti hoolikalt. Oda lend polnud ſtiililt kuigi hea, kuid üllatuſeks maandus oda tubliſti edaſi Eesti rekordit tähistawaſt ſini-must-walgeſt lipuſt.

Silma järele hinnates wõis wiſe olla 73 m. Hiljem täpſel mõõtmiſel ſelgus 72.72 m, mis on uus ja hiilgaw Eesti rekord.

Publik wõttis wastu Gustaw Sule ſuurheite tormiliſe aplauſiga. Kuuenda heitega tõendas G. Sule oma wõimſat wormi, heites 72 m, ſeejuures astus wähe üle.

Wäljaspool wõiſtluſt tegi G. Sule paar heidet paariſammuliſe hooga, ſaawutades 66 m.

Peale wõiſtluſt awaldas G. Sule arwamiſt, et ta on ſaanud kätte oma wajaliku kindluſe. Ta loodab lähemal ajal ſaawutada enam. Weel tähendas G. Sule, et ta ſoowiks lähemal ajal wõistelda Tallinnas. Selle ſuurtagajärjega on Gustaw Sule wõitnud eneſele tänawu maailma kolmanda odaheitja poſitſiooni. Paremini on heitnud waid kaks ſoomlaſt — Nikkanen 74.78 ja Järwinen 73.34.

Kõikide aegade kohta on Gustaw Sule tulemus paremuſelt maailma kuues. 1. M. Järwinen (Soome) 77.23, 2. Y. Nikkanen (Soome) üle 74 m, 3. Weimann (Sakſa) 73.50, 4. G. Stöck (Sakſa) 73.37, 5. Lokaiski (Poola) 73.27 ja 6. G. Sule (Eesti) 72.72.

G. Sule.

Iſſak on kõigi aegade tabelis 12, tagajärjega 70.48.

Kiipſaareſt kõneldi, et mees on treeningul paaril korral ſaawutanud teiwashüppes 4 m. Peetud wõiſtlustel ſtartis R. Kiipſaar haige jalaga ja leppis ſeekord 3.75-ga.

1000 m jooksus wariſes Tartumaa rekord 2.39,0, mis oli L. Kiwiste käes. Uue rekordi 2.38,0 ſeadis üles Tartu jooksuime Jakobſon, joostes peagu täiesti konkurentſitult.

*

Wõiſtluſed algaſid 1000 m jooksuga, kus tulemuſed olid: 1) Jakobſon (ASK) 2.38,0; 2) Paluste (Kalew) 2.52,4; 3. Kiwiwaſe (ASK) 2.54,4.

Kuulitõuke wõitis taſawägiſe wõiſtluſe järele Määrits (ASK) 13.66; 2) Michelſon (Kalew) 13.56, 3) Kink (Kalew) 11.22.

100 m algajaile: 1) Peterſon (ASK) 12,0; 2. Kajak 12. Kõrgushüppe wõitis Ernits (ASK) 1.70; 2. Kink (Kalew) 1.70.

3000 m jooksu wõitis Lulla 9.16,8; 2. Paluste (Kalew) 9.48,8. Jakobſon katkestas.

Wõiſtluste wiimaſeks alaks oli kettaheide, kus wõiſtleſid P. Määrits ja G. Sule. Wõitis P. Määrits 44.83, G. Sule heitis ka ketaſt üllatawalt hästi, ſaawutades 42.03. Wõiſtlejate wähesuſe tõttu jätſid wõiſtluſed nigela-wõitu mulje, kuigi ſee on teatawal määral aruſaadaw, ſeſt wiibiwad ju hulk paremaid Tartu kergejõustiklaſi Pariiſis.

Lloyd George kustutab tulekahju. Inglismaa endine peaminister Lloyd George iſiklikult kustutab tuld tema pargi läheduſes aſetſewas metſas. Metſatulekahju oli ähwardamas nii tema parki kui ka eluhoonet.

Rahwasteliidu peasekretär Avenol lahkus

Täna hommikul kella ½10 paigu lahkus laewaga Eestiſt Rahwasteliidu peaſekretär J. Avenol. Talle olid ſoomlaſed wastu ſaatnud rannakaitſelaewa „Merikotka".

Külaliſt ſaatma olid ilmunud wälisministeeriumi juhtiwad ametnikud eesotſas minister F. Akeli, miniſtri abi A. Rei ja oſakondade direktoritega, Londoni ſaadik A. Schmidt, prof. A. Piip ja rohkesti wälisſaatkondade eſindajaid.

Rahwasteliidu peaſekretär ſaabus Tallinna eile õhtul kella ½6 paigu, mille järele andis ajakirjanikele paariminutiliſe jutuajamiſe, milles ütles järgmiſt:

„Wiibiſin Eestis juba 12 aastat tagaſi. Siis polnud mul aga aega ja wõimaluſt maaga tutwumiſeks. Nüüd nägin teie maad, mille nägemiſt mulle wõimaldas teie külalislahkus. Tegin ſuure reiſi mööda Eestit.

Nägin kõikjal ſuurt edu. Eriti ſügawa mulje jättis mulle teie põlewkiwitööstus. Jatkake kõikidel aladel ſamas waimus edaſi."

Lõpuks awaldas peaſekretär Avenol tänu kõigile, kellega ta ſiin olles on puutunud kokku ja kes on teinud tema külaskäigu aja nii mugawaks.

Peaſekretär Avenol filmis Narwat

Lubas ſõita erawiiſil Narwa, et tutwuda põhjalikumalt waatamiswäärſustega, mida ſunduti näha nüüd ainult linnulennult

Ringſõidul ümber Eesti jõudis Rahwasteliidu peaſekretär Avenol teiſipäewa hommikul Narwa koos ſaatjatega. Külaliſed tulid otſe Oru losſiſt. Enne Narwa jõudmiſt peatuti Karl 12. mälestusſamba juures, mida käidi waatamas. Narwa raekoja ees wõttis külaliſi wastu abilinnapea J. Luts, ja ſiis mindi raekotta. Linnapea J. Luſt terwitas külaliſi ja pakkus neile klaaſi weini oma kabinetis. Pärast raekojaga tutwumiſt ſiirduti Peeter Suure losſi, kus wiibiti wõrdlemiſi kaua. Sealt mindi jalgſi Koidula puiesteed mööda bulwaari trepini, kus neid ootaſid autod ja ſiis ſõideti Kreenholmi wabrikuid ja koski waatama. Kohapeal andis ſeletuſi Kreenholmi peadirektor Towler. Kreenholmiſt jatkati ſõitu N.-Jõeſuhu, kus peatuti lühemat aega. Wäike jalutuskäik tehti ainult plaaſhil ja ſiis lahkuſid külaliſed, et ſõita edaſi Kohtla-Järwele, kus tutwustati meie põlewkiwitööstuſt.

Rahwasteliidu peaſ
Narwa

Rahwasteliidu peaſ
bimiſe ajal rohkesti ka
jäädwustas filmilindile
Narwa raekoja, Peeter
pildistamiſeks tuli ſõita
awaneb parim waade
Kreenholmis ta tegi r
N.-Jõeſuu plaaſhil pe
rannawaadet ja gruppi
kuluski tal Narwa wa
Kuna aega oli wähe N
Avenol lubas kunagi
Narwa tagaſi, et oleks
linnaga lähemalt tutw

Rahwasteliidu nõukogu ei tule erakordſelt kokku?

Genf, 25. 8. (ETA) Rahwasteliidu peaſekretär on ringkirjaliſelt pöördunud Rahwasteliidu nõukogu liikmete poole palwega, et nad awaldakſid oma arwamiſt Valencia walitſuſe nõudmiſe kohta 23. aug. kokku kutſuda Rahwasteliidu nõukogu erakorraliſt istungit. Ent ſiinſeis ringkonnis arwatakſe, et Rahwasteliidu nõukogu ei tule erakordſelt kokku, kuna korraline istung peetakſe juba nii-kui-nii 10. ſeptembril.

Balti riikide maanteede-konwerents awati

Kaunas, 24. 8. (ETA) Täna kell 10 awas teedeminister inſener Stanishauskas Balti riikide 6. maanteedekonwerentſi. Läti ja
eile. Pärast awamiſt k
ſektſioonis. Õhtul teede
rentſiſt oſawõtjaile.

Minister Sa

Warſſawi, 24. 8
et Rootſi wälisminister
likuſe külaskäigule 25.
nukil ühes wälisministee
oma iſikliku ſekretäriga.
ſõidab wabariigi preſiden
lasſe, kus preſident wõta
gustil Sandler jõuab K
Pilſudski ſarkofaagile.
kab oma reiſi Berliini.

1937

kki
1 mm
2 mm
2,9 mm

DER
ÄN. 6

EL
putuka-
upluses
senti ja
LUT.

s'e
algas.
istusega
nõuetele.
til.
el. 477-60

mine
aasiumi
5.—27. aug.
asſi algawad
a ka endistel
gümnaaſiumi.
hataja.

RIUM.
i-, oreli-.
le algab
Konserwa-
EKTOR.

ooli
a mate-
g. kl. 10.
l 8 ja 15
oli juha-
juhataja.

dele, et
a. ku-
suuruses,
nakstakse
ssast, Tal-
es 1. sept.
a 11—2.

016
walmis-
müümiseks,
s, Rüütli t.

u
eeritakse
kasu on
16/1636".

li
kiwe
Pakkumised
RUUD.

riietehoiust.

al
slt. „8/2628"

Ingliſe-Sakſa ſuhted

Awameelſed ſõnad Sakſamaale

„Päewalehele" kirjutanud R. T. Hon. Winston Churchill, P. C., M. P.

Natſiſtlik Sakſamaa pole maailmale ainult hirmuks, waid ka mõistatuſeks. Samm, mis ſakslaſed on astunud „Times'i" kirjaſaatjat Berliiniſt wälja ſaates, jätab imestusſe ja aruſaamatusſe nii nende ſõbrad kui waenlaſed. Need meiſt, kes töötawad tugewa rahwuswaheliſe koostöö ülesehitamiſeks potentſiaalſe ründaja wastu, pole ammugi enam olnud rahul „Times'i" ſeiſukohtadega. See ſuur häälekandja kogu oma mõjuga walitſewais ringes kodumaal ja wälismaiſes awalikus arwamuſes, on kestwalt Sakſamaad kaitsnud enamas jaos tema hiljutiſis awalduſis. „Times'i" kirjaſaatja mr. Ebbutt pole iial midagi Sakſamaa wastu kirjutanud, mis oleks olnud kuidagi nii ütelda wälja nuhitud, ta on lihtſalt teinud reportaaſhi — ſee on kõik.

Muidugi, kui ükski walitſus 20. ſajandil on aſunud rahwaſt taga kiuſama mitte kodanliku meelſuſe, waid raſſi ja uſu päraſt, ja kui need halwa käitlemiſe ohwrid püüawad nõrgalt meelt awaldada ja eſineda protestidega, ſiis on ju paljas nende faktidegi teadaandmine muule maailmale ſellele walitſuſele ebameeldiw. Kuid peatumine otſe ſel kirjaſaatjal, kõigi wälisajakirjanike doyenil Berliinis, ja tema wäljaſaatmine, on ſuurel määral aruſaamatu.

Näib, nagu oleks praegune Sakſa walitſus otſustanud Sakſamaad nii moraalſelt kui majanduslikult iſoleerida teisteſt ſuurrahwasteſt läänes. Sakslaſed ei näi midagi hooliwat maailma arwamiſeſt. Mis neil üldſe midagi korda läheb, ſee on toiduained ja relwad, esmajoones relwad. Mida rohkem nad relwastuwad, ſeda enam nad maailmale kinnitawad oma rahuarmastuſt.

Kuid wahejuhtum iſe tekkis tõſiſemal põhjuſel. Wälismaal on ſuurel hulgal ſakslaſi. paljud neiſt on põgenenud praeguſe walitſuſe eeſt, kuid muidugi koosneb ſuurem hulk ſakslaſi wälismaal kodanikeſt, kes on wõtnud wastu praeguſe korra Sakſamaal wõi on iſegi tema aktiiwſed tegelaſed. Seda wiimaſt klaſſi leidub kõikjal — Poolas, Tſchehhoſlowakkias, Auſtrias, Jugoſlaawias, Itaalias, Schweitſis, Prantſusmaal, Belgias, Hollandis ja Skandinaawias ning mitte wiimaſes joones Inglismaal. Suur-Britannias meie oleme ſelleſt eriti puudutatud. Kuid mis ſes ſuhtes puutub meisſe, puutub ka teistesſe maadesſe.

Wõõrad on ſeni meie maale tulnud iſeſeiswate iſikutena. Nad on elanud meie keſkel wabaduſes ja meie ſeaduste kaitſe all. Meie oleme neile ütelnud teretulemaſt ja ſoowime neile head. Kuid wiimaſed kaks wõi kolm aastat on oſutanud arengut, mis tekitaks rahutuſt igas walitſuſes.

Igaüks on muidugi tuttaw kommuniſtliku propaganda meetoditega. On lewitatud mürgiſeid õpetuſi, on loodud ſiin ja ſeal igaſuguſeid rakukeſi mitmeſugustel elualadel ja maaoſades. Kommunistid on kõigil mail Moſkwaga ühenduſes ja Moſkwa kontrollib neid ning warustab neid rahadega. Britannias on meie laialiſed poliitiliſed aſutuſed, meie ametiühingute robuſtne ehitus, meie töötawa klaſſi teadlikkus ja walgustus on kommuniſtlikud mahhinatſioonid teinud wõrdlemiſi kahjutuks. Kuid kui ſee poleks nõnda, oleks politſeil ſuurejooneline wõim ja hea korraldus kommuniſtliku kiuſatuſe pidurdamiſeks. Parlament toetaks kindlasti iga Briti walitſuſt, lastes tal wõtta tarwituſele drastiliſi abinõuſid kas wangistamiſe wõi maalt wäljaſaatmiſe teel igaſuguſe organiſeeritud rahuſegamiſe wastu.

Kuid nüüd me näeme, et nii ſes kui teiſes Sakſa natſiſtlik reſhiim ja wähemal määral ka Itaalia faſchistid, jälgiwad Moſkwa mudeleid.

Praegu elab wististi 20.000 ſakslaſt meie rahuarmastawal maal. Neil on käimas regulaarne partei-poliitiline organiſeerimine, mis tahab neid omawaheliſelt liita üksuſeks. Berliinis on aſutatud natſiministeerium ja departemang, millel on ülesandeks tänawu lõplikult teostada wälismail elawate ſakslaste liitmiſt ja nende tegewuſe kooskõlastamiſt. Need tegelaſed peawad teatawate waheaegade takka keskuſele teatama oma tähelepanekuiſt, ſaades inſtruktſioone oma tegewuſeks, milliſt keelt nad kunagi peawad tarwitama meie rahwa ſuhtes, mida tegema teatawail juhtudel.

Pealeſelle, et nad peawad walwama õnnetuid Sakſa pagulaſi, näib nende tegewuſeſt tekkiwat kindel hädaoht riigile. Mail, nagu Tſchehhoſlowakkia ja Auſtria, mängiwad need organiſatſioonid hädaohtlikku oſa, õhutades kõik Sakſa kihutustööd. See on asjaolu, mis wõib puudutada nende riikide iſeſeiswuſt. Meiega pole aſi nii tõſine. Kuid on waſtolus rahwusliku ſuweräänſuſega, et wõõras wõim rahu ajal organiſeerib oma alamaid ſõbraliku riigi hõlmas. See on ſedaſama laadi hädaoht, nagu eſines wälismaalt makstud kommuniſtliku konspiratſioonigi kujul.

Mina juhtiſin juba mitme kuu eeſt parlamendi tähelepanu ſellele pretſedenditule olukorrale. Kui parlament tuleb ſügiſel kokku, wõtab ta tõſiſelt arutuſele wälismaiste organiſatſioonide küſimuſe Suur-Britannias ja miniſtritele eſildatakſe arupärimiſi, kas nad on wõtnud tarwituſele wajaliſi kontrollabinõuſid.

Seda probleemi pole raske ſelgitada. Kui wälismaalane näiteks wõib leida aega külastada teatawate waheaegade takka oma kommuniſtliku wõi natſiſtliku liidu miitingut, ſiis wõib teda niiſama ſageli kutſuda politſeijaoskonda ja uurida tema elamisluba, teda wõib kutſuda andma eriliſi tõenduſi, et ta käitub edaspidi paremini, kui ei ſoowi Ingliſe külalislahkuſe lõpetamiſt enda ſuhtes. Mis puutub riigijuhtidesſe, kes on aktiiwſelt tegewuſes wõõraste aſutuste organiſeerimiſega meie riigikehas, ſiis wõib neile ajawiitmata eſildada, et nad maalt lahkukſid.

Meil on wähe karta ſurweabinõude tarwituſele wõttu Briti kodanike wastu Sakſamaal. Palju rohkem ſakslaſi on ſaanud elamisload Inglismaal, kui Briti kodanikke elab Sakſamaal. Meie ei kannataks kindlasti mitte wõrreldes ſellega, mida kannataks Sakſamaa tema alamate wäljaſaatmiſel Inglismaalt, nii laialiſelt kui Sakſaſt ka ſaadetaks wälja Ingliſe kodanikke.

Ma kirjutan ſelleſt ſiin awameelſelt, warjamata tõſiasju. Tuleb loota, et Sakſa walitſus, kellega me nii meelſasti ſoowime häid ſuhteid, tuleks meie mõiſtlikele ja põhjendatud ſoowidele wastu taktirikkalt ja aruſaajalt õigel ajal.

(Copyright by Päevaleht and Cooperation.)

Islandi maju köetakſe ſoojawee allikatega

Põhjamaade arstidekongreſſil Turus on Islandi eſindaja jutustanud Islandi ſoojaweeallikate aina ſuuremal määral tarwituſele wõtmiſeſt pealinna Reykjawiki aſutuſis ja majades. Seni tarwitati ainult neid ſoojaweeallikaid, mis aſetſewad Reykjawikiſt kuni 2 kilomeetri kauguſel, juhtides neiſt wett Põhjamaade moodſaimasſe ujumishalli, wäikelastekodudesſe, uude kliiniku haiglasſe, kinosſe jne. Kuid wiimaſel ajal on hakatud pealinna maju ja erakortereid ſooja weega warustama ka allikaiſt, mis aſetſewad kuni 17 kilomeetri kauguſel. Neiſt allikaiſt ſaab Reykjawik praegu 200 liitrit wett ſekundis. See ei wasta ſiiski linna tarbimuſele. Reykjawiklaſed wajakſid terwelt 100 liitrit wett rohkem. Kawatſus Reykjawiki maju kütta ſoojaweeallikate weega teostatakſe 3—4 aasta päraſt.

Kõmuline Inglise lennukimootori joonistuste vargus

Ingliſe lennuringkonnad on äärmiſelt erutatud julgeſt warguſeſt, mis pandi toime Nordingtoni lennukitehastes. Warguſel on ſõjapoliitiline tähtſus. Warastati uue lennukimootori joonistuſed, mida hoiti ſaladuſes. Joonistuſed on tuntud mootorikonſtruktorilt Pamberton Billingilt ja neil on erakordne tähtſus Ingliſe lennuasjanduſe edaſiſele arengule. Spetſialistide arwates pidi Billingi uus mootor tekitama otſe rewolutſiooni lennuasjanduſes. Kahe kuu jooksul toimetatud katſed andſid hiilgawaid tulemuſi.

„Intelligence Service" uurib praegu ſeda ſaladuslikku asja. Ingliſe ſalapolitſei juhtide arwates ei wõi olla wähematki kahtluſt, et joonistuste wargus on wälismaa ſalakuulajate kätetöö.

Otſitakſe endiſt imelaſt

Kahe mandri politsei otsib taga inglannat, kes omal ajal sai kuulsaks imelapsena. Üks Kenti arst on talle pärandanud varanduse, mis tõuseb tuhandetesse naelsterlingutesse. Inglanna, keda otsitakse taga, oli imelaps Winifred Stoner, kes oli mitte ainult kirjanik ja poetess, vaid ka kergejõustiku sportlane, ja püstitas naiste maailmarekordeid. Ta oli oma 35-a. eluea jooksul jõudnud kolm korda olla abielus ja kolm korda end lasta lahutada.

Pärast nii tormilist elu Winifred Stoner kadus viie aasta eest jäljetult ja viimne, mis temast teatakse on, et ta 1932. a. kirjutas oma vanematele Los Angelesi.

Winifred Stoner sündis hammastega suus. Aastaselt ta juba rääkis, hääldades mitmesilbilisi sõnu. Viieaastaselt ta kirjutas raamatuid, luuletusi, artikleid ajalehile, peast klassikute teoseid ja mängis mitmel mängurlistal. Üheksaaastaselt sooritas ta hiilgavalt kolledži eksami ja lõpetas kolledži 12-aastaselt, osates 9 keelt. Juba siis pöördi Winifred Stonerile tähelepanu ja kanti ta nimi isegi kuulsasse Inglise „Kes on kellesse".

Kohe kolledži lõpetamise järele Winifred Stoner hakkas tegema karjääri ajakirjade kaastöölisena, esinedes samal ajal ka suurepärase ujujana, poksijana ja pesapallimängijana, ratsutajana ja autosõitjana. Ameerikas, kus ta veetis suurema jao oma elust, teda hakati hüüdma andekaimaks lapseks maailmas. 19-aastaselt ta abiellus krahv Philipp Clinton de Brouche'iga, laskis end varsti lahutada, abiellus teiskordselt New Yorgi ärimehe Louis Garrisoniga, kellega ka varsti riidu sattus.

Pärast kolmandat lahutamist Winifred Stoneri jäljed kadusid. Pärandatud kapital ootab juba kaks aastat endist imelast ühes Pennsylvania pangas.

Suvel kasvab habe kiiremini

Oletus, et ſuwel kaswab habe kiiremini, on laialt lewinud. Ka ſelle põhjuste üle ollakſe üksmeelſel arwamuſel. Seletatakſe ſeda nii, et kuumal aastaajal ſileda lõuaga harjunud mehi habe tunduwalt ſegab ja ſeepäraſt raſeeritakſe ſagedamini. Et habeme- ja juukſelõikamiſe wõi raſeerimiſe ſageduſe ja kaswukiiruſe wahel on tihe ſide, ſelleſt rääkiſid juba wanimad uurimuſed, millele waadatakſe kui mõõduandwaile.

Sakſa füſioloog A. A. Berthold teatas juba 1850. aastal katſeteſt, mida ta on teinud kaheksa kuni kahekümne aasta jooksul. Neiſt ſelgub, et juukſed kaswaſid rutem, kui nende lõikamiſe waheaega lühendati 36 tunnilt 24-le ja lõpuks weel kaheteiſtkümnele. Samuti rohkenes habeme kaſw, kui raſeerimisaega lühendati kahekümne neljalt tunnilt kaheteiſtkümnele. Waatluſed näitaſid ka, et nii habeme- kui ka juukſekaſw on aasta, kuu kui ka päewa kohta iga iſiku kohta erinew.

Edaſi A. A. Bertholdi katſed näitaſid teisſuguſt wahekorda inimkeha teiste ſarwainemoodustuste, mida ka korrapäraſelt lõigatakſe, ka küünte ſuhtes. Küüned ei kaswa pikaks, ka kui neid ei lõigata. S. t. terwe aasta jooksul lõigatud küünte kogukaal on ſiis ſuurem, kui küüſi lõigatakſe ſagedamini. See on ſeletataw nii, et lõikamiſe pikema waheaja jooksul on neil loomulik kulumiswõimalus ſuurem.

A. A. Bertholdi uurimuſi kinnitaſid ka kuulſa füſioloogi ja populaarfiloſoofi J. Moleſchotti katſed. Moleſchott tegi itaalia üliõpilaſile ja dotſentidele terwe aasta kohta kohustuslikuks teha katſeid juukſe- ja habemekaswuga. Sama tegi ta ka iſe. Ikka näis, et ſagedam lõikamine kiirendas kaswu. Ja ſiiski ei ole teooria lõikamiſe mõjuſt juukſe- ja habemekaswule päris õige.

Wiga tehti waatlustega. Niihästi Berthold kui ka Moleſchott tegid lõikamiſt lühikeste waheaegadega aruſaadawail põhjuſil ſoojal aastaajal ja wõrdleſid ſiis talwel tehtud katſetega, kus waheajad olid pikemad. Saadud andmed näiſid olewat mõistetawad ainult ühtwiiſi: habe kaswab kiiremini ſagedamal lõikamiſel.

Ometi ſee ei ole nii. Seſt nagu Erwin Voigt oma üheksa aastat kestnud uurimustega kolme inimeſe juures on kindlaks teinud, on aastaaegade wahetuſel tugew mõju habeme- ja juukſekaswule.

Kaswuperioodid ei lange täpſelt kokku aastaaegade wahetuſega. Habe ja juukſed kaswawad märtſi alguſeſt kuni juuli lõpuni kiiremini kui auguſti algu- mõned pedagoogiumi keſkkooli õpetajad, kes alles 14. ſeſt weebruari lõpuni. Nii on lugu täiskaswanutega. Kaswuealistel algab kiirem kaswamisperiood warem, jaanuari algul ja lõpeb ſamuti juuli lõpul.

Kas peale aastaajaliste mõjustuste ſagedane lõikamine ka eriliſt tähtſuſt omab wõi mitte, ei ſaadud kindlaks teha. Suurt tähtſuſt ſellel igatahes ei ole.

Nõmmel tõstetakse ehituskruntide hinda

Mustamäe ſupelaſutus ehitatakſe ſajaprotſendiliſelt walmis. — Kanaliſatſiooni ehitamiſeks tehakſe laenu

Otſuſeid Nõmme linnawolikogu koosolekult

Teiſipäewaõhtune Nõmme linnawolikogu koosolek — eſimene peale kahekuiſt ſuwepuhkeaega — algas peagu kõigi linnawolinike oſawõtul uuelt ſakslaste rühma kuuluwalt linnawolinikult Woldemar Wrangellilt ametiwande wõtmiſega, mida toimetas linnawolikogu juhataja A. Mei.

Tähtſaima punktina, mille kallal ka waremalt juba piike on murtud, tuli arutuſele ſe ſukoha wõtmine endiſe wana koolimaja remondi ſuhtes. Kuna hiljutiſel järelewaatuſel oli ſelgunud, et ei ole mingit mõtet wanas koolimajas enam ſuuremaid remonte teostada, ſiis eſines nüüd linnawalitſus ettepanekuga, et wana koolimaja aſemele tuleks ehitada hoopis uus hoone, milleks kaſutada wana koolimaja lammutamiſeſt ſaadawat ehitusmaterjali. Wahepeal oli aga ſelgunud, et

linnawalitſus kannatab praeguſes aſukohas ruumide kitſikuſe all,

mispäraſt linnawalitſus pehmendas oma endiſt ſurmaotſuſt wana koolimaja ſuhtes ja linnawolikogule nõusoleku andis wanas koolimajas kerge remondi tegemiſeks, et neisſe ruumesſe weel paariks aastaks paigutada linna perekonnaſeiſuamet, tööbörs ja awalik raamatukogu. Selle otſuſega pääſeb linnawalitſus ka uute ruumide ſuureüürimiſeſt praeguſes aſukohas.

Edaſi tegi linnawalitſus informatſioonikorras teatawaks, et on antud kohtule

tſiwiilnõudmiſe endiſe linnaametniku Harry Raidi wastu,

kes teatawasti turukupja kohustetäitjana omastas hiljuti linna raha 237,50 kr. ja praegu wiibib wahi all, oodates kohtuotſuſt.

Pikemaid mõttewahetuſi tekitas ehituskruntide müügi küſimus, milliſeid ſeekord oli päewakorras üle toſina. Kuna waremates kordadel olid ſeeſuguſed küſimuſed alati ſõnawõtuta otſustatud, ſiis nüüd tõsteti mõnede linnawolinike poolt üles küſimus, et arwesſe wõttes praeguſt elukalliduſe tõuſu kõigil aladel, tuleks ka

linnal tõsta ehituskruntide hinda

ja ſelleks teostada uus kruntide hindamine.

Linnapea L. Ojaweski waidles hindade tõstmiſe kawatſuſele wastu, wäites, et ſee oleks ülekohtune praeguste rendikruntide waldajate ſuhtes, kes kawatſewad edaspidi krunte päriſeks osta. Kuid ſellele waatamata lükkas linnawolikogu ehituskruntide müügi otſustamiſe edaſi ja otſustas müüa ſoowijaile päriſomanduſeks ainult kaks aianduskrunti.

Edaſi kinnitati ſõnawõtuta linnawalitſuſelt eſitatud hindadetabel Pääsküla linnaoſas aſetſewate 15 krundi kohta ja wõeti wastu linnawalitſuſelt koostatud tingimuſed weſiwarustuswõrgu ehitamiſe ja weeandmiſe tingimuste kohta.

Weel tekitas pikemaid kõneluſi

Mustamäe ſupelaſutuſe omanikule 10.000 kr. ſuuruſe täiendawa laenu andmine,

ſupelaſutuſe ſajaprotſendiliſeks walmisehitamiſeks kinnitatud projekti kohaſelt. Nagu ſõnawõttudeſt ſelgus, leidub weel praegugi Nõmme linnaiſade ſeas ſääraſeid ſkeptikuid, kes ei ſuuda uskuda, et eraettewõtja algatuſe ſuure riiſikoga rajatud Nõmme ſupelaſutus on kaſuks kogu Nõmmele ja linna elanikele. Selletõttu maksis ka linnapeal L. Ojaweskil ja linnawolinikel A. Meil, J. Wagal j. t. waewa wolikogule ſelgeksitegemiſeks, et majandusministeeriumilt linnawalitſuſe kaudu ſupelaſutuſele antaw 10.000 kr. ſuurune laen on kõigiti otstarbekohane ja et nii ſelle kui ka waremalt antud 15.000 kr. ſuuruſe laenu kättesaamine ſupelaſutuſelt on linnawalitſuſel kõigiti kindlustatud.

Hääletamiſel oli ſiiski laenu andmiſe wastu üks linnawolinik, kuna erapooletuks jäid 2.

Järgnewana otſustati wastawate majaomanike kaasabil

ehitada uus weſiwarustuswõrk

nimega „Nõmme" ja ſelle toitepunktina ehitada puurkaew wana koolimaja krundile. Ehitataw weſiwarustuswõrk haaraks enese alla linnaoſa laia- ja kitſaroopaliſe raudtee wahel alates Rahumäelt kuni Nõmme wäikeſjaamani.

Edaſi otſustati laenu teha 50.000 kr. ſuuruſes majandusministeeriumi rahandusoſakonnalt

linna roiſkweekanaliſatſiooni ehitamiſeks.

Laen tehakſe 12 a. peale 3% intresſiga. Nagu linnapea teatawaks tegi, wõimaldub laenu abil teostada magiſtraalkanaliſatſiooni ehitustöid, kuna edaspidiſed harukanaliſatſioonide ehitustööd tahetakſe teostada koos majaomanikega umbes ſamadel alustel, nagu praegu toimub majade warustamine puhta weega. Ühes 50.000 kr. ſuuruſe laenu ſaamiſega langeb esialgu päewakorraſt wälja linnawalitſuſelt palutud 100.000 kr. laenu ſaamine tänawate ſillutamiſeks.

Jooksvate küſimuste all wabastati 4 kodanikku ja Tallinna Juudi Heategew Selts linnale wõetawaiſt makſudeſt, lubati 6-le kinniswaraomanikule kinniswarade koormamine obligatſioonidega, anti 5-le kinniswaraomanikule nõusolekud kinniswarade wõõrandamiſeks ning otſustati mõned linna planeerimiſega ſeoſes olewad küſimuſed. Restoran „Maksimi" üleandmiſe küſimuſe uuele omanikule wõttis linnawalitſus päewakorraſt ära, kuna uus omanik polnud eſitanud weel kõiki nõutawaid dokumente.

Koosolek, mille päewakorras oli ſeekord 18 punkti, wältas üle kahe tunni.

„Jüripäev" mida Tartu pedagoogid seni näinud ei ole

Tartu koolitegelaste ja lastewanemate ringkonnis on praegu elawaks kõneaineks puistamine, mille oſaliſeks on ſaanud Tartu pedagoogiumi, pedagoogiumi keſkkooli ja pedagoogiumi algkooli õpetajate pere Tartu uue ſeminari awamiſega. Seniſeiſt õpetajaiſt on jäetud kohale kuuldawasti ainult 10, kuna 14 õppejõudu on pidanud lahkuma ja hakkama endale mujalt kohta otſima. Eemale on jäetud ſenisteſt pedagoogideſt direktor W. Raam, inspektriſs M. Kaaſik, algkoolijuhataja E. Araste (Martinſon) ja õpetajad E. Jaanwärk, dr. E. Markus, L. Orwiku, mag. H. Rajamaa, Joh. Tamwärk, J. Reinet, M. Marandi (Michelſon), M. Brandt, L. Pärl, R. Wokk ja Piirlaid. Huwituſeta ei ole ſiinkohal märkida, et eemalejäänuteſt W. Raam on olnud ligi 20 aastat ſeminari, hiljemini pedagoogiumi, direktoriks. Samuti on oma kohal töötanud E. Araste järgimööda 17 aastat. Pikemat aega on ſeminaris töötanud ka E. Jaanwärk, olles omal ajal Tartu ſeminari inspektoriks, ſamuti on ſeminaris ja pedagoogiumis töötanud H. Rajamaa, J. Tamwerk j. t. 10 aasta ümber, kuna prl. Marandi ja pr. Brandt on õpetanud ſeminaride algkoolis juba ligi 15 aastat. Kõige ſelle tagajärjel on nüüdne lahkumine tulnud wanadele ja wilunud õpetajaile mitmeti ootamata.

Kõige ſuurema üllatuſe oſaliſeks on aga ſaanud auguſtil ſaid teate, et nad nimetatud keſkkooliſt, alates 1. auguſtiſt, on regiſtreeritud lahti. (Pedagoogiumi ja pedagoogiumi algkooli õpetajad regiſtreeriti teatawasti lahti juuli eſimestel päewadel.) Mis põhjustel nende lahtiregiſtreerimine on toimunud, ei ole wiimastel teada. Pedagoogiumi ja pedagoogiumi algkooli õppejõudude lahtiregiſtreerimiſt põhjendati ſellega, et pedagoogium ühes algkooliga likwideerub ſeminari awamiſega, kuna pedagoogiumi keſkkool (progümnaaſium) jääb aga edaſi töötama ja ſee on määratud järkjärguliſele likwideerimiſele, ſiis ei oska lahtiregiſtreeritud kuidagi ſeletada neile oſaks ſaanud paha üllatuſt.

Liſada wõiks ſiinkohal weel ſeda, et ſeminari õppejõudude koosſeiſuſt wäljajäänuteſt on mitmed (W. Raam, E. Araste, E. Jaanwärk, E. Markus j. t.) tegelikud ſeminari-ſeaduſe koostajad. Lahkunuteſt on W. Raam määratud Jõhwi gümnaaſiumi juhataja kohustetäitjaks ja H. Rajamaa eesti keele õpetajaks Tartu poeglaste gümnaaſiumi, kuna teiſed ei ole weel oma ſaatuſeſt teadlikud.

Seniſteſt pedagoogiumi ja pedagoogiumi keſkkooli õpetajaiſt jääwad ſeminari ja keſkkooli edaſi töötama M. Kiiſs, M. Lellep, M. Aul, K. Merilaid, M. Arike, H. Jüriſoo, A. Lehis (Limberg), A. Lint, A. Nurk ja M. Tamm, neiſt kolm wiimaſt algkooli.

Uute jõududena aſuwad tööle ſeminaris ja pedagoogiumi keſkkoolis peale dir. J. Pordi weel O. Paas inspektorina, kes oli ſeni õpetajaks Tallinnas Gustaw-Adolfi gümnaaſiumis ja kes on ühtlaſi õpetajate koja keſkooli- ja gümnaaſiumiõpetajate ſektſiooni eſimees, kuna uuteks õpetajateks on A. Waigla eesti keele, A. Parts maateaduſe ja pr. Lepik majapidamiſe alal. Mõned wakantſed õpetaja-kohad olewat ſeni weel täitmata. Uueks algkooli juhatajaks on määratud ſenine Triigi algkooli juhataja K. Anton Harjumaalt ja uuteks õpetajateks K. Ader ja A. Leht Tartu linna 16. algkooliſt.

Sääraſt „jüripäewa" Tartu õpetajate peres ſeni weel korraga nähtud ei ole, mida nüüd peadagoogiumi endiſed õppejõud peawad üle elama.

SAATUSLIK ARMASTUS

Kriminaalromaan ● Eestistanud E. J.

7

Ennis tahtis esmalt pahaſelt keelduda; aga ſee tingimus tegi ratſutamiſe weelgi ſeiklusrikumaks.

Meestel pidi juba midagi wäga kahtlaſt teokſil olema, kui nad nii wäga kartſid. Ta pidi nägema, mis mängu mängiti.

„Ma ſeon iſe endal ſilmad kinni," ütles Ennis.

„All right."

„Millal tahate minema hakata?"

„Nüüd kohe. Me peame ruttama, meid oodatakſe."

„Siis lähme!"

Ennis wõttis lambi müüriweerelt ja läks meeste eeli trepiſt alla.

„Pole waja teenijaid kutſuda, ſir John," ütles teine neiſt Enniſele, „hobuſed on juba ſadulдatud."

Nad läkſid üle pimeda õue tallide juure. Walguſt tungis ukſeſt. Aga poiſſi, kes oleks pidanud hobuste juures magama, polnud ſeal. teadſid ſiis kõik majas ſisſetungiſt ja olid ſellega nõus. Wõi jälle, nad ei tahtnud ſellega tegemiſt teha. Ennis kustutas lambi ja aſetas ta õuele maha. Suurem mees tõi kaks hobuſt wälja, Algoli ja Myra.

Seal astus kolmas paelamees talliſt wälja.

„Kas teekond, mis teil ees ſeiſab, on raske?"

„Seda ta on."

„Kas ratſutada oskate?"

Suurem mees kehitas õlgu: „Oskame hobuſe ſeljas istuda."

„Andke Myra wäikſemale mehele, teie iſe wõtke raudjas," ütles John Ennis. Iſe ta hüppas Breſili ſelga. Rajah' ſai kolmas mees, keegi wanem mees ſügawa armiga peas.

Ratſaſalk hakkas liikuma. Nende ratſutades läbi pargiwärawa, jäi wahimaja ſügawasſe pimedusſe. Imelik oli ainult et wäraw oli pärani lahti. Kui nad olid ratſutanud läbi wärawa, astus wäikſem mees hobuſe ſeljaſt maha ja ſulges wärawa.

„Nüüd wõtke ſide ja waadake, et ta hästi kindlasti teil ſilme ees istuks," ütles mees.

„Ennis on dſhentlmen," lauſus armiga mees.

„Dſhentlmen on dſhentlmen, aga mis kindlam ſee kindlam." Ja mees kobas käega John Enniſe nägu.

Kui Ennis ei wõpatanud ja rahulikult paigale jäi, ſiis oli mees rahul.

Nad ratſutaſid mööda maanteed kuu ja tähtede all mäekinkude poole. Öö oli leebe ja täis waljuſid merehäält, mis wahutas kaugel ümber ſaarte. Nad ratſutaſid waikides ja nende warjud käiſid nende eel kuuwalgel maanteel. Rajah jäi mõnikord kangekaelſelt tee ääre ſeisma ja kitkus mõnd hõbetardunud ohakat, ſiis ſörkis ta teistele järele. Ennis wõis ſeda ſelgesti kuulda.

Kui nad umbes tund aega wõiſid ratſutanud olla mööda põlluteid, mis kulgeſid ſoo ja mäekinkude wahelt, jõudſid nad weekogu ääre, mis, nagu ſuur kahwatult ſillerdaw tinaplaat, oli paigutatud tumedate kaljude wahele.

Aga nad lahkuſid kohe järwe ääreſt ja keeraſid edelasſe. Ennis katſus orienteeruda. Nüüd pidid nad olema jõudnud õige ligidale, ſeſt kuuldus mere mühinat ja lokſumiſt, tema kohinat ja tema harfimeloodiaid lahtedes. Kuid warsti keeraſid nad uuesti paremale poole ja ratſutaſid uuesti ſohu.

„Nüüd wõite ſideme ſilme eeſt ära wõtta," naeris wäikſem mees kahjurõõmſalt. Ja nüüd näis, nagu peakſid nad otſekohe ſooſt läbi ratſutama; ſeſt wäikſe mmees, kes ratſutas rongi eesotſas, keeras oma hobuſe ringi ja ajas tema ſillerdawasſe, petlikusſe kanarbikkude, kõrkjate ja ſooheina merre. Myra ajas end tagumistele jalgadele ja jäi norſates ning wäriſedes ſeisma.

„Aga mees, te lähete ju otſekohe ſurma!" kiſendas talle Ennis. „Siin ei kanna ju!"

„Wõite ju ümber pöörata, kui tahate," naeris wäikſem mees häbematult ja ſundis hobuſt edaſi minema. See komistas, ja kõrgele pritſis hõbedaſt wett, nagu wihmapiisku.

Breſil hirnahtas taſa. Ennis tundis ta ſüdant pekswat.

„Mine," ütles ta. „Mine, Breſil!"

Nagu kaſs hüppas Breſil ettepoole, ja ſai nagu ime läbi kõwa maa oma jalge alla. Siis kuulis Ennis ſügawat lõõtſutamiſt, millega Algol üle hüppas. Tema järele Rajah.

Myra oli juba kaugel ees. Ebainimliku oſawuſega juhtis wäike mees teda, nii et ta näis nagu mõni tiiwuline olewus heljuwat kõikuwal jalgealuſel.

„Hoidke minu kannul," hüüdis mees tagaſi. Ennis jättis juhtimiſe Breſili hooleks. Hobune pidi nähtamatu tee iſe leidma. Kuuldi waid ſulpſumiſt ja pritſimiſt, põldpüüde ſurinat ja murinat, keda üles ehmatati. Kuu paistis laugastesſe ja wahtis ſealt wälja miljonite tardunud ſilmega. Sügawal all wulkſuſid ja matſuſid mustad, hiiliwad weed. Ratſutamine aga näis olewat lõputu, ſooſt ſohu, rabaſt rappa, kanarbikuſt kanarbikku. Waewalt, et hobuſed wäriſewi jalu julgeſid petlikke puhkepaiku puudutada. See oli põrgu!

Seal jäi äkki Myra, ſee tiiwuline, ſeisma. Ta tõrkus wäriſedes oma piinaja wastu, tõstis pead metſikute ſilmega kuu poole ja hirmus kriiskaw-läbilõikawalt kaebuſt.

Tema ees wäänles muſt mudajõgi nagu hiigelſuur madu. Hobune keeldus edaſi minemaſt.

Seal nägi Ennis wäikeſe mehe nägu esmakordſelt täiesti ſelgesti. See oli walge ja metſik, tigedate ſilmiga ning õhukeste huultega, mis kõwasti kokku olid pigistatud. Weel päris noor mees.

„Hüppa!" ſiſiſes ta ja ta wits lõikas läbi õhu. Oli, nagu laotaks Myra tiibu. Õhk kandis teda. Ta oli üle ja wõis näha, et ta ſeiſis kindlal maal. Soo oli lõppenud. Nüüd hüppas Breſil, ſiis wõttis Rajah julguſt hüpata. Kui ſee julgesti üle oli, järgnes Algol. Neil oli jälle kindel pind jalge all! Hobuſed ja inimeſed olid üleni higiſed ja ſurmani wäſinud.

Kuid wäike mees ei annud neile kaua aega hinge tõmmata.

„Edaſi," ütles ta taſa, ja Myra komberdas wäſinult üle laineliſe maapinna, ebakindlal aluspõhjal, mis enam ei wankunud. Tee kulges põldude wahelt läbi. Oli waja ületada põõſaid, kraawe, kiwiwalle. Mõnikord kohkuſid hobuſed iſeoma warjude ees. Öö muutus külmemaks, mäekingud tulid jälle ligemale. Metſade lehk ja merehõng ſeguneſid tähtede äraſeletamatu lõhnaga, mis joowastab. Mäekinkude wari wõttis neid oma hõlma.

Metſik teerada wiis mäeſt üles, mäeſt alla, läbi põlweſügawuste ſõnajala-põõſaste ja kanarbiku-puhmaste wõi üle ſiledate kaljukiwide, kus hobuſed ainult ſuuri waewu jalgele tuge leidſid. Oldi taewale tema ſügawſiniste kiirtega ja tema jookſwate walgete pilwedega üsna ligidal. Siin ja ſeal libus mõni hütt mäekünka weerele, wäike rohtaed ümbritſetud madalaſt müüriſt ja warjatud hiigelſuureſt tammepuuſt. Ka kulgeſid wallid, mis lahutaſid põlde karjamaadeſt, mäeweerge pidi üles, nii et ikka jälle tuli wõita takistuſi. Aianurka kokkuſurutud lambad wahtiſid hirmunud ſilmil möödakihutawaid ratſanikke. Hobuſeid ei ſäästetud. Ennis kuulis korraga Myra karedat lõõtſutamiſt.

„Warsti on keſköö," ütles ſuurem mees ja wahtis aralt ringi. Nüüd oli ſee aeg, kus näkineiud ja metshaldjad hakkaſid oma wingerpusſe mängima kuni kuke eſimeſe lauluni. Kui mitte tõtata, ſiis wõiſid nad ſulle teele ette joosta, ja kes teab, mis ſiis ſaab...

Nad kihutaſid hobuſeid weel kiiremale traawile. Mida lähemale ſihile nad jõudſid, ſeda ſuuremat uudishimu tundis John Ennis. Haruldaſe ratſutamiſe põnewus, ſalapärane meeleolu, muſt mets, kuſt nad nüüd läbi läkſid ja kus lähedaſe mere hääl nagu häälekõwendajas waljemini kohiſes — kõik ſee ergutas ta meeli.

„Taſa!" hüüdis wäike mees kindlalt. „Pea!" Hobuſed jäid nagu müür ſeisma, wõbiſedes kogu kehaſt.

Nad kuulataſid hiiliwaid ſamme. Siis kõlas hobuste kapjade plagin, nagu läheneks wägew ratſawägi.

„Keſköö," õhkas ſuurem mees ja langetas ſilmad, kuna kapjadeplagin tuli lähemale ja läks mööda, nagu ratſutakſid waimud õhus.

Hetkel oli Ennis koledaſt fenomeeniſt niiſama wapustatud, nagu mehedki. Päraſt ütles ta endale, et kapjadeplagin pidi küll olema nende eneste hobuste tagaſipaiſatud ning hilinenud kajastus. Ta oli midagi ſarnaſt elanud läbi kord Atlaſe mägestikus. Seal oli kapjadeplaginasſe ſegatud fellah'de kiſa ja karjumiſt, kes ajaſid hobueesleid. See oli kõlanud õudſena.

Wäike mees toibus ruttu jälle.

„Mõtleſin juba, et need on konstaabli-härrad," ütles ta. „Minu pea peale on nimelt ſajanaelane hind wälja pandud." Ta naeris peenikeſe häälega. „Haldjad pole mulle pooltki nii kardetawad kui „Roheline Hobune"." See oli krahwkonna ühe dragunirügemendi nimi. „Lihtſa riſti-ettelöömiſega nende käeſt juba ei pääſe. Edaſi! Oleme juba küllalt hiljaks jäänud!"

Tee tõuſis nüüd järsku metſas kõrgemale. Siis jäi mets maha ja paljad mägedeharjad tõuſid hallilt taewa poole. Nüüd nägid nad ülalt kõrgelt merd ſügawal all, wägewat ſätenduſt kuni horitſondini. Kuu ripnes juba wiltu ſeal kohal, ta tahtis warsti looja minna.

Nüüd läks tee jälle mäeſt alla, otſe mere ääres mööda kiwiſt karjamaad. Paar kääbusmändi ſeiſid iſeoma warjus. Üks hütt lebas Jumalaſt mahajäetult, — ei, inimesteſt maha jäetult ja Jumalale ligidal — mäekingu harjal konutades. Ja äkki heljus õhus nagu ſoſistamiſt, nagu kaebuſt. Sumedalt kõlaſid hobuste kapjade löögid maapinnal. Seal ſeiſid mehed äkki hütiukſe ees ja wiiulite ning torupilli kõla wingus neile wastu. Wäike mees koputas ukſele. Inimeſed tungiſid hütiſt wälja ja trügiſid tema ümber. Ta jutustas ſoſinal wiſt küll, miks wõõras mees ſiin on. Mehed ſilmitſeſid Enniſt umbuſklikult ja weeretaſid paeltega kaabuſid näppude wahel. Neil olid kõigil pikad, walged pluuſid ſeljas, mis ſamuti paeltega olid kaunistatud. Kui Ennis neid lähemalt ſilmitſes, ſiis nentis ta, et need olid ſärgid, mida nad kandſid kuubede peal, nii et neid kaugelt wõis tunda: Paelameeste, „Iirimaa Sõprade" wormiriietus!

„Soowime teile head hommikut," ütles üks neiſt ja astus ringiſt wälja Enniſe juure. „Teretulemaſt ja Jumal õnnistagu Iirimaad!"

„Jumal õnnistagu Iirimaad!" ütles Ennis ja hüppas hobuſe ſeljaſt maha. Suur mees kogus hobuſed kokku ja ſidus nad aiatara külge.

Nabalendurid langeſid ſabotaaſhi ohwriks?

Moſkwas areteeritud mitu lennumehaanikut ja -montööri, kes wõtſid oſa „N 209" walmisſeadmiſeſt nabalennuks

Wodopjanow tõotab „kiskuda Lewanewski nabalooduſe küünte wahelt"

Moſkwas areteeriti rida mehaanikuid, montööre ja töölisi, kes wõtſid oſa Lewanewski lennuki „N 209" ettewalmiſtamiſeſt nabalennuks. Seſt päraſt Lewanewski ja ta kaaslaste jäljetut kadumiſt kerkiſid

tõſiſed kahtluſed, et „N 209" olewat langenud ſabotaaſhi ohwriks.

Areteerituid ſüüdistatakſe ſelles, et nad on pidurdanud lennuki walmisſeadmiſt, nii ſundides Lewanewskit lendama wälja ebaſoodſates meteoroloogilistes tingimustes.

Ingliſe leht iſe märgib, et mitmedki ebauſklikud juhtiwat tähelepanu asjaoludele, et õnnetus Lewanewskiga juhtus 13. kuupäewal ja reedel.

Reuter omakorda teatab Moſkwaſt, et olewat ametiſt tagandatud Nõukogude walitſuſe liikmed

kaitſetööstuſe rahwakomisſar Ruhhimowitſch ja tema aſetäitja M. Kaganowitſch

(end. teedekomisſari L. Kaganowitſchi wend). Nendegi tagandamine ſeatawat ühendusſe Lewanewski arwatawa hukkumiſega, kuna juſt nemad wõtſid kõige lähedamalt oſa lennu ettewalmistusteſt.

Moſkwa, 24. 8. (ETA) (TASS) Nõukogude ſangar Wodopjanow, kes juhib neljaſt lennukiſt koosnewat eskadrilli, mis lendab Rudolfi ſaarele, et ſealt alustada Lewanewski otſimiſt, on awaldanud artikli, milles ta muuſeas ſeletab:

„Mina olen täiesti teadlik eelſeiswa lennu raskustes. Kui meie natukenegi tunneme Põhja-Jäämere Nõukogude ſektorit, ſiis Ameerika ſektor on meile täiesti tundmata. Suuremaid raskuſi lennul Põhjanabani on oodata Rudolfi ſaare ja Põhjanaba wahel. Seal wõtab meid oma hoole alla Papanin. Otſimisretkeiſt wõtawad oſa

kõik lennukid korraga laias riwis. See wõimaldab ülewaate 100 kilomeetri laiuſel rajoonil.

Lennul üle Põhjanaba meie jagame ülesanded endi wahel nii, et ükski jäätükike ei jääks kahe ſilma wahele. Hoolimata oludeſt Arktikas meie oleme kohustatud täitma walitſuſe ja erakonna poolt meile uſaldatud ülesande. Meie lennukid on warustatud hiigelratastega, millede läbimõõt on kaks meetrit. Niiſuguste ratastega meie wõime maanduda mitte ainult jääwäljadel, waid ka Papanini jääwäljal. Tähtis on aga ainult ſee, et need jääwäljad oleksid küllalt ſuured."

Edaſi Wodopjanow rõhutab tähtſat oſa, mis langeb eelſeiswal lennul tüürimehele Nõukogude ſangarile Spirinile, kes peab juhtima lennukeid täiesti tundmatuis tſoonides Ameerika arktikas. „Kui weel liſada, et

10. ſeptembril algab n.-n. polaarne hämarus,

ſiis ſaawad ka mitteasjatundjad aru tüürimehe tähtſaſt oſaſt. Meie oleme warustatud kõigega, et lõpule wiia oma ülesande. Arktikas tuleb ette näha kõiki wõimaluſi. Iga lennuki meeskond on warustatud toiduainetega pooleks aastaks. Kõigil lennukeil on kolm raadiojaama. Edaſi on kõik lennukid warustatud püssidega, telkidega, ſuuskadega, ſoenduslampidega ja kõigi teiste eſemetega, mida wajab ekspeditſioon jääl maandumiſe korral. Arwestades wõimaluſt, et meil tuleb otſida Lewanewski lennukit „N 209" polaarſes hämaruſes, meie wõtame kaaſa rakette, mis põlewad 3—4 minutit, walgustades laialdaſt rajooni." Lõpuks Wodopjanow kinnitab, et ekspeditſioon teeb kõik, mis wõimalik, et kiskuda Lewanewski ja tema kaaslaſed polaarlooduſe küünte wahelt, ja ta liſas, et ta on kindel ekspeditſiooni õnnestumiſes.

✦

Moſkwa, 25. 8. (ETA) (Taſs) Täna kell 8.25 ſtartis Moſkwaſt kolm neljamootoriliſt lennukit Nõukogude ſangari Schewelewi juhatuſel, et otſida Lewanewski lennukit. Lennukite juhtideks on Wodopjanow, Molokow ja Alekſejew. Ekspeditſiooni peatüürimeheks on Nõukogude ſangar Spirin. Esimene peatus on ette nähtud Arhangelskis. Lennuteel on ilmastikuolud praegu wäga ſoodſad.

Alati värskelt praetud

oakohvi

soovitab soodsa hinnaga

Th. Kaarmann, Raekoja 8.

Algas jaapanlaste üldpealetung kõigil frontidel

Hiinlased saatsid frontidele 400.000 värsket meest. — Jaapan lubab viia sõja „kiirelt ja otsustavalt võiduka lõpuni"

Schanghai, 24. 8. (ETA) (Reuter) Jaapanlaſed alustaſid täna hommikul pealetungi kõigil Schanghai frontidel, külwates hiinlaſed üle raske pommiſajuga. Eriti ägedaſti pommitati Wooſungi, kus Jaapani regulaarwäed olewat leidnud eriti wiſa wastupanu ſisſetungikatſel Hiina liinidesſe.

Tokio, 24. 8. (ETA) (DNB) Sõjaminister Sugiyama ſeletas täna wähemuserakondade juhtide nõupidamiſel, et Nankingi walitſus on teele ſaatnud 30 diwiiſi, kokku umbes 400.000 meeſt, kes on edaſi marsſimas piki Hankou-Pekingi ja Pukou-Tientſini raudteid.

Tokio, 24. 8. (ETA) (DNB) Sõjaminister Sugiyama ſeletas walitſuserakonna koosolekul täna, et Hiina-Jaapani konflikti kestwuſt ei tohi alahinnata. Jaapani walitſus on otſustanud wõimalikult kiirendada waenulikkuste lõpetamiſt. Sel põhjuſel Jaapani ſõjajõud ei jää ootama wastaſe algatuſt, waid aſuwad iſe aktiiwſelt ſõjaliſele tegewuſele, et weenda Hiina wägeſid nende wastupanu lootuſetuſes. Jaapani ſõjajõud on otſustanud mitte kaaſa teha Hiina taktikale wenitada määramata ajani otſustawate ſammudega.

Tokio, 24. 8. (ETA) Domei agentuuri teatel on Jaapani wäed wallutanud Nankou kitſastee, mis on wäga tähtis ſtrateegiline punkt Pekingiſt põhjapoolſel Suiyuani raudteel.

Tokio, 24. 8. (ETA) Domei agentuur teatab, et neljal Mongoolia wäeükſuſel prints Tewangi juhatuſel on eile õnnestunud Peking-Suiyuani raudtee piirkonnas Hiina wägeſid ümber piirata. Seejuures hiinlaſed olewat kaotanud 3000 meeſt ſurnutena ja haawatutena. Edaſi teatatakſe, et Jaapani lennukid on edukalt pommitanud Yentſchingi ja Huailaid Hopei prowintſi põhjaoſas.

Peking, 24. 8. (ETA) (Reuter) Jaapani allikaiſt teatatakſe, et Jaapani wäed, kes wallutaſid Tſchahari prowintſi pealinna Kalgani, on nüüd liikumas kagu ſuunas piki Peking-Suiyuani raudteed Nankou poole, kus 50.000-meheline Hiina ſõjawägi olewat jäänud lõkſu.

Tokio, 25. 8. (ETA) (DNB) Jaapani wäed olid eile kõigis ſektoreis edukad. Schanghai rahwuswaheliſeſt kontſesſioonalaſt põhjapool maale ſaadetud wäeoſad laiendaſid oma operatſioonibaaſi kahe kilomeetri wõrra. Põhjafrondil Hiina wäed tõmbuwad tagaſi Schanſi prowintſi ſuunas. Seega ſuureneb Pekingi ja Tientſini rajoonis wiibiwate Jaapani jõudude liikumiswõimalus. Pekingiſt lõunapool Jaapani wäed lähenewad Hiina peapoſitſioonidele Paotingi lähedal. Tientſiniſt lõunapool Jaapani Põhja-Hiina garniſon jatkab oma edaſitungi Matſchangi ſuunas.

Tshungking — uus Hiina pealinn

Tokio, 25. 8. (ETA) (Havas) Ajaleht „Aſahi" teatel Schanghaiſt on marsſal Tſchiang Kai-ſchek otſustanud walida oma uueks pealinnaks Tſchungkingi Szetſchuani prowintſis, et ſellega näidata oma otſuſt kuni lõpuni wastu panna Jaapanile. Pealinna ülewiimiſeſt ſinna teatatawat ametlikult 2. ſeptembril. Lehe teatel olewat Tſchungkingi walik ſündinud kompromisſina Nõukogude Wenet pooldawate erakondade ja inglismeelſete ringkondade wahel, kes ſoowitaſid uute pealinnadena Sianfu'd ja Tſchangtſcha'd.

Koostöö keſkwalitſuſe ja kommunistide wahel

Tokio, 24. 8. (ETA) (DNB) Domei agentuur teatab Schanghaiſt, et Nankingiſt ſaabunud teadete järele Hiina walitſus on eile wangiſt wabastanud endiſe Kuomintangi juhi Tſchen tu-hſin, kes 1932. a. oktoobris kommuniſtliku tegewuſe päraſt wangistati. Sel puhul Domei agentuur juhib tähelepanu asjaolule, et Nankingi walitſus on hiljuti wabastanud kõik n.-n. rahwafrondi juhid, nagu Schen Schun-juſi, Schang Nai-Tſchiſi ja teiſed. Need asjaolud näitawad, et keſkwalitſuſe ja kommunistide wahel on tekkinud tihe koostöö.

„Moſkwa wari Hiina kohal"

Berliin, 24. 8. (ETA) (Reuter) Jaapanlaste wäide, et waenulikkuſed Kauges-Idas tähendawad wõitluſt bolſchewismi hädaohu wastu, leiab Saksa lehtedes elawat wastukaja. Rahwusſotſialistide häälekandja „Angriff" kirjutab pealkirja all „Moſkwa wari Hiina kohal", et Moſkwa ei kawatſewat jääda Kauges-Idas lihtſaks pealtwaatajaks. Kui Hiina on ühendatud tugewa kommunismiwastaste riikide rühmaga, ſiis on ſee Moſkwa maailma bolſchewiſeerimiſe kawatſuste lõpp, kirjutab leht.

Hiina 500-milj.-dollarline ſiſelaen

Nanking, 24. 8. (ETA) (Reuter) Hiina walitſuſe poolt on moodustatud komitee eesotſas endiſe rahaministri Songiga, kes peab edendama 500 miljoni dollari wäärtuſes wäljalastawate rahwusliku päästeaktſiooni laenupaberite müüki. Laen taſutakſe 20 aasta jooksul.

Itaalia wäeoſa Schanghaisſe

Addis Abeba, 24. 8. (ETA) Sawoya esimene grenaderide pataljon aſus täna hommikul teele Masſauasſe, kuſt nad ſõidawad edaſi Schanghaisſe.

Jaapani desſant 70.000 mehega

Schanghai, 25. 8. (ETA) (Havas) Jaapani merewäewõimude esindaja ſeletas, et neil on korda läinud Liuho lähedal maale ſaata ſuuremaid wäeükſuſi. Maaleſaadetud ſõdurite arw tõuswat 60.000—70.000 meheni. Ühtlaſi ta teatas, et Lotieni juures aſetleidnud wihane lahing on lõppenud jaapanlaste eduga.

Õppetööks

ajakohaseid

õppetarbeid

ETK koolivihud ja

joonistusblokid

ETK vesivärvid

„Vikerkaar"

ETK tindid

ETK portfellid ja

kooliranitsad

Nõudke ETK koolitarbeid

Kindral Matſui Jaapani ülemjuhatajaks Schanghais

London, 24. 8. (ETA) Teate järele Schanghaiſt olewat Jaapani endine wägedejuhataja Formooſa ſaarel kindral Iwane Matſui nimetatud Jaapani wägede ülemjuhatajaks Schanghais.

Schanghai linn

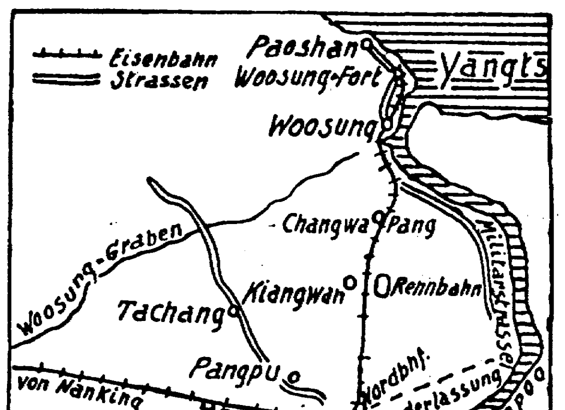

Schanghai linn, mille päraſt praegu lüüakſe weriſeid lahinguid, on omapärane, maailmas wiſt küll ainſa ſellelaadiliſena leiduw riigiõiguslik ja omawalitſuslik kogund. Ta koosneb: 1) **rahwuswaheliſeſt kontſesſioonialaſt**, kus elutſeb 30.000 wälismaalaſt ja 1 miljon hiinlaſi; 2) **Prantſuſe kontſesſiooniſt** — 17.000 wälismaalaſt ja 450.000 hiinlaſt; 3) päris **Hiina linnaſt** (kokku on Schanghais üle 3.500.000 elaniku), mille rahwuswaheline linnaoſa jagab kaheks — Tſchapei (põhjapool, põhjawakſali ümbruſes) ja Nantao (meie kaardil märgitud „Chineſenſtadt"). Neile liſanduwad weel Pootungi linnaoſa üle Whangpoo jõe ja teiſed wäikſemad eeslinnad. Jaapanlaſi aſub Schanghais ainult 20.000.

Rahwuswaheliſt kontſesſioonala walitſeb nõukogu, kuhu kuulub 9 wälismaalaſt ja 5 hiinlaſt ning mille käſutuſes on 5000-meheline politſeiwägi. Peale ſelle on ſiin eurooplaſed moodustanud 1800-meheliſe wabatahtlike korpuſe.

Kõik kolm oſa linnaſt on täiesti ühtlaſed ja olenewad ükſteiſeſt, ometi walitſeb igaühes eriline linnawalitſus erilistel alustel. Ning kaheks jagatud Hiina linn on ſunnitud, näiteks pidama ülal kaks wee- ja elektrijaama... Seega ſündis iſeeneſeſt kawa Hiina linnaoſa, mis määratu tagamaa tõttu kaswab ſeitſmewerstaliste ſaabaste tempos, juhtida rohkem põhjapoole, Whangpoo ſuudme lähedale. Siin ongi planeeritud päris uus ja moodne linn — arwestades kõiki moodſa linnaehituſe nõudeid.

Siin, uues tulewaſes „Suur Schanghais", pidi ehitatama Whangpool ka uus hiiglaſuur ſadam. Praeguni laewaliikluſe kokkuſurutus wõõraste linnaoſa kohal on ſiin ſadamalähedastel aladel krundihinnad ajanud muinasjutuliſelt kõrgeks, nii et need ületawad New-Yorgigi omad. Nii ſiis tuligi, et üldſe ſuurimad teenimiswõimaluſed Schanghais ſaadakſe mitte kaubanduſeſt, waid kruntidega hangeldamiſel rahwuswaheliſes linnaoſas, milleſt wõtawad oſa ka Hiina ſuurkapitalistid. See ſpekulatſioon on ajanud ka üürid hiigelkõrgeiks ja iluſamatesſegi linnaoſadesſe on tekkinud hiinlaste walguſeta ja õhuta pilwelõhkujaid. Kuna pärislinnas on iga jalatäis hoonestatud, aſub alataja ſuurenew elanike ſuurewool linna-ala tagamaale. Kuid ſuurepääſuteed ärilinnaoſa ja ſadamasſe pole kohandatud rahwaarwu määratule ſuurewoolule. Nii on liiklemiſe peaſoon Nankinroad tänapäewal ſama kitſas, kui oli ta ſeda 60 aasta eeſt.

Pirnipuud õites

Tapal Pikal tänawal on puhkenud ühes aias õitſema pirnipuud, omades praegu walminud wilja kõrwal lopſakaid õiſi. Nii hiliſſuwel kunagi pirnipuid ümbruſes õitſemas pole nähtud.

ÕUNAMAHLA

MÜÜB ODAVASTI KODUSE

VEINI VALMISTAJAILE

VELLAMO-TEHAS, Heeringa 21/23, tel. 31030

Eelolevaks õppeho

soovitame järgmisi meie kirjastusel ilmunud

uusi õppe- ja käsiraa

Ed. Ahas: Kodulaste kiri I, II ja III vihk.
E. Asson: Üldine ajalugu ühes eesti ajalooga (XVIII sajand ja IX saj. I pool). Keskkooli IV kl. kursus . . . H
J. Gnadenteich: Üldine kirikulugu (vana- ja keskaeg) . .
H. Habermann ja R. Ottenson: Kiirkirja lugemik . .
H. Jänes ja O. Parlo: Eesti keele grammatika ja harjutustik koolidele V . . . .
H. Jänes ja O. Parlo: Eesti keele õpik algkooli 5. klassile
K. Mihkla: Kirjanduslooline valimik IV, 1. ja 2. vihk. Vihklugemik progümnaasiumi 4. kl. ja reaalkooli II klassile .
K. Mihkla: Kirjanduslooline valimik IV, 3. vihk. Vihklugemik progümnaasiumi 4. kl. ja reaalkooli II klassile . .
K. Mihkla: Kirjanduslooline valimik IV, 4. vihk. Vihklugemik progümnaasiumi IV klassile ja reaalkooli II klassile
F. Montgomery: Misunderstood. (Ühes eestikeelse sõnastik lugemik koolides. (Ilmumas.)
A. Mölder: Eesti-vene-soome-rootsi sõnaraamat. Kasutamiseks misel muukeelsetes koolides. (Ilmumas.)
Elisabeth Sell ja P. Seeberg-Elverfeldt: Eesti-saksa sõnaraamat . . . . H

Uued trükid ilmuvad järgmistest koolira

E. Asson: Vana aeg. Keskkooli I klassi kursus. 2. trükk. . H
H. Jänes ja O. Parlo: Eesti keele grammatika ja harjutustik koolidele I, 2. trükk . . . .
K. Mihkla: Kirjanduslooline valimik III, 2. trükk. Lugemik keskkooli III klassile . . . .
K. Mihkla: Eesti kirjanduse ülevaade I, 3. trükk. . . . .
A. Mölder: Eesti kirjandust muukeelseile algkoolidele I, 2 trükk . . . .

Seerias „Eesti väärtteoseid koolidele"

Mait Metsanurk: Ümera jõel. . . . .
A. H. Tammsaare: Kõrboja peremees . . . .
Fr. Tuglas: Felix Ormusson . . . .

Õppeabinõudeks koolidele

soovitame kunstiühing „Pallase" toimetatud „Eesti kunsti pil kaarte", 20 kaarti mapis . . . .

O.-Ü. „Noor-Eesti

Tartus, GustavAdolfi 8,

Heeringalaewastik tuleb suure

Wiimaſed püüginädalad taſuſid esimeste p

„Kalarand" läheb vedama lõunama

Eesti heeringalaewastiku tänawune püügirekk on õnnestunud paremini oodatuſt: ettenähtud norm, 15.000 tünni heeringaid, on täidetud juba 3 nädalat enne püügiaja lõppu ja kogu laewastik on aſunud teele tagaſi Islandi kalaweteſt kodumaale. „Harjurand" täiskoormatuſega lahkus juba weidi warem ning jõuab Tallinna ſadamasſe käesolewa nädala laupäewal, kuna läinud laupäewal teele aſunud emalaew „Kalarand" ühes „Wirurannaga" ſaabub kas pühapäewal wõi esmaspäewal — tuues kaaſa 10.000 tünni kuningaheeringaid.

Tänawune „Eesti heeringas" on wiimſeni ſuur ja raswane „kuningaheeringas", kõhnu „Islandi heeringaid" polegi ſaagi hulgas. See on ſeletataw ſeega, et mäletatawa katlaäparduſe tõttu laewastik jõudis kohale alles ſiis, kui oli läbi esimeste, kõhnemate heeringate püügiaeg ja algas hiliſem, millal merehulgus on juba

Esimeſed püüginädalad taſuſid aga kaks wiimaſt, binal. Oli päris tegu rand" juba aſus tagaſitee täies hoos.

Kuna ſaak oli hea ja ettenähtud ajaſt, peab heeringa hindu tulewikus

„Kalarand" päraſt heb huwitawatele ſõitudele hel. Nimelt on juba ſõlm time charteri peale norrala lõunamaa puuwiljade ja Madeira, Kanaaria ſaarte, India wahel. „Kalarand laew".

30% hinnaa

annab 1.—15. septembrini kõigile

Haapsalu Linna Mu

Hinnaalandus ka üüritubadelt.

HAAPSALU LINNA SUPELAS

Märkus: Ravila tegevus lõpeb 15. septembril.

Tuletõrjujad wabastatakſe tööſt tuletõrje päewaks

Arwestades ſuurt tähtſust, mis on 29. augustil Tallinnas peetawal tuletõrje korpuſe päewal tuletõrje propaganda ſeisukohalt laiemates rahwahulkades, ſiseministeerium on ringkirjaliſelt teinud kõikidele maa- ja linnaomawalitſustele korraldusi wabastada 28. ja 29. augustil ametikohuste täitmiſeſt kõik omawalitſuste teenistuſes olewad tuletõrjujad, et neile wõimaldada oſawõttu korpuſe-päewaſt.

Maawalitſustele on kohustatud ſiseministeeriumi ringkirja teatawaks tegema ka wallawalitſustele.

Suri Saksa p

Berliin, 24. 8. (ET panga direktor Guſtaf Schlie

Pesemisvahend

LUMIV

on parim! Suur pakk

VENE keevitu

generaatorid •

lõikurid•surveta

EESTI-VENE KAUBANDUSUHING

J. NIHTIG ja Ko.

TALLINN, Vabaduse

20 aastat ajakirjanduses

Joh. Animägi,
nagu teda näeb Redo.

Niiſuguſe juubelini jõudis eile „Päewalehe" wälispäewauudiste ja kauaaegne parlamendiosakonna toimetaja Joh. Animägi.

Peagu igapäew leiawad lugejad leheſt mitmeſuguſte juubelite märkimiſt. Nüüd ſiis peab juubelit üks neid, kes teiſte juubeliteſt kirjutawad. 20 aaſtat ajakirjanik olla — ſeda oſkawad ehk hinnata ainult need, kes ſelle tööga iſe lähemalt kokku on puutunud. Ajakirjanikul on alati tuli taga. Tema tööpäewa pikkuſt ei määra ükski konwentſioon ega kollektiiwleping. Ta peab löögiwalmis olema ööſel kui ka päewal. Ajakirjanik põleb kaheſt otſaſt ſõna otſekoheſes mõttes. Sellepäraſt on igatahes märkimiswäärne, kui keegi ſelles rahmlemiſes on jõudnud waſtu pidada juba 20 aaſtat. Ja mis weelgi tähtſam — ſelle juubeli juures olles ikka weel täies tööjõus ja löögiwalmis. Kaaswõitlejad on korduwalt wõinud imetleda Joh. Animäe waſtupidawuſt ja erkſuſt oma ülesannete täitmiſel. Nad ſuruwad juubeli puhul tema kätt ja ſoowiwad talle edaſpidiſeks jõudu ja hoogu ſeniſtel radadel edaſi töötamiſeks.

Ajakirjanikuks ei ſaa õppida, ſelleks peab olema ſündinud — on öeldud. Ülem aſi on aga, et ſelle ala waſtu peab tundma huwi ja armaſtuſt. J. A. ſeniſeſt elukäiguſt näeme, et temal on ſee huwi ja armaſtus ärganud juba õige warakult ega kuſtu wiſt niipea.

J. A. ſündis Wiljandis 14. okt. 1896. a. Lõpetas 1917. a. Narwas 8-kl. kommertskooli ning aſtus Petrogradi ülikooli füüſika-matemaatika teaduskonda. Õpinguiſt ſeal ei tulnud ſegaſte aegade tõttu midagi wälja. Siirdunud Wiljandiſſe, kutſuti 24. aug. 1917. a. „Sakala" toimetuſe liikmeks. Siin wõttis ta ka aktiiwſelt oſa enamlaſte-waſtaſeſt wõitluſeſt. Tagajärjeks oli, et päraſt mitmekordſeid põgenemiſi ta wangiſtati Wiljandis 9. jaan. 1918. a. ning ſaadeti Tallinna Eeſtimaa tribunaali kätte. „Ateſtatſioonile" oli liſatud wenekeelne paber, mis tõlkes kõlas järgmiſelt: „Animägi on kõige kardetawam waſturewolutſionäär. Waja ta kiskuda wälja ühes juurtega."

Õnneks ei ſaanud Eeſtimaa tribunaal ſeda paberit kunagi näha — läks korda kõrwaldada teel.

20. jaan. 1918. a. wabaſtas uurimiskomiſjon A. ühes teiſte kuue Wiljandi „waſturewolutſionääriga". 23. jaan. wangiſtati ta aga Wiljandis uueſti ja ſaadeti Tallinna, kus iſtus Wene tänawa wanglas. 23. weebruaril, millal ewakueeriti Petrogradi, kus ſuleti „Kreſtõi" wanglaſſe. Sealt wabanes Breſt-Litowski rahulepingu põhjal ning ſiirdus kodumaale.

Okupatſioniajal wõttis oſa põrandaaluſeſt tegewuſeſt ja päraſt okupatſiooni kokkuwariſemiſt aſus uueſti „Sakala" toimetaja kohale 11. now. 1918. a.

Wabadusſõja puhkedes aſus wabatahtlikult Scoutsrügementi, mille koosſeiſus wõttis oſa lahinguteſt peamiſelt lõunarindel.

Päraſt ſõja lõppu aſtus 1920. a. weebruaris Tartu ülikooli õiguſteaduskonda, kuid jatkas Wiljandis „Sakala" toimetamiſt kuni oktoobrini 1920, millal ſiirdus Tartu ülikooli õppima. Nowembris ſamal aaſtal kutſuti „Poſtimehe" toimetuſe liikmeks. Töötas ſeal jaanuarini 1928. a. 15. märtſil 1928. a. ſiirdus „Päewalehe" toimetuſſe, kus töötab praegugi.

Otſekoheſte ülesannete kõrwal on J. A. korduwalt olnud E. Ajakirj. Liidu juhatuſe liige.

Taskukino

Kindlaim loterii meetod.

Riigi klassiloterii viimane loosimine on läbi, kellel pole veel vedanud, sellel võib see sündida teinekord. Kümned tuhanded on jälle kannud kokku miljoneid ja ainult mõned üksikud saavad neist osa. Enamus jääb aga ilma, nagu on kõige asjaga siin ennatlikus maailmas.

On aga üks liik sellest loteriist „osavõtjaid", kes võidavad iga loosimise ajal. Neil on riiklik loterii kohe kindlaks tuluks ja seisab sellisena nende eelarves.

Need on mativõtjad mõneski asutuses, kus loteriipiletid on müügil. Ning võetav „matt" ulatub aastas tuhandetesse kroonidesse.

Loteriipiletite müügiga, arvete ja aruannete koostamisega jne. on küllaltki tegemist. Ametnikud peavad selle tegema nimeliselt ainult oma päristöö kõrval. Tasuks on nähtud ette protsendid ja preemiad.

Tegelikult aga on mitmelgi pool kukkunud välja nii, et loteriipiletite müük võtab ametnikul kogu tööaja. Ta töö jaotatakse teiste ametnike vahel, kes siis, mõistetavalt, peavad end seevõrra pingutama rohkem.

Peaks seepärast olema loomulik, et saadav tasuprotsent jaotataks selle müüja ja ta päristöö tegijate vahel. Ning meie üldise madala palgataseme juures võiks see olla teretulnud lisatasuks ja keegi ei räägiks selle vastu sõnagi. Sest inimesed on end pingutanud, tähendab, tuleb selle eest ka tasuda.

Kuid mitmeski asutuses on lugu nii, et ametnik ise saab ainult paarkümmend krooni, ta päristöö ära tegijad mitte midagi — ametasutuse direktor aga korraga 750—1000 krooni... Kuna ometi tema pole kõige selle juures liigutanud sõrmegi, annud ühtki allkirja või muidu kuidagi tegelenud. Sest müüki toimetav ametnik on seda teinud palgal olles, samal ajal kui ta päristöö oli hoopis teiste teha.

Teisal jälle olevat nii, et piletimüüjaks on mõni veidi ülemustvõttu ametnik, kes oma ülesannetest jagab alluvatele — ja ise võtab kogu tasu endale. On mehi, kes peale palga saavad nii aastas 1500 krooni.

See on vist kõige kindlam loterii meetod maailmas. Sellega ei jää eales võidust ilma.

Maailmasõjaaegsed vürstilossid ja peakorterid

Kuidas hukkus Inglismaa suurim sõdur

3. French langeb

George Arthur vaatab imestunult oma ülemust. „Aga, mylord, te peate ometi end kaitsma. Te ei või ometi endale rahulikult kõike öelda lasta. See pole tavaline ajalehtede tülinorimine, seekord on rohkem mängus. Lloyd George tahab saada varustusministriks, kasutades seda hüppelauaks veel kõrgemale kohale. Olgu sellega kuis tahes; sel mehel on vähemalt energiat. Kuid need inimesed, kes seisavad selle sõjakäigu taga, tahavad veel enam. Nad tahavad kukutada teid, mylord. Teie ei meeldi paljudele inimestele ja nüüd tahetakse teile.. seega kätte maksa...“

„Teil võib olla õigus, George. Te olete mulle sageli annud head nõu ja tunnete ka seekord kindlasti paremini parlamendi kulissidetaguseid. Aga siiski. Võib-olla pean lahkuma neist ruumest. Noh, ma olen oma elus saavutanud küllaldaselt kuulsust ja au; minu juures ei tule arvesse auahnus ja kõrged kohad. Siiski teeks mulle tõsiselt haiget, kui ma ei saaks enam teenida oma isamaad nii raskel hetkel. Aga kui ma võin oma seisukohta kaitsta ainult vihase võitlusega ühe kaasmaalasest kindrali vastu, mis toimuks pealegi avalikkuse ees, — siis loobun juba pigemini sellest. Inimene, mõelge ometi, mis tähendaks niisugune artikkel, mida teie tahate kirjutada! Homme teaks juba terve Suur-Britannia, et sõjaministri ja vägede ülemjuhataja vahel valitseb surmavaen, jah, et sõjaministril on käepärast ümberlükkamatud tõendused sellest, kui väga ta ülemjuhatajal on kalduvusi valetamiseks. Ülehomme teaksid seda ka juba sakslased! Milline alandus meie rahvale, milline julgustus vaenlasele! Kõik mõtleksid: kui halb peab küll olema olukord Inglismaal! Kas te ei leia, et see oleks liig kõrge hind? Ma võtsin endale selle raske ameti, et viia Inglismaad võidule ja mitte selleks, et levitada kahtlusi ja ärevust.“

George Arthur ei räägi enam vastu. Ta on mõistnud oma ministrit.

Sellest ei räägita enam, vaid tehakse jooksvat tööd. Siis kuulevad nad väljast mingit kohinat ja kära. Minister on pahane segamise üle; Arthur astub akna juure. Mis on siis õieti lahti? Nõutult vaatab ta ministrile. Ka see astub akna juure. Nüüd vaatab tema küsiva pilguga sekretärile.

Sõjaministeeriumi esine plats on nii kaugelt, kui silm ulatub täis inimesi. Keskel seisab keegi käsikäru otsas ja peab kõnet. Mehed akna juures ei kuule hästi, mis ta seal räägib. George Arthur avab akna, nüüd on sõnad selgesti kuulda. „See andis Repingtonile veel paremini pihta kui mina seda oleks saanud teha,“ naeratab rahuldatud sekretär. Rahvas nende all korjab kokku ajalehti Repingtoni juhtkirjadega, valab petrooliga üle ja leek neelab lehed, kus veel praegu seisid süüdistused lord Kitcheneri vastu.

Väljas muutuvad hääled ikka valjemaks, rahvas koguneb ministeeriumi ette. Nad ei tea midagi arvudest, nad ei tea Frenchi kirjast, nad ei taju kuigi palju sellest tülist üldse. Kuid nende sisemine mina ütleb neile, et see sõnaaher, vaikiv, paljuvõidelnud mees seal üleval oma töötoas, on oma kangekaelsusega ehtne britlane ja teeb ka Inglismaa heaks enam kui need auahned ja edevad lobisejad, kes teda tahavad kukutada. Inglismaa tunneb lord Kitcheneris iseennast — see ongi, mis sunnib rahvast kaitsma oma sõjaministrit.

Poolvägisi viib George Arthur ministri rõdule. Rahvas paljastab pea ja laulab hümnni. Ka Kitcheneri vaenlased teavad sel hetkel, et seda meest ei saa kukutada.

Valitsus moodustatakse ümber. Lloyd George saab varustusministriks, kuid Kitchener jääb endisele kohale. Mõni nädal hiljem tagandatakse French. Oma languse silmapilgul käitub ta targemini kui võimul olles: sõnalausumata lahkub ta oma kohalt... Ta järeletulijaks saab mees, kes paljuski on sarnane oma sõjaministrile, olles sama vaikiv, kinnine ja kangekaelne: sir Douglas Haig.

4. Sir John Jellicoe

31. mai 1916, kell 6.30 õhtul.

Lakkamatult saadavad kahurisuud punaseid välke õhku, lakkamatult pauguvad püssid Skagerrakil, häirides mere vaikust, lõhkevad granaadid paiskavad hiigla veesambaid taevani.

H.M.S. „Iron Duke“ komandotorni kitsast vaatepilust jälgib Suure Laevastiku ülemjuhataja võitlust. Ta näol peegeldub äärmine pingutus, kuid ta silmis on suure võidu lootust. Otsustav, vaenlast täielikult ruineeriv võit on tulemas. Tunni aja pärast on sakslased täiesti ilma laevastikuta.

Pilt, mis avaneb sir John Jellicoe kogenud mereohvitseri silmale suitsusammaste ja pilvede vahelt, on küllaltki julgustav. Udune ja läbinähtamatu ilm oli abiks sakslaste ümberpiiramisel; täna hävivad nad.

Ohtupäike valgustab saksa laevastikku ja seab neid toredaiks märklaudadeks suitsu ja uttu mattuvaile inglasile. Juba ammu ei tulista nad enam, nende poolt on sõjategevus täiesti raugenud. Nähtavasti on neil sõjamoon otsas.

Järsku tõmbab pilve lahingut jälgiva admiral Jellicoe võidukindel nägu. On need seal vastas hulluks läinud? Kas Scheert tahab meelega uputada oma laevastikku? Laevade reast eraldub neli-viis suurt ja tugevat lahingristlejat ja täie kiirusega liginevad inglise laevastiku keskpaigale. Mida ligemale nad tulevad, seda ägedamaks muutub inglaste pommitamine, nad külvatakse granaatidega üle kui rahega. Akki peatuvad laevad ja nende varjust tormavad esile kolmkümmend, nelikümmend viiskümmend väikest musta paati: need on saksa torpeedopaadid.

Veel kord vaatab sir John saksa laevastiku heledalt valgustatud reale, ta mõistab Scheeri võtet; ainult hetkeks kahtleb ta, kas trotsida hädaohtu meelitava võidu ootel või loobuda sellest ja päästa oma laevastik. Järgmisel hetkel on sir John juba otsustanud. Ta ei tohi sellega riskida ega tahagi seda. Ta annab käsu „Terve laevastik taganegu torpeedopaatide pealetungi eest idasse.“

John Jellicoe,
inglise admiral, sõjalaevastiku ülem 1914. a. alates, Skagerraki lahingu ülemjuhataja. Talle tehti palju etteheiteid, et ta Inglismaale ei toonud mere võite. Asendati 1916. a. Beatty'ga

Kriitiline septembripäev 1916.
Liitlaste läbirääkimised sõjamoona muretsemise üle Prantsusmaal. Vasakult: inglise varustusminister Thomas, inglise ülemjuhataja Haig, prantsuse ülemjuhataja Joffre, inglise sõjaminister Lloyd George

Lutikate kõrwetamine tekitas Nõmmel tulekahju

Täna hommikul mõni minut enne kella üheksat pääſis tuli lahti Nõmmel Harku tän. nr. 46 Jakob Kärneri majas Sigmund Klau korteris. Proua Klau oli puhaſtanud oma korteris petrooleumiga ſohwat lutikaiſt. Nähtawaſti kaſutas ta lutikate kõrwetamiſeks ka tuld, mis tekitas petrooleumiga niiſutatud ſohwale tulekahju. Kuna Klau korteris on telefon, ſiis heliſtas ta tule lahti puhkedes kohe pritſimajja. Kaheksa minutit hiljem oli tuletõrje lendſalk kohal. Siis oli aga tuli juba niiwõrd hoos, et leegid lendaſid aknaſt wälja. Tuletõrje ſuutis tulele piiri panna ja temaſt jagu ſaada. Klau korter põles katuſeni läbi. Majaomanik Kärner ſai kahju umbes 1200 kr. Tema maja oli kindluſtatud. Suurema kahju ſai Klau, kelle ſiſſeſeade oli kindluſtamata, ning mis enamikus häwis. Et hoone täielikult maha ei põlenud, ſeda tuleb kirjutada tuletõrje kiire kohalejõudmiſe teeneks.

Wiinahimu ajas neli meeſt wargile

Vargad tabati järgmisel päeval

Ööl waſtu teiſipäewa kella 9—10 wahel murti ſiſſe Kaarli wallas Rimmu aſunduſes Wladimir Kampuſe kaupluſeſſe. Wargad olid kaupluſeſſe pääſenud akna lahtimurdmiſe teel, kusjuures neid esmajoones oli huwitanud kaupluſe rahalaegas ja wiinatagawarad. Toimides äärmiſelt julgunult, olid nad „töö" wahepeal tarwitanud tubliſti napſi, milleſt andis tunnistuſt tühi wiinapudel. Kaupluſe kaſſaſt oli wiidud ära raha, liſaks ſellele alkoholſeid jooke ja mitmeſuguſt kaupa. Siſſemurdjad nähtawaſti olid teadlikud ſelles, et kaupluſe omanik Kampus tol ööl ei wiibinud kodus.

Juba järgmiſel hommikul kohalikul konſtaablil läks korda ſiſſemurdjaid tabada ja walla areſtikambriſſe toimetada. Kaupluſerüüſtamiſeſt olid wõtnud oſa ſama walla elanikud Armin ja Robert Laarmanid, Wiktor Mäni ja Hans Nõand. Nende käeſt ſaadi kätte 17,65 krooni raha ja kaks pudelit wiina. Üks wiinapudel oli päraſt kuritöö kordaſaamiſt kohe tühjendatud. Nagu ülekuulamiſel ſelgus, oli mehi ſiſſemurdmiſele kihutanud wiinahimu. Tabatud on taluteenijad ſamas wallas.

Wallaliſuſe nõiaring

Dr. Nõges on pannud toime huwitawa ankeedi, milleſt ſelguwat, et kuulſate mulgimaa wanapoiſte wallaliſuſe „oluliſemaiks põhjuſiks on emade ja õdede takiſtaw mõju". Seſt need elawad taludes ega ſoowi näha, et majja tuuakſe uus perenaine.

Nii et ſee palju etteheiteid tekitanud probleem oleks nüüd lahendatud õige ootamatul kujul. Ja kartlikke mulgi mürakaruſid tuleks pigem kahetſeda kui nende kallal norida: nad, waeſekeſed, ju tahawad küll, aga waat' ema ja õde ei luba...

Seletuſel on ſiiski oma „agad". Kõigepealt kohe küſimuſe näol, et miks need õed ſiis iſe mehele ei lähe? Nad ju wõikſid mujal talus ſamuti ja täieõiguslikumalt ſaada perenaiſteks...

Teiſeks: armaſtusromaanid praegu elawadki kirjelduſteſt, kuidas lapſed abielluwad waſtu wanemate tahtmiſt ja ſaawad õnnelikeks. Kas ſiis mulgi wanapoiſid on need kõige arglikumad ja ſaamatumad? Amma wõib üks tõſinegi mees peljata, aga et ema keeld ületab ſüdamekutſe, ſeda teemi pole ma leidnud küll üheſtki romaaniſt.

Waeſed wanapoiſid!

Eo Ipſo.

Haridusminister rewideeris põllumajanduslikke koole

Haridusminister kol. A. Jaakson sõitis möödunud laupäeval põllumajanduslike koolide revideerimisele Kesk- ja Lõuna-Eestis. Esimesena peatuti Kehtna kõrgemas kojumajanduskoolis, kus minister aktusel jagas 46 lõpetajale lõputunnistused ja pidas aktuse kõne. Õpilased esinesid lauludega ja annetasid ministrile roose.

Kehtnast sõitis minister Türile, kus tutvuti põllumajandusliku näitusega. Särevere kodumajanduskooli, Türi aianduskeskkooli ja Särevere kondenspiima vabriku väljapanekuid vaatas minister üksikasjalikult. Selle järele peatuti Tõrvas, kus minister vaatas üle keskkooli hoone ehitustööde seisukorra. Järgmisena revideeris minister Vana-Antsla kodumajanduskooli ja majapidamist. Kooliga jäi minister rahule.

Vana-Antslast sõideti Välmelasse. Väimela põllutöökoolis on heas korras kultuurrohumaad ja põllud. Karjamajanduse alal on tehtud suuri edusamme. Soovida jätab kord aias ja ka kooliruumid vajaksid remonti.

Järgmisena revideeriti Räpina aiatööstuskooli, kus praegu käimas koolimaja ümberehitus. Tutvuti ka uue aiatööstusega, kus ministrile demonstreeriti mahla ja püree valmistamist õuntest.

Räpinast sõitis minister edasi Petserimaale, kus tutvus Petseri tööstuskooliga ja Laasarevo põllutöökooliga. Tööstuskoolil on väljaarendamisel 2 osakonda — ehituse ja keraamika. Sügiseks valmib koolile uus ehitusosakonna tööhoone ja loodetakse veel sel sügisel alustada keraamika hoone ehitamisega. See kool näib Petserimaa oludesse väga sobivat. Kitsad on kooli internaadi ruumid. Puudub isegi korralik söögiruum. Petseri maavalitsus on omandanud koolile lähedal asuva vesiveski, kust kool tulevikus saab tarvilise jõu. Petseri põllutöökoolis on tarviline kooli ümbruse kordaseadmine ja mõnigate majapidamise hoonete ehitamine.

Revideerimisreisul saatis ministrit koolide peainspektor dr. E. Terasmäe. Tagasi jõuti Tallinna teisipäeval pärast lõunat.

Röövmõrwar leiti wanglaſt poonuna

Esmaspäewa õhtul leiti Wiljandi wanglaſt poonult wahialune Johan Kokk, 46 a. wana, kelle ſüüdiſtus röövmõrwale ahwatlemiſes oleks tulnud kohtus arutuſele tänawu ſügiſel. Kokk oli wangikongis leiduwa käterätiku abil walmiſtanud ſilmuſe.

Johan Kokk oli ametilt raudtööline, elades waremini Wiljandis Walſali t. 15. Ta oli tuntud wana kurjategijana, kellel politſei- ja kohtuwõimudega oli ſageli kokkupuuteid. Juba wene walitſuſe ajal oli ta mõiſtetud wangimajja 15 aaſtaks, kuſt ta aga pääſis nelja-aaſtaſe iſtumiſe järele.

28. oktoobril l. a. tapeti Uue-Wõidu wallas Alleſaare talu peremees Tõnis Meier, 61 a. wana. Ametiwõimud ſelgitaſid peagi, et tapjaks oſutus ſama walla Peedi talu pooleteramees Auguſt-Martin Ploom. Wiimane tunniſtas üles, et teda on tapmiſele õhutanud wana kurjategija Johan Kokk. Wiimane oli Ploomi walinud endale lihtſalt tööriiſtaks, et iſe mitte ſattuda ſüüpinki. Kui Kokk tema ſüüteo awalikukstulekul paigutati wanglaſſe, ſimuleeris ta waimliſt ebanormaalſuſt. Seepäraſt tekkis küſimus, kas mees on oma teo eeſt waſtutuswõimeline wõi mitte. Waſtawa ekſpertiiſi tulemuſena aga leiti Johan Kokk olewat oma teo eeſt täieſti waſtutuswõimeline ja teda oleks oodanud ränk kariſtus.

Enne kui kohus ſai kurjategija üle otſuſe langetada, pidas wiimane ſüdametunniſtuſe piinade mõjul nähtawaſti paremaks iſe eneſe üle mõiſta kohut, mille teoſtaski eneſelt elu wõtmiſega.

Tartu wajab normaalſeks koolitööks 5—6 uut koolimaja

Kõik õpilaſed ſuweks laagriſſe

Tartu õpetajatepäew lõppes eile kella 2 paigu päraſt lõunat. Noortejuht kol. J. Wellerind oma kõnes awaldas muu ſeas ſoowi, et ſuwewaheajal õpilaſtele korraldataks laager, mis oleks ühtlaſi wahendiks õpetajate ja õpilaſte lähendamiſeks. Ühenduſes ſellega tekkiſid päewal elawad läbirääkimiſed.

Prl. S. Prunden arwas, et õpilaſtele tuleks ſiſſe ſeada eriliſed puhkekodud (wõikſid olla kergemad barakkehituſed), kus ka õpilaſtele peaks antama jõukohaſt tööd. Õp. Schönberg märkis, et jäetagu laagrite-jutt kõrwale, ſeſt ſee koormab uute kohuſtuſtega õpetajaid, kes juba iſegi ülekoormatud on. Pr. Karu rõhutas, et meie naisõpilaſtel puudub eneſeuſaldus, mis tekib wäärkaswatuſeſt. Ka ei pooldanud kõneleja üldſe meesõpetajaid naiskoolides. Mehed olewat üldſe niiſuguſed, kes naiſi ei taha tunnuſtada ja kipuwad neilt õiguſi ära wõtma. Dir. J. Tork kinnitas omalt poolt, et õpetajate töökoormatus on aaſta-aaſtalt tõuſnud, mille wältimiſeks tuleks wähendada tundide normi.

Inſpektor J. Lang ülewaates Tartu koolide möödunud aaſta tegewuſeſt märkis, et läinud aaſtal õppis Tartu kõigis koolides kokku 8000 õpilaſt. Õpilasringe töötas 700 kokku 3100 liikmega. Muu ſeas märkis ka inſpektor, et keſkkoolides on olnud 10% õpilaſi, kes ei ole tarwitanud kooli raamatukogu. Lõppeks rõhutas ta weel, et Tartu wajab lähemate aaſtate jooksul 5—6 uut koolihoonet, ilma milleta ei ſaa pidada koolitööd normaalſeks. Uuſi hooneid wajawad alg-, keſk- ja ka kutſekoolid.

Õpetajatepäewa lõpetas linnakoolivalitſuſe juhataja K. Luik, ſoowides õpetajaile algawaks koolitööks edu ja jõudu.

Kitſed teewad Abruka põllumehele kahju

Nagu teada, aſetſeb Abruka ſaarel metſades rohkel arwul metskitſi. Nüüd aga kaebawad Abruka aſunikud, et kitſed nende põldudel palju kahju tekitawad. Warem peeti kitſede põldudelt äraajamiſeks palgaline karjane — ja nagu kuulda, on lubanud põllutööminiſter ſelle ſumma, mis warem karjane palgaks ſai, anda ſaare elanikele kitſede poolt tehtud kahjutaſuks. Maapidajad jagawad ſaadawa ſumma ſiis omawahel.

Narwa — Narwa-Jõeſuu ei ſaa uuſi kaugeühenduſi

„Päewalehe" toimetuſele.

Teie lugupeetud ajalehes nr. 147 2. 7. k. a. ilmunud artikli puhul „Narwa-Tallinna telefoniliin üle koormatud" poſtiametkond olukorra kontrollimiſeks, liſaks perioodiliſele andmete kogumiſele, korraldas täiendawalt andmete kogumiſt Tallinn—Narwa ja Tallinn—Narwa-Jõeſuu waheliſte telefoniühenduſte koormatiſe ja kaugekõnede ooteaegade kohta, kusjuures ſelgus, et ühenduſte koormatis püſib waſtawalt ülesſeatud normide piirides ja lihtkaugekõnede keſkmine ooteaeg kella 9—15 wahel oli Tallinn—Narwa ühenduſtel 17 minutit ja Tallinn—Narwa-Jõeſuu ühenduſel 8 minutit, milliſeid ooteaegu tuleb lugeda rahuldawaiks. Üksikutel juhtumitel, kõnetellimuſte eriti juure kuhjumiſe tagajärjel, olid lihtkõnede ooteajad küll pikemad, kuni 50 minutit, kuid arweſtades keſkmiſi ooteaegu, ei ſaa pidada uute kaugeühenduſte juureloomiſt Tallinna ja Narwa wahele otſtarbekohaſeks, ſeſt wõrdlemiſi wäheſe üldiſe koormiſe tõttu need jääkſid enamalt jaolt kas kaſutamata wõi toimuks nende kaſutamine ebaratſionaalſelt.

Direktor G. Jallajas.

Mitmeſugun maailm

ITAALIA NALI

Jahukaupmehe Salvatore truuduseta naine võtnud vastu noore naabri Beppino, kelle sädele hambad ja tulised sõnad olid võitnud ta süda Beppino viibis parajasti jahukaupmehe majas, see tuli koju.

„Seisa ukse taha! Küll ma su päästan," sosis naine, avades abikaasale ukse.

„Miks sa ust nii kaua avasid?" urises m kahtlustavalt.

„Ah, tead, Salvatore, kallis, proovisin pra head vahendit rottide vastu, mis mulle soovitas siit läbisõitnud Bologna ülikooli professor."

„Millist vahendit?"

„Pista pea siia jahukotti ja korda täpselt, ma sulle ette ütlen."

Naine hakkas lobisema võõrapäraseid sõnu, jahukaupmees kordas heas usus, pea jahukotis.

„Miks sa ei lase jalga?" sosistas naine u taga seisvale poisile.

Beppino sügas kukalt ja ütles sama tasa: „J tead sa, mul on nimelt kodus ka hirmus pa rotte!"

HOLLYWOODI ABIELUD TÜHISTAMISEL

Hollywoodi filmikoloonias valitseb suur ärev Hulk filmikunstnikke tegutseb küsimuse kallal: „K ma olen abielus või mitte?" Ja seda kõike abi lumise pärast Mehhikos, mis viimaste aastate joo sul Ameerika filmiparadiisis olnud moeasjaks. K endast pidas lugu ja tahtis abielluda romantilis oludes, see korraldas enda või oma naise röövim komöödia, lendas või sõitis lähemasse Mehhiko lin ja laskis end seal laulatada.

Nüüd on Emilio Gonzales, Mehhiko õiguste duse professor, seletanud, et Mehhiko abielu ei pa võõrastele mingit seaduslikkust. Gonzales oli e perdina kutsutud ette iiri filminäitleja George Bre lahutusprotsessis. Brent nõudis lahutust Joselyn H warthist, kuna tema abielu polnud sõlmitud Mehh seaduste järele. Gonzales seletaski kohtus siis, kõik välismaalastelt Mehhikos sõlmitud abielud o vat õieti ebaseaduslikud. Ainult siis olevat sellas abieludel kehtivus, kui teine abielupoolest on Me hiko kodanik.

SUITSETAJA MITTESUITSETAJATE KUPEES

Endine Preisi teedeminister Budde tahtis õpp tundma kõiki endale alluvaid alasid, ka sõitu kupe isiklikul vaatlusel.

Ühel päeval astus ta tundmatuna kiirrongile võttis istet mittesuitsetajate kupees. Tema vastas tus ärireisija, kest suitsetas ja luges lehte, põ mata kaasmatkajaile vähimatki tähelepanu.

Minister vahtis suitsetajat laitvalt ja juhtis maks ta tähelepanu suitsetamiskeelule seinal. M kaja ei vaadanud lehelt üleski, vaid suitsetas rah likult edasi. Siis ütles minister energiliselt: „ härra, meie oleme siin mittesuitsetajate kupees mina olen isiklikult huvitatud, et raudteemäärusi täidetaks. Et teaksite, kellega teil on tegemist, mitsege seda nimekaarti."

Võõras võttis nimekaardi ja pistis ükskõik tasku, heitmata talle ainustki pilku. Ta suitse eksitamatult edasi.

Kui kiirrong järgmises jaamas peatus, võ suitsetaja oma kohvri ja lahkus kupeest, jättes ka matkajad paksu suitsupilve. Minister astus ka v ja läks jaamaülema juure, kellelt nõudis, et ta te kindlaks selle inimese nime.

Ametnik kõnetas süüdlast, kes oli kogu aeg m suitsetajate kupees suitsetanud. Võõras võttis t kust nimekaardi ja ulatas selle ametnikule, kes l kis tal minna.

Ametnik tuli nüüd ministri juure ja ütles:

„Ma ei võinud selle härra vastu midagi e võtta, see oli härra teedeminister oma isikus."

KAH LAHUTUSPOHJUS

Kui õpetaja Emil P. Mella Los Angelesis oma praeguse naise altari ette, oleks see olnud võ brünett, poleks tal olnud ebatavaliselt lai nina. K abielu kujunes siiski õnnelikuks. Mõne aasta pär tekkisid aga lahkhelid nooriku soovi pärast — o nina lasta parandada... Emil ei tahtnud sellest ku dagi.

Kord, kui neil oli ses asjas jälle olnud äge t tõi mees naisele lepituseks kaasa loteriipileti. L võitis suure summa. Noorik ei rääkinud sellest n hele midagi, soovides talle valmistada üllatuse. Na kadus mõneks nädalaks ära, jättes kirja maha, oli sõitnud sugulasi külastama. Kui ta saabus, mees seatud paratamatu tõsiasja ette, et naise ni operatsioon oli suurepäraselt õnnestunud. Mees võinud salata, et tema naisest oli operatsiooniga t tud kaunitar.

Armukadeda mehena ta aga ei võinud salli et noormehed olid tema naisest korraga huvitat Ta esildas lahutuspalve. Emil seletas kohtu ees, oma armukadedat loomust tundes ta oli meele abiellunud naisega, kes ei võinud meeldida võõr tele meestele. Nüüd oli naine selle alatise majar säilitamise põhjuse kaotanud oma ninaoperatsiooni

Kohus lükkas lahutusnõudmise siiski tagasi, a des abielupaarile võimaluse vahepeal jõuda kokk leppele.

TÜTARLASTE VÕRGUTAJATE TRUST MOSKV

„Pravda" teatab GPU riikliku julgeoleku o konna ametniku Wirthi vangistamisest Moskvas

Wirth oli tšekist, kes alustas tööd juba Jago all Nõukogude salaluure ametnikuna. Wirthi korte kasutasid orgiateks mitmed silmapaistvad ametnik ja parteiliikmed, nagu näiteks Moskva miilitsa am nik Katschalov, kinokroonika juht Joselovitsch, ki operaator Tseitlin j. t. Need mehed otsisid v ilusad kooliealised tütarlapsed, kelle emad Nõukog de teenistuses seistes ei saanud pidada küllaldas valvet oma laste järele. Tütarlapsed võrgutati, j deti purju, kisti orgiatesse Wirthi korteris. Võr tatud tütarlastega kaubeldi, varustati nendega i suguseid vastutavamaid ametnikke, sunniti noori õ lasi otsima uusi ohvreid oma kooliõdede seast. K need operatsioonid võisid „salaluure" sildi all, m leks ületi vajavat noorukesi tütarlapsi, kesta ko teise viisaastaku jooksul.

Alaealiste tütarlaste võrgutajate trusti osanik elasid sageli kahekordset elu. Mõned neist on a elus ja perekonnaisad, keda peetakse ausateks i mesteks.

KALLIS ABIELU

Rikas ameeriklane James Davidson, kes oli nult 11 päeva abielus, peab oma naisele selle e maksma 40.000 naelsterlingit. 1935. a. Davidson õ pis Kentucky ülikoolis ja abiellus kaasvõitlejanna Juba 11 päeva pärast läksid nad lahku. Nüüd proua Davidson Pittsburgis esitanud lahutuspal nõudes mehelt 40.000 naelsterlingit alimente. Jam Davidson on oma isalt vahepeal küll pärinud 80.0 naela ja kui ta saab 30-aastaseks, siis pärib ta v 140.000 naela.

TALLINN HELSINGILE EESKUJUKS

„Helsingin Sanomate" vestekirjanik jutustab, ta on neil päevil saabunud kahe ameerika daa seltsis Tallinnast Helsingi sadamasse. Missidel o rasked kohvrid, kuid pakikandjaid Helsingi sadam matkajail vastas ei ole. Pakid kanti siiski omal j sadamakalle, kus tuli seista tollikontrolli sappa. V ma tibas ja ameeriklannad said märjaks lageda t va all sabas seistes.

„Kas teil tollipaviljoni polegi?" küsisid miss „Küll oli Tallinnas peen tollipaviljon, oli seal kö vik, kiosk, olid pingid, toolid ja muud mugavuse ne

aine oll
ädelevad
südame.
ajas, kul
sosistas
es mees
praegu
vitas üks
"
selt, mis
õnu, mis
kotis.
ine ukse
sa: „Jah,
us palju

ISEL

r ärevus.
llal: „Kas
ke abiel-
ate jook-
jaks. Kes
mantilistes
röövimise
hiko linna
õigustea-
u ei paku
oli eks-
ge Brenti
selyn Ho-
Mehhiko
s siis, et
elud ole-
sellasiel
on Mei-

UPEES

is õppida
u kupees,
ongile ja
vastas is-
te, pöör-
uhtis vii-
al. Mat-
tas rahu-
elt: „Mu
kupees ja
äärusi ka
mist, sil-
kskõikselt
suitsetas
us, võttis
ttes kaas-
ka välja
ta teeks
aeg mitt-
õttis tas-
, kes las-
itles:
idagi ette
sikus."

gelesis viis
lnud võluv
nina. Kuid
sta pärast
st — oma
ellest kuul-
d äge tüli,
ileti. Loos
sellest me-
use. Naine
maha, et
saabus, oli
naise nina-
. Mees ei
oniga teh-
ud sallida,
huvitatud.
tu ees, et
i meelega
da võõras-
e majaralu
atsiooniga.
agasi, an-
da kokku-

MOSKVAS

ileku osa-
Moskvas.
ba Jagoda
lhi korterit
ametnikud
litsa amet-
tsch, kino-
sisid välja
Nõukogu-
küllaldaselt
utati, joo-
is. Võrgu-
dega iga-
noori õpi-
seast. Kõik
ll all, mil-
kesta kogu
l osanikud
st on abi-
sateks ini-
kes oli ai-
selle eest
idson õp-
tlejannaga.
Nüüd on
hutuspalve,
nte. James
nud 80.000
rib ta veel

KS

utustab, et
ika daami
issidel olid
gi sadamas
omal jõul
appu. Vih-
ageda tae-
sid missid.
seal koh-
ugavused."

Tuleb elaw wiljapakkumine

Üldpilt ſelgub laupäewaks. — Wiljandimaalt pakutakſe 3000 tn rukkiſt ja 650 tn niſu

Nagu kohtadelt ſaadud teated kinnitawad, on wiljapakkumine riigile tänawu õige elaw. Esmaspäewal lõppes ankeetlehtede eſitamiſe tähtaeg wallawalitſuſtele. Selleſt tähtajaſt ei ſuudetud kõikjal kinni pidada, mistõttu ankeetlehti tuli wõtta waſtu weel teiſipäewal. Täna aſuſid wallawalitſuſed igal pool põllumeeste wiljapakkumiste andmete kokkuwõtmiſele. See töö on äärmiſelt kiire, ſeſt kokkuwõtted tuleb eſitada wiljamonopolile juba reedeks, 27. auguſtiks. Laupäewal loodetakſe juba enam-wähem ülewaatlikku pilti ſaada tänawuſeſt rukki ja niſu pakkumiſeſt riigile. Mõnede oletuste järgi arwatakſe, et pakkumine kujuneb ſuuremaks kui warem arweſtatud. Selle põhjuſeks peetakſe kõigepealt aſjaolu, et tänawuſed hinnad on wõrdlemiſi kõrged. Rukki eeſt makſab riik 16 ſenti ja niſu eeſt 22 ſenti. Peale ſelle ſünnib oſt ühe korraga kohemakſetawas rahas. Ühtlaſi ei ole arwata, et wabaturu-hinnad rukkile ja niſule hiljem kujuneksid kõrgemaks, mis põllumeeſt meelitaks wilja hoidma.

Wiljamonopoli juhid on ſaagiandmeteſt wäljudes arwutanud tänawu riigile kokkutoodawa rukki koguſe 25.000 tonnile ja niſukoguſe 10.000 tonnile. Pakkumiſed peakſid ſeejärgi ulatuma rukkile wähemalt 35.000 tonnile ja niſule 13.000 tonnile, ſeſt ſeniste kogemuste järgi ei tooda tegelikult kogu pakutawat wiljakoguſt kokku.

Kokkuoſtu ajad ja kohad ſelguwad kohe ſeejärel, kui ſaab teatawaks pakutawa wilja kogus. Kui ſee kogus jääb arwutuste piirideſſe, ſiis teoſtatakſe kokkuoſt pooleteiſe kuu kestes 6—8 toimkonnaga, mis ſelleks moodustatakſe. Kokkuoſtetaw wili paigutatakſe ſuures enamikus wiljamonopoli Tallinna ladudeſſe, kuna wäikſem kogus jääb ka kohtadele prowintſi tarwituste katteks. Seega langeks ära leiwawilja aſjata ſõidutamine raudteel, mis ſelle hinna peale awaldab mõju.

Meie maa ſuurimateks wiljajahwedeks on Tartu- ja Wiljandimaa, kuſt tuleb kõige küſedamaid pakkumiſi ka riigile. Wiljandimaa pakub tänawu eelkokkuwõtetel rukkiſt 3000 tonni ja niſu 650 tonni. Rukkiſt Wiljandimaa põllupidajad realiſeeriwad keſkmiſelt kolmandiku, niſuſt aga natuke wähem kui poole ſaagiſt.

Üksikutes Wiljandimaa walbades rukki- ja niſupakkumine riigile kujunes järgmiſeks:

Heimtalis pakutakſe rukkiſt 37 põllupidija poolt 75.000 kilo ja niſu 17 põllupidajalt 40.000 kg.; Pärstis rukkiſt 61.100 kg, niſu 7850 kg; Päris rukkiſt 25.000 kg, niſu 10.000; Wana-Wõidus rukkiſt 74.630 kg, niſu 10.400 kg; Uue-Wõidus rukkiſt 110.000 kg, niſu 53.000 kg; Suure-Kõpus rukkiſt 58.000 kg, niſu 9550 kg; Kaarlis rukkiſt 85.000 kg, niſu 28.800 kg; Puiatus rukkiſt 20.000 kg, niſu 5360 kg; Wiljandi wallas rukkiſt 300.000 kg, niſu 78.000 kg. Suuremateks rukkipakkujateks Wiljandi wallas on Wiiratſi mõis ja adw. K. Baars, kumbki 12.000 kiloga. Tarwastu wallas tahetakſe rukkiſt riigile müüa ſamuti 300.000 kg ja niſu 50.000 kg; Suislepas rukkiſt 90.000 kg, niſu 10.000 kg. Paistu wallas rukkiſt 222.980 kg, niſu 23.000 kg; Holstres rukkiſt 77.360 kg, niſu 27.300 kg; Wana-Tänaſilmas rukkiſt 32.900 kg, niſu 22.050 kg; Wõiſikus rukkiſt 14.100 kg, niſu 16.700 kilo. On huwitaw märkida, et mullu nimetatud wallas üldſe riigile rukkimüüjaid ei olnud, kuna madala maa tõttu ſaid ſel aaſtal rukkiſt külwata waid kümmekond talunikku. Sürgaweres pakutakſe rukkiſt 200.000 kg, niſu 27.000 kg; Taeweres rukkiſt 118.000 kg, niſu 18.700 kg; Kärſtnas rukkiſt 28.600 kg, niſu 4800 kg; Riidajas rukkiſt 30.000 kg, niſu 13.000 kg; W.-Põltſamaal rukkiſt 60.000 kg, niſu 31.000 kg; Imaweres rukkiſt 84.000 kg; niſu 25.000 kg; Kõos rukkiſt 36.000 kg, niſu 12.770 kg; Kabalas rukkiſt 114.270 kg, niſu 20.840 kg; Sooſaares rukkiſt 10.700 kg, niſu 12.900 kg.

Teiſteſt maakondadeſt puuduwad weel andmed.

Eesti viljale on Soomes turg kindlustatud

Kaubalepingu läbirääkimiſed ſoodſas õhkkonnas

Eesti delegatſiooni juhil majandusläbirääkimiſtel Helſingis, wäliskaubanduſe oſakonna direktoril Ed. Wirgol, kes täiendawate inſtruktſioonide ſaamiſeks eile keſkpäewal lennukil ſaabus Tallinna, oli kohe ſiiajõudmiſe järele nõupidamine majandusminiſtri K. Selteriga. Nõupidamine kestis umbes pooleteiſt tundi. Seejärel dir. Wirgo lendas tagaſi Helſingi, kus täna jätkatakſe kaubalepingu läbirääkimiſi.

Nagu kuulda informeeritud ringkondadeſt, walitſeb Helſingi läbirääkimiſtel üldiſelt ſoodus meeleolu, mistõttu on arwata, et kaubanduslikule kokkuleppele allakirjutamine ſünnib lähematel päewadel. Kokkuleppe ſiſuliſe külje kohta informatſiooni peetakſe weel waraſeks.

Kuuldawasti on meie delegatſioonil läinud korda ſäilitada ſeniſeid poſitſioone kaubawahetuſel ülelahe-naabriga ning neile liſaks wõita ſuure uuſigi. Meie terawiljale, rukkile ja niſule on turg Soomes kindlustatud ka järgnewateks aaſtateks ſeniſes ulatuſes. Wahepeal on aga Soomes wähendatud tollikaitſet terawiljale, mistõttu ſealt ſaadaw hind nüüd kujuneb madalamaks ſeniſeſt.

Läbirääkimiste lõpule jõudes Soomega ootab meie wäliskaubanduſe juhte uuſi kaubalepingute uuendamiſe ettepanekuid realt riikidelt. Lätiga aſi ſeiſab esialgu ſurnud punktil. „Täiendawate inſtruktſioonide hankimine" oma walitſuſelt, missuguſe looſungi all Riia läbirääkimiſed katkeſid, kestab nähtawasti pikemat aega.

Valitsusvastased vallutasid

Santanderi elektrijaama ja veevärgi

Torrelavega linn langes. — Valitsusvastaste edasitung jatkub

Torrelavega, 24. 8. (ETA) (Havas) Üks Navarra brigaadi kolonn wallutas täna päraſt lõunat Torrelavega. Eſimestena tungiſid linna ſoomusautod kolonel Garcia juhatuſel, kes omal ajal eſimeſe ohwitſeringa tungis Bilbaoſſe. Walitſuswäed olid kaks tundi warem ewakueerunud linnaſt. Bilba-Corunna tee on nüüd okupeeritud walitſuswastaste poolt. Põgenemiſel Santanderiſt walitſuswäed wõiwad kaſutada ainult weel põhjapoolſeid teid.

Reinoſa, 24. 8. (ETA) (DNB) Legionääride wäeoſad wallutaſid täna Puente Viesco, mis aſetſeb Burgos-Santanderi maantee ääres. Puente Viescos aſetſeb elektrijaam, mis warustab Santanderit elektriga. Samuti aſetſeb ſeal Santanderi weewärgikeskus. Seega on katkestatud Santanderi warustamine elektriga ja weega. Peale ſelle legionäärid on wallutanud Renedo, mis aſetſeb 22 km kauguſel Santanderiſt. Selles ſektoris walitſuswastaste eelwäed on lähenenud Santanderile kuni 15 km kauguſele õhujoones. Burgos-Santanderi teeſt idapool walitſuswastſed on wallutanud Lierganeſi ja pommitawad Santander-Bilbao raunateed. Seega on Castro Urdialeſi juureſt taganewail walitſuswägedel ära lõigatud taganemistee. Kastiilia brigaad on wallutanud Orduneſi ja Tornoſi mäed, olles ſeega tunginud lõunapool aſuwate walitſuswägede ſeljataha, kes on ſunnitud end järk-järgult wangi andma. Piki rannikut marſſiwad walitſuswastaste pataljonid on jõudnud Liendo lähedale, mis aſetſeb Castro Urdialeſiſt 16 km läänepool.

Salamanca, 25. 8. (ETA) (DNB) Walitſuswastaste peakorteriſt teatatakſe: Santanderi frondil legionäärid jätkawad edukalt edaſitungi. Nende kätte on langenud rida uuſi poſitſioone, muuſeas ka tähtis ſõlmpunkt Vargas. Barrnera okupeerimiſega on lõigatud läbi ühendus Santanderi ja Astuuria wahel. Walitſuswastaste kätte on langenud mitu autot, millega kommunistlikud juhid tahtſid põgeneda Astuuriaſſe. Astuuria frondil walitſuswastaſed on tagaſi löönud walitſuswägede rünnaku, tekitades wastaſele ſuuri kaotuſi. Aragoonia frondil walitſuswäed olid ajutiſelt okupeerinud walitſuswastaste poſitſiooni, kuid hiljem aeti nad ſealt wälja.

Reinoſa, 24. 8. (ETA) (DNB) Walitſuswastaste edaſitung Santanderi ſuunas jätkub. Walitſuswägede front on täiesti kokku wariſenud. Ainult üksikud walitſuſe wäeoſad awaldawad ſiin-ſeal weel wastupanu. Wiimaſe kolme päewa jooksul on walitſuswastaste kätte wangi langenud ligi 10.000 walitſuswäelaſt. Seega on operatſioonide alguſeſt ſaadik Santanderi frondil wangi langenud kokku umbes 25.000 walitſuswäelaſt. Täna päraſt lõunat walitſuswastaste eelwäed jõudſid ſuurtükitule ulatuſe kauguſele Torre la Vegaſt, mis on Santanderi prowintſi rauatööstuſe keskuſeks. Linn on walitſuswastaste poolt poolringis ümber haaratud. Linnaſt läänepool on wallutatud Bando kõrgustikud, kuna läänepool langes walitſuswastaste kätte Quijaſi aſundus, mis aſetſeb Torre la Vega-Astuuria maantee ääres. Seega walitſuswastaſed on jõudnud juba Santander-Astuuria maantee lähedusſe.

Walitſuswägede põhjaarmee juht kolis Astuuriaſſe

San Sebastian, 24. 8. (ETA) (DNB) Santanderiſt ſaabunud teadete järele on walitſuswägede põhjaarmee juht kindral Uribarri ühes oma ſtaabiga ööl wastu teiſipäewa kolinud Astuuriaſſe.

Baski end. tööstusminiſter ſurma

Bilbao, 24. 8. (ETA) (Reuter) Walitſuswastaste ſõjakohus on mõiſtnud ſurma Baski walitſuſe endiſe tööstusminiſtri Manuel Castro.

Tſchehhoſlowakkia kodanikke ei lasta walitſuswastaste territooriumile

Gibraltar, 24. 8. (ETA) (Reuter) Walitſuswastaste wõimud La Lineas keelaſid täna Tſchehhoſlowakkia kodanikele ſiſſeſõidu Gibraltariſt walitſuswastaste territooriumile. Selle keelu põhjuſena mainiti walitſuswastaste poolehoidu ſõbralikule Portugalile, kes on katkestanud ſuhted Tſchehhoſlowakkiaga.

Uus Sakſa ſaadik Franco juures

Berliin, 24. 8. (ETA) (Havas) Kuuldub, et lähemal ajal nimetatakſe Sakſa ſuurſaadikuks kindral Franco walitſuſe juure lahkunud kindral Faupeli aſemele Eberhard von Stohrer.

Walitſuswastaſed iſoleeritud?

Valencia, 25. 8. (ETA) (Havas) Sõjaminiſteeriumiſt teatatakſe, et Aragoonia frondil walitſuswäed on Tardienteſt Belchiteni kolmes kohas läbi murdnud walitſuswastaste liinideſt. Seega olewat Quinto juures aſetſewad walitſuswastaſed iſoleeritud ja ümber piiratud. Side Huesca ja Saragoſſa wahel on katkenud. Walitſuſe lennuwägi on pommitanud Belchite, Mozota, Zuera, Canatayudi ja Paraguelloſe raudteejaamu.

Franco terawiljamonopol

Salamanca, 25. 8. (ETA) Kindral Franco kirjutas alla dekreedile, millega luuakſe riiklik terawiljaladu, mille ülesandeks on kindlaksmääratud hinnaga üles oſta kogu müügile tulew terawili. Selle määruſega tahetakſe wältida ſpekulantide tegewuſt ja liigkaſuwõtmiſt. Peale ſelle on ſelle dekreediga kindlaks määratud maatööliſte palga alammäärad. Määruſe rikkujaid ähwardab wali karistus.

Walitſuſe militſionäärid põgenewad ſuurte rahaſummadega

Pariis, 25. 8. (ETA) (DNB) Larredoſt ſaabus eile Bayonne'i ſadamaſſe wiis Hiſpaania aurikut 160 põgenikuga. Suurem oſa põgenikeſt on Hiſpaania walitſuswägede militſionäärid. Mõnede militſionääride juureſt leiti ſuuri rahaſummaſid. Larredo poſtkontori kaſſapidajal oli umbes miljon peſeetat. Arcachoni ſadamaſſe on Santanderiſt ſaabunud kaks laewa 70 põgenikuga, kellede hulgas on ka mitu miilitſajuhti.

Teater • Muusika

Töölisteater

Täna „Aristokraadid" 14. korda. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 20—125 ſenti.
Neljapäewal „Oitſew meri" 44. korda.
Reedel „Metsmees" 11. korda.
Laupäewal „Häda õnnega" 10. korda.
Pühapäewal päewal „Kraawihallid" üldhindadega. Pühapäewa õhtul „Metſaliſe rada" 3. korda.

„Raudam" alustab tegewuſt

Raudteelaste kultuur-hariduſühingu „Raudam'i" ſegakoor hr. K. Leinuſe juhatuſel alustab oma 1937./38. a. hooaja tegewuſt 2. ſeptembril k. a. Tallinna Raudteelaste Kodus, kus ka uuſi lauljaid ja ſalongorkestriſſe mängijaid wastu wõetakſe 26. ja 30. auguſtil, alates kl. 7 õhtul.

Käesolewal ſügiſel „Raudam'i" ſegakoor pühitſes oma 15. a. juubelit, mispuhul 27. nowembril koor esineb juubelikontſerdiga „Estonias". Oktoobrikuu lõpul koor ſõidab kontſertreiſule Wiljandi ja Wõhma.

Wiljandis teatrimaja ehitamine jälle päewakorral

„Ugala" teatrietenduſtele ei lubata üle 240 inimeſe.

Wiljandi „Ugala" teater on korduwalt mures olnud teatri ruumide päraſt, ning näib, et ſee peawarju-mure teatril iga päewaga üha kaswab. „Ugala" teater teatawasti on leidnud endale ulualuſe Tallinna tänawal ärimees R. Blumbergile kuuluwas majas. Wiimane aga ei taha tulewikus teatrile enam peawarju anda, kawatſedes maja juures teoſtada ümberehituſe ja teatriruumide aſemele ehitada elukorterid. Teiſeſt küljeſt politſei- ja järelwalwewõimud ei nõustu praeguste ruumidega, kuna need teatrietenduste korraldamiſeks ei wasta nõuetele.

Teiſipäewal oli järjekordne „Ugala" ruumide ülewaatus komiſjoni poolt, kuhu kuuluſid teedeminiſteeriumi ehitusjärelwalwe peaarhitekt Bölau, politſei, tuletõrje ja linnawalitſuſe esindajad. Komiſjon leidis, et ruumid kaugeltki mitte ei wasta neile nõudeile, mis awalike etenduste korraldamiſel üles ſeatud. Trepid on kitſad, ſamuti garderoobid, riietehoiuruumid jne. Komiſjoni arwates wõiks „Ugalale" neid ruume kaſutamiſeks lubada waid weel ajutiſelt. Sealjuures ei tohiks aga teatriſſe lasta korraga enam kui 240 inimeſt. Kolmapäewaſel linnawalitſuſe koosolekul pidi tulema otſustamiſele, kas „Ugalale" ruumide kaſutamiſt edaspidiſeks weel lubada wõi mitte.

Ülaltoodud komiſjoni ſeiſukoht näib „Ugalale" eſitawat tõſiſeid raskuſi, eriti, mis puutub publiku arwu piiramiſe nõudeſſe. Wiimastel aaſtatel on Wiljandi teater laialt praktiſeerinud odawahinnaliste rahwaetenduste korraldamiſt ja need on publiku ſilmis leidnud terwitatawat wastuwõttu. Tahab ju igaüks külastada teatrit ja kui ſeda wõimaldatakſe 10—15-ſendiliſe taſu eeſt, ſiis oſutub teater kättesaadawaks ka neile, kes muidu peawad hoidma üleliigſeteſt wäljaminekuteſt. Nüüd aga tuleb ſeeſuguſtele odawahinnalistele etendustele arwatawasti teha lõpp, ſeſt need ei taſu end enam majanduslikult, millega prowintſiteater igal ſammul peab arweſtama.

Esmaspäewa õhtul „Ugala" teatri juhatus pidas oma koosolekut, kus kooſtati repertuaar, otſustati pääsmete hinnad jätta endiſeks ja teiste jookswate küſimuste kõrwal arutati ka teatrimaja ehitamiſe küſimust. Aſuti ſeiſukohale, et antud olukorras teatrimaja ehitamine oſutub möödapääsmatuks. Teatri juhatus otſustaski astuda ſamme tarwiliku krundi muretſemiſeks ja teiste eeltööde tegemiſeks. Muide on Wiljandis teatrimaja ehitamiſe wajaduſeſt kõneldud juba kümmekond aaſtat, kuid ikka pole jõutud ſammugi edaſi. Nüüd on ſee küſimus kord jälle akuutſelt päewakorral, kuigi majanduslikke wõimaluſi arweſtades teatrimaja ehitamine Wiljandile näib praegugi olewat waid iluſaks tulewikumuuſikaks.

Raadio

Kolmapäew, 25. auguſt.

18.50 heliplaate ja reklaami. 19.00 majanduslik ringwaade — „Waba Maa" toimetaja L. Grandberg. 19.15 Dvořaki ſlaawi tantſe. (Heliplaadid.) 19.45 „Waimumaailma lätteil". Fr. R. Kreutzwald (14. 12. 1803. — 25.8. 1882.). Hanno Kompus: Kõne. Katkendeid „Lembituſt" loeb Felix Moor. 20.45 põllumajanduslikke teateid. 21.00 päewauudiſeid. 21.30 ajanäitaja-õiendus ja ilmateade. 21.35 muuſikaline waheaeg heliplaatidelt. 21.45 põllutöökoja turbakaswatuſe nõunik, kultuurinſener L. Kangro: Turbaühingute tegewuſe korraldamiſeſt. 22.15 RR orkestri ſümfoonia kontſert. Juhatab Helmuth Ullmann. 22.55 päewauudiſeid.

Neljapäewal, 26. auguſtil.

7.00 äratusmäng 7.05 wõimlemiſt. 7.20 päewauudiſeid. 7.25 hommikkontſert heliplaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikuſt. 8.30 Tallinna ja Tartu turu ülewaade.

18.50 heliplaate ja reklaami. 19.00 Richard Laur: Daktyloskopia iſiku kindlakstegemiſe ning roima awastamiſe abinõuna. 19.30 Saint-Saenſi helitöid. RR orkester. Juhatab Fr. Nikolai. 20.05 ſiſepoliitiline ringwaade. 20.20 kontſert. RR orkester. Juhatab Fr. Nikolai. 21.00 päewauudiſeid. 21.30 ajanäitaja-õiendus ja ilmateade. 21.35 muuſikaline waheaeg heliplaatidelt. 21.50 pool tundi perenaistele. Kodumajanduskoja eriteadlane dr. Mari Ambros: Kuidas wältida õnnetusjuhtumeid lastega. 22.20 ksüülofon, marimbafon, ſakſofon ja wibrafon, eſitab neid grammofon, abimeheks mikrofon. 22.55 päewauudiſeid.

ILMUS:
H. Jänes, A. Melessaar, O. Parlo:
Kirjandust keskkooli IV klassile
(Progümnaasiumi IV ja reaalkooli II klass)
327 lk. teksti. Hind 2 kr. 50 snt.
Varemalt ilmunud:
H. Jänes, A. Melessaar, O. Parlo
Kirjandust keskkooli III klassile.
Hind 2 kr. 35 snt.
Eesti Kirjastuse Kooperatiiv — Tartus.

Sakſamaal algab gaaſimaskide jagamine rahwale

Berliin, 25. 8. (ETA) (Havas) Rahwussotſialiſtliku erakonna hoolekandeameti kaudu algab 1. ſept. gaaſimaskide jagamine rahwale. Maskide hinnaks on määratud 5 Rmk. Need, kes tahawad ſaada maske alandatud hinnaga, peawad eſitama waeſuſetunnistuſe.

Loodetaw ilm

neljapäewal, 26. auguſtil. Kergeid muutliku ſihiga tuuli. Söõſi ſelgewõitu, päewal rünkpilwitus. Sombane, kuiw ja ſoe.

ISAMAALIIDU TALLINNA OSA
korraldab
neljap., 26. augustil s. a. „Estonia" kont
kell 8 õhtul
isamaalise õht
KAVAS:
Prof J. Uluots'a kõne
„Poliitiline olukord ja uus põhis
Kontsertosas esinevad: J. Reintam (bass), P. Indra (or
maaliidu Tallinna osakonna segakoor H. Roosma j
Politsei-orkester J. Kostabi juhatusel. Kaastegevad: pr.
Ed. Türk, F. Moor R. Aarma, rahvatantsijad ja rahvapil
SISSEPÄÄS KÕIGILE

Õigusenõudja

Talurahwa juhile põletati rauaga ſunnitööliſe märk ſelg

Selle üldpealkirja all hakkab lähemal ajal „Päewalehes ilmuma Mihkel Aitſama ajalooliste jutustuste ja uurimuste ſeeria.

Tegewuſe aſukohaks on Põhja-Eesti 19. ſajandi eſimeſel poolel, kus meil walitſes teoorjus täie waljuſega, ja eesti rahwas ägas wõõra wõimu all. Puudus talurahwa õiguslikku ſeiſukorda korraldaw ſeadus, puudus oma maalapike; eesti talupoeg oſutus mõisnikele tihti müügi- ja wahetusobjektiks.

Ometi leidus tol hämaral ajal mehi, kes tõſtſid häält ja kätt feodaalkorra ja kurnajate wastu, tõmbaſid kaaſa teiſigi wastuhakule. Raske peksu ja ſõjawäe abil ſuruti mäſſuliſed ja ka majanduslikud rahutuſed maha; algatajad ja jõugujuhid tehti kahjutuks: neile põletati tuliſe rauaga ſunnitööliſe märk ſelja peale ja ſaadeti Siberiſſe — hirmutuſeks ja hoiatuſeks kogu eesti rahwale.

Kui ſiis tuli priiuſe kuulutamine ja ligi pool
ſajandit hiljem teoorju
nud ſee niiwõrd tingi
heaſt ſüdameſt kuiwõrd
te abinõudega ei ſuudetu
lurahwa rahutuſi ja õig
Kuigi on ſajandi
kohtute materjale kadu
on ſäilinud ſiiski üksik
ſündmusteſt, mis ſeni
hoopis teadmata wõi j
Eſimeſena tulewad aw
wi mõiſas Wirumaal 1
wõimukandjate poolt p
toodi kohale huſaarid
Kolm pühapäewa järgi
gula kirikupostis inime
Nulli Jaanile — põlet
tööliſe märk ſelga ja ſ
riſſe.
Kalwi lugu ilmub

Õpetajate koja esimees lahkub

Neil päewil on õpetajate koja eſimees Wiktor Reggo eſitanud juhatuſele lahkumisteadaande, paludes end wabastada eſimehe kohalt terwislikel põhjustel. Uueks eſimehe kandidaadiks näib nüüd oſutuwat E. Murdmaa, kes on olnud ſilmapaistwaks koolimeheks ning kauaaegſeks Eesti Õpetajate Liidu eſimeheks.

Registreeritud kunstnikud

Hariduſminiſteeriumi kutſeoskuſe oſakonnas on kuni 1. auguſtini regiſtreeritud 212 kunſtnikku. Nagu „Riigi Teatajas" awaldatud nimekirjaſt nähtub, on regiſtreeritud kujutaw-kunſtnikke maali alal 12, ſkulptuuri alal 4, graafika alal 1, rakenduskunsti alal 41. Helikunſtnikke on regiſtreeritud 85, balletikunſtnikke 5, näitekunſtnikke 64.

Regiſtreeritute hulgas puudub ſeni weel rida tuntud kunſtnikke.

Atentaadikatse Portugali peaministrile

Liſſabon, 24. 8. (Reuter) (ETA) Politſei on paljastanud uue atentaadikatſe peaminiſter Salazarile. Esialgu atentaat oli määratud 1. auguſtile, kuid politſei paljastas ſelle õigeaegſelt. Täna awastatud atentaadikatſe kawatſeti läbi wiia, paigutades ühe harilikų lõhkepommi Salazari autoſſe. Teatawasti eſimene atentaadikatſe peaminiſtrile 1. juulil ebaõnnestus ſeepäraſt, et elektriſeadeldiſega warustatud pomm ei olnud küllalt tugewajõuline.

Briti ei tunnusta Abessiinia vallutamist

London, 24. 8. (ETA) „Times" awaldab täna Ingliſe Rahwaſteliidu ühingu juhtiwate tegelaste krahw Cecili ja profeſſor Gilbert Murray kirja, milles muuſeas öeldakſe: On liikumas kuulduſi, et Rahwaſteliidu täiskogu eeloolewal istungil tunnustatawat Itaalia ülemwalitſuſt Abesſiinias. Sel puhul juhime weel kord tähelepanu aſjaolule, et Abesſiinia wallutamiſega on üle astutud Rahwaſteliidu põhikirja määruſiſt, mis on makſwad kõigi tema liikmesriikide kohta, kaaſa arwatud ka Itaalia. Ei ole mõeldaw, et Rahwaſteliit tunnustaks wõi andestaks tegu, millele kõik tema liikmesriigid peawad waatama kui rahwuswaheliſele kuriteole. Meil on põhjuſt arwata, et Briti walitſus ei anna ſelleks oma nõuſolekut. Endine peaminiſter lord Baldwin ſeletas 1936. aaſta mais, et Itaalia wõitu Abesſiinia üle ei tunnustata. Ingliſe wälisminiſter on hiljuti ſeda ſeletuſt kinnitanud. Neil aſjaoludel tuleb ülalmainitud kuulduſi pidada aluſetuiks. Meie uſume, et Briti walitſus ei wõta oſa ſelliſeſt rahwuswaheliſe õiguſe ja rahwuswaheliste ſeaduste rikkumiſeſt, öeldakſe kirjas.

15-a. poiſike — 40-kordne ſüütaja

Stokholm, 25. 8. (ETA) Alates 5. juuliſt tuli Kalmaris ette 40 ſalapäraſt tuleſüütamiſt. Eile wõimud tabaſid ſüütaja, kelleks oſutus keegi 15-aaſtane poiſike, kes tunnistas oma ſüü üles.

9 iſikut mõisteti ſurma

Moskwa, 24. 8. (ETA) (Havas) „Leningradskaja Prawda" teatab, et Leningradi ringkonna ſõjakohus on 22. auguſtil mõiſtnud ſurma üheksa iſikut, keda ſüüdistati trotskismis ja kontrrewolutſiooniliſes tegewuſes. Kõik ſurmamõiſtetud hukati kohe.

Rehepeksul tuli häwitas rukkiſaagi

23. aug. p. l. ſüttis põlema Holdres Sillaotſa talu küün, kuhu oli weetud talu rukis. Talus oli rukkipeks parajasti käſil ja tuli ſai arwatawasti alguſe rehepeksukatla korſtnaſt kuuri lennanud ſädemeſt. Kuna tule kustutamine oſutus wõimatuks, ei jäänud rehelistel muud teha, kui hoida tule eeſt rehepeksugarnituuri. Kohale ſõitis ka Tõrwa tuletõrje, kuid ſiis oli küün koos rukkiga juba häwinud. Põlenud küün ja rukis kuulus taluomanikule pr. Peterſonile, kes iſe elutſeb Pukas. Tule läbi tekkinud kahju on esialgu ſelgumata.

Sokujahil las

Neil päewil laskis
konnas kohalik metſaüles
Pilt kujutab harulda
ja hunti.

Hoogus a
Pilla

Pühapäeval toimus Pi
Põhja-Eesti asunduspäev.
ruskonna taludel lehvisid
kalt riigilipud säravas pä
Külalisi hakkas valgu
kul. Esimeste hulgas saa
nisteeriumi ametnike eksk
gule asundusse, kus muu
helepanemist ka Palusalu
salu isiklikult selgitusi ja
-12 jälle töölaagri platsile,
lisest rahvahulgast, kül
ümbruskonnast. Ei puudu
Araperest, Lehtsest, Sil
oli ju asunduspäev Pillap
päevaks. Saabusid ka H
mees agr. Ruus ja Asu
T. Sinberg. Täpselt kell
siku puhkpillide orkestri
nevalt Asundustegevuse E
agr. Umal päevale sissej
mesena asus kõnetooli as
kes tõi tervitusi põllutöö
misjonilt.
Pikemas kõnes selgit
si, mis n.-n. uue asun
töid, senise tegevuse ees
sunnivad asundamise töö
Järgmisena kõnelesid
ja arh. A. Esop asund
suure huviga. Pillapalu a
sest seisust andis ülevaa
Poom, tähendades, et as
80 km pikkuses ja ehitatu
Asunduses on püstitatud
ka maasaajaile välja a
on üles haritud umbes 3
alustatud 1934. a. ja es
tud 1936. aastal.
Tervitusi tõi Harju
mees agr. Ruus, kes jul
töö juure. Lõpuks lubas
litseda Pillapalus kooli a
tulevikus lahendamisele
Anija vallavalitsuse
Llivikoja ja Anija seltsko
ganisatsioonide poolt ko
Sõnalisele osale järg
kehakinnitamiseks noorte
Ohtul kandis Pillapal
baõhu etendusena päev
pes Pillapalu noortel
dega ja ühise jalal

Vähemalt 1
võidab igaüks, kes nü
romaanide" 2. vali
2000 lhk.) Kr. 12.50 e
EESTI KIRJASTUSE
Posti jooksev

Siseriigist

Tartust

Määrti autaſu kooli juhatajale.

Linnawalitſuſe teiſipäewaſel koosolekul otſuſtati määrata linnakoolivalitſuſe ettepanekul linna 10. algkooli juhatajale Juhan Jäneſele tema 25 aasta teeniſtuſe puhul Tartu linnas autaſuks ühe kuu palk, arweſſe wõttes tema pikaaegſet ja eeskujulikku pedagoogiliſt tegewuſt.

Narvast

Narwa ſaab uue ſauna

Narwa linnawalitſuſel on kawatſus wõtta lähemate aastate töökawaſſe uue ſauna ehitamiſe. Praeguſed ſaunad nimelt jätawad mitmeti ſoowida ja nende omanikud ei näi tundwat wähematki muret ſaunade korraldamiſe üle.

Virumaalt

Kiwiõlis tabati wagonettide wargaid. Mõni aeg tagaſi hakkas Kiwiõli kaewanduſes ilmnema wäärnähteid. Nimelt oli mõnele tööliſele arwestatud wagonette wähem, kui neid tõeliſelt oli. Tuli ette juhtumeid, kus wagonette oli kaduma läinud kuni tuhandeni. Sealjuures oli mõnel artellil kaduma läinud 40—50 wagonetti, mis tegi mehe kohta kuni 10 kr. Et ſelliſed juhtumid tegid töölistele meelehärma, ſiis hakati kaewanduſe juhatuſe poolt ſamme astuma petiste tabamiſeks. Nimelt tuli igal artellil märkida oma wagonetile nime peale. Peale ſelle märkis wagoneti nimed üles ka kaewanduſe juhatuſe poolt wastaw ametnik. Nii ſaadi igal õhtul kontrollida, kas arw wastab meeste poolt wälja ſaadetud wagonettide arwule. Selgus, et ſiiski tegutſetakſe edaſi, waatamata kõwale kontrollile. Nüüd esmaspäewal tabati kaks wagonettidewaraſt, kelleks oſutuſid wenelaſed Moroſow ja Siſtikow. Kaewandustööliſed mõiſtſid nimetatud iſikute üle omakohut. Mehed wallandati ja neil tuleb ka kohtus warguſe eest wastuſt anda. Teole awaltejaks oli Siſtikow. Nimelt olid nad wõõrastele wagonettidele oma nimed ja numbrid külge märkinud.

Järvamaalt

Koolijuhatajale teenete tunnustuskiri. Hiljuti külastas riigiwanem koos haridusminiſtriga Albu wallas Seidla algkooli, kus leiti kooliaed ja kooliümbrus eriti eeskujulikku ſeiſukorda wiidud olewat koolijuhataja algatuſel. Hinnates koolijuhataja F. Tammuſe teeneid, otſustas haridusminiſter koolijuhatajale üle anda teenete tunnustuskirja, milline maakoolivalitſuſe kaudu F. Tammuſele üle anti.

Koeru puſſitaja ſelgus. Koerus pühapäewa õhtul Wäinjärwe walla Wao ja Erwita noormeeste waheliſes kakluſes oſutus Waol elutſew August Kindi puſſitajaks Erwital elutſew 47-a. Gustaw Kitier, kes löönud endakaitſeks, kuna Wao noormehed tunginud temale kaigastega kallale. Puſſitatu A. Kind on haiglas paranemiſel.

Viljandist

Pohrti Maſinawabrik jäi müümata. Teiſipäewal pidi Wiljandis 2. jsk. kohtupristawi poolt müüdama ära Wakſali tänawal aſetſew ja Uno Pohrti pärijatele kuuluw maſinawabrik ühes krundiga. Kinniswara pärisomanikkudeks momendil on Heinz ja Emily Ungern-Sternbergid ning Alice Menſenkampff. Kinniswara oli müügiks hinnatud 14.362 krooni. Nähtawasti liig kõrge hinnastuſe tõttu ei leidunud okſjonil aga ühtki pakkujat. Ka kaks tundi hiljem toimunud järelpakkumiſel jäi maſinawabrik müümata.

Viljandimaalt

Taeweres ſüttis wiljakuiwatis. Teiſipäewal enne lõunat ſüttis põlema Taewere wallas Endel Saarendile kuuluw wiljakuiwatis, millega ühiſe katuſe all aſetſes ka talu ait. Tule tekkimiſe ſilmapilgul kuiwatas wilja parajasti keegi Saarendi naabrimees. Suure-Jaani tuletõrje ja ümbruskonna elanikkude abiga pandi tulele piir. Ära põles waid oſa katuſt ja rikutud ſai kuiwamiſel olew wili. Kahjuſumma on eſialgu teadmata. Tuli ſai alguſe korſtnaſt wäljalennanud ſädemeſt.

Petserist

Linna kanaliſatſiooni ümberkorraldamiſele.

Möödunud ſuwed wihmawalangud tekitaſid linnas mitmel pool uputuſi ja ärawoolaw weſi lõhkus tänawaid ning kõnniteid. Kahju tekkimiſe põhjuste uurimiſel ſelgus, et ſenine linna kanaliſatſioon nõuab ümberkorraldamiſt. Kanaliſatſiooni ümberkorraldamiſeks puuduwad linnal wastawad ſummad, milliſed loodetakſe laenu näol ſaada. Esmaspäewal wiibis kohal teedeminiſteeriumi wanem-inſener, kes waatas üle wihma tagajärjel tekkinud kahjud, nende parandustööd ning andis juhiſeid kanaliſatſiooni ümberkorraldamiſeks.

Kohalikke teateid

Ehitustööliste töörohke aasta

Hulk ſuuremaid ehituſi pooleli. Uute ſuurhoonete ehitamine algab

Linna tööbörſi andmeiſt nähtub, et ehitustööliſed on leidnud tänawu rohkesti tööd. Ajutiſelt on wõõta waid mõned remonttööliſed. Wäärib märkimiſt, et paljude ſuurehituste juures winnati kiwimaterjal üles juba elektriwintſiga wõi tõsteltooliga. Maſin wõtab nii ära lihttööliste töö wähemalt kiwide ülestaſſimiſe alal. Edaspidi tahetakſe maſinajõudu hakata kaſutama ka mullatööde juures.

Praegu areneb ehitustöö Kadriorus riigi adminiſtratiiwhoone juures. Siin nagu teada, tuleb telliskiwi ehitus. Telliskiwe tulnud ükspäew ülemiste jaama terwelt 23 wagunit. Ka Männikul areneb ehitustöö nende hoonete juures, mis kannataſid plahwatuſe tagajärjel.

Sotſiaalminiſteeriumi hoone ehitamine Toompeal algab kuuldawasti oktoobris. Edaſi tuleb ehitamiſele politſeihoone ja tööstuspalee Rooſikrantſi tänawa nurgal, kus ehitusplats ümbritſeti juba planguga. Mitme ſuurehituſe juures arenewad ſiſemiſed tööd. Prantſuſe lütſeumi ja linna naiskutſekooli hooned on walmiſjaamiſel. Tõnismäel koristatakſe ühiſe kaigekaſſa uue hoone ehitusplatſi.

Nii et tõus ehitustegewuſes kestab pidewalt ja meistermeestel pole tööpuuduſt karta. Kuna töövõimaluſed on muutunud awaramaks, ſiis wõib märgata ſuurenenud rahwa juurewalgumiſt linna.

„Eesti Turisti" ekskurſioonid Pariiſi

Eile õhtul jõudis Pariisist tagasi Tallinna „Eesti Turisti" neljas ekskursioon autobusel, mis väljus siit 1. aug. Nädala pärast — 1. sept. asub teele Pariisi 32 huvireisijaga sama ühingu viies ekskursioon ning sellele järgneb 1. okt. kuues ekskursioon, mis kestab nagu eelmisedki 24 päeva ja jääb sel aastal viimseks.

Täna linnawolikogu koosolek

Täna õhtul kell 6 tuleb raekotta kokku linnawolikogu järjekordſeks istungiks. Päewakorras on 20 mitmeſugust punkti, mille hulgas lõbustusmakſu näitusmesſi auhindadeks määramine, wälismaalaste kinniswarade omandamiſe loa andmine, linna ehitusplaani oſaline muutmine Hariduſe tänawa rajoonis, linna 1937/1938. aasta liſaeelarwe jne.

KAS SEE KOHT KOLBAB LASTELE MANGUPLATSIKS

Toimetuse tähelepanu on juhitud asjaolule, et omnibuste jaama tagune tee Vene turu ääres ja hekiga piiratud platsike laste liivakastiga on kujunemas sageli joomarite kogunemiskohaks. Seal asetsevail pinkidel teevad „väsinud" mehed pahatihti oma lõunauinakuid ja räuskavad joobnud naistüübid. On ette tulnud juhtumeid, kus emad on võtnud liivakastis mängivad lapsukesed käe kõrvale ja põgenenud siit, sest olukord muutus liig „elulähedaseks".

Lehelugejad on avaldanud soovi, et siit peaks koristatama üldse pingid, see nõudmine ei ole aga kõigiti põhjendatud, sest busside seisukohal on alati rohkesti sõidukeid ootavaid kodanikke, kel pink puhkuseks vajaline. Kas see paik siin tolmukeerises ja rahva jalus aga laste mänguplatsiks kohane on, see on teine küsimus.

ÜENÜ esindaja Soome noorſookongresſile

ÜENÜ keskjuhatuſe esindaja A. Meikop on kutſutud Soome kõnelema Soome noorſoolaste kongresſil Mikkelis, kus awatakſe ſeptembris ſealſe noorſoo rahwaülikooli ümberehitatud hoone.

Soome noorſoojuhid tulewad Eestisſe külla tulewal aastal üldlaulupeo ajal. Samal ajal oodatakſe ſiia Rootſi noorſoojuhte.

Ingliſe ookeaniaurik „Oratora Star" Tallinnas

Täna hommikul kell 11 ſaabus Helſingiſt Tallinna reidile Ingliſe ookeaniaurik „Oratora Star". Ookeaniaurik, mille ſiiatulemiſeſt ſaadi teada alles eile, on 15.000-tonniline ja tõi kaaſa 482 mitmeſuguſeſt rahwuſeſt wälisturisti. Täna õhtul lahkub laew Eesti weteſt, ſõites teistesſe Baltimaade ſadamatesſe.

Poliitiline olukord ja uus põhiſeadus

Prof. Uluots kõneleb „Estonia" kontsertsaalis

Neljapäeval, 26. augustil s. a. kell 8 õhtul korraldab Isamaaliidu Tallinna osakond „Estonia" kontsertsaalis isamaalise õhtu. Õhtu on määratud uue põhiseaduse selgitamiseks. Vastava kõnega esineb prof. Uluots, kes kõne teemiks on valinud „Poliitiline olukord ja uus põhiseadus". Ettekannete osas esinevad pr. M. Türk, E. Türk, F. Moor ja R. Aarma. Kontsertosas esinevad J. Reintamm (bass), P. Indra (orelil), Isamaaliidu Tallinna osakonna segakoor H. Roosma juhatusel ja Politsei-orkester J. Kostabi juhatusel. Ettekandelises osas esitatakse Eesti rahvuslikku loomingut muusika ja luule alalt. Rahvamuusikat ja rahvatantsu esitab E. V. instituudi valikrühm, kes võttis osa Hamburgi suurpidustusist. Sissepääs kõigile vaba.

Loomade ja lihahinnad

kolmapäeval, 25. augustil

Põllutöökoja loomaturul täna veiseid keskmiselt, kuid lihatagavarade tõttu nõudmine käesoleva nädala eelmistest päevadest veidi tagasihoidlikum. Hinnad püsivad siiski endisel tasemel. **Suured pullid 58—61** s. ja **väiksemad pullid** 56—60 s. tapakaalu kilo. Eluskaalu järele müüdi pulle 25—30 s. piires Eelnimetatud pullide hindade piires maksid ka mullikad.

Nuumatud (pekkramnusad) **lehmad** 61—63 s., rammusad 56—60 s. ja keskmised 52—55 s. tapakaalu kilo.

Vasikate pakkumine väike. Nõudmine rahuldav. Tapetud kaup maksis ühes nahaga sõltuvalt sordist 60—80 s. kg. Elusvasikad 35—45 s. kg.

Lambaid keskmiselt. Nõudmine väga rahuldav. Tapetud lambad maksid 50—60 s. ning ainult väga lahjad alla 50 s. kilo. Eluslambad 30—36 s. kilo.

Sigu vähe. Nõudmine keskmine. Tapetud sead ühes pea-jalgadega sordi järele 93—97 s. piires kg.

Nahkade hinnad. Veisenahad toorelt 85—87 s. kg. Vasikanahad 6 kr. tükk ning suuremad kaalus üle 3,5 kilo, ühe kilo hind kr. 1,70. Lambanahad 2,5—4 kr. tükk ning hind oleneb peaasjalikult villa pikkusest. Hobusenahad 15 kr. tükk.

Toodud hinnad on arvatud ostude ja müükide kohta Tallinnas.

UUTE ÕPILASTE VASTUVÕTT

konservatooriumi kompositsiooni-, oreli-, klaveri-, laulu-, keel- ja puhkpillide erialadele algab 8. sept.

Apteekide öövalwe

Kesknädalal wastu neljapäewa:

Kadrioru apteek, Narwa mnt. nr. 64. Tel. 303-01.
Suur-Pärnu apteek, Pärnu m. nr. 68. Tel. 463-21.
E. Matſoni apteek, Niguliste tän. nr. 5. Tel. 436-06.
E. Urmi apteek, Sakala tän. 3. Tel. 308-55.

Nõmmel:

Linnaapteek, S. Pärnu mnt. 90/92.

SPORT

Wõiſtluſe pinewus tennisnädalal tõuſeb

Eesti rahwuswaheliste tenniswõiſtluste eilſel päewal wõis märgata juba ſuurwõiſtluste õhkkonda. Kohal olid ka ſoomlaſed eesotſas dr. Grahni, Forsmani, Lagerblomi ja naismängijate pr. Grahni ning prl. Löfgreniga. Täna ſaabuwad ſoomlasteſt weel nende lubawamaid naistenniſiste prl. Lahtinen ja paarismängija Peterſens. Soomlastel tuli kohe aſuda wõiſtlustulle, kuid eſimeſed mängud oſutuſid kergeiks nõrkade wastaste tõttu. Ainult Soome junioride naismeiſtril prl. Löfgrenil tuli pingutada prl. Liebrechti wõitmiſeks 4:6, 6:3, 6:3. Järgmiſes mängus prl. Löfgren, olles juba harjunud wõõraste platſidega, wõitis pr. Feldhuhni iluſas mängus 6:2, 7:5. Naisükſikmängus oli weel põnewaid wõiſtluſi; pr. Grahni wõitis ſiidilt mängiwat prl. Laaſi 7:5, 4:6, 7:5.

Meesükſikmängus, kus oſawõtjaid on palju, on nõrgemad juba wälja langenud ja konkurents tõuſeb iga mänguga. Wälismaalaſed Broſch ja Nona on ſeni kergeid wõite ſaawutanud, wiimane lüües Kuuſi 6:4, 6:2, kuid ſattudes kokku kodumaa parimatega, wõib weel ſündida iluſaid üllatuſi. Eilſe päewa huwitawamaid mänge toimus Kree ja Lindquiſti wahel. Mäng oli kiire ja tihti Lindquiſt tegi punktilööke oma tugewa forhandiga. Otſustawas ſetis oli Lindquiſt juhtimas 5:3, kuid ſiis Kree end kokku wõttes ſaawutas taibuka mänguga wõidu 8:6. Lõpptulemus oli Kree wõit 6:3, 5:7, 8:6.

Meespaarismängus loomusrikkamaid paare austerlane Broſch ja Meier ſaawutaſid üllatawalt kerge wõidu Keerd—Lindquiſti üle 6:1, 6:1; Broſch—Meieri tuleb arweſſe wõtta kui üht kindlamat kandidaati meespaarismängu meiſtritiitlile.

Tagajärgi 24. augustil:

Meesükſikmäng Eesti meiſtri nimele: Klau — Ormiſſon l. w., Alas — O. Heyno 6:1, 6:3, Forsman — Freyberg l. w. Meißner — Lewitzky 6:4, 4:6, 6:2, Broſch — Jakobſon 6:0, 6:2, Nona — Kuus 6:4, 6:2, Keerd — Lill l. w., Wälk — Jacoby 6:0, 6:0, Lagerblom — Bachmann 6:1, 6:2, Kruuſimägi — Luck l. w., Grahn — Krick 6:0, 6:0, Alas — Klau 7:5, 6:3, Kree — Lindquiſt 6:3, 5:7, 8:6, Forsman — Franz 6:0, 6:0, Keerd — Stengel 6:1, 6:0, Lagerblom — Wälk 6:0, 6:1, Kruuſimägi — Nüütman 7:5, 6:1, Grahn — Chriſtianſen 6:0, 6:0, Tomberg — Kruuſimägi 7:5, 6:1.

Meesükſikmängus pr. Forsmanni rändkarikale: Anderſon — Klas-Glaſs 6:0, 6:3, Forsman — Luck l. w., Feldhuhn — Simenſon 6:0, 6:1, Kree — Hampf 6:2, 6:1, Franz — Lill l. w., Grahn — O. Sydow 6:0, 6:0, Meier — Stengel 6:1, 6:2.

Naisükſikmängus Eesti meiſtri nimele: Pr. Grahn — prl. Laas 7:5, 4:6, 7:5, prl. Seukauskaite — pr. Landeſen 6:0, 6:3, pr. Hechel — pr. Grahn 6:2, 6:1.

Naisükſikmäng dir. Siegeli rändauhinnale: Prl. Norder — prl. Blinowa 6:3, 6:0, prl. Tikenberg — prl. Nordheim 6:2, 6:4, prl. Löfgren — prl. Liebrecht 4:6, 6:3, 6:3, prl. Löfgren — pr. Feldhuhn 6:2, 7:5.

Meespaarismäng: Nona-Niemann — Rõks-Margiste 6:1, 6:0, Broſch-Meier — Keerd-Lindquiſt 6:1, 6:1.

Segapaarismäng: Pr. Hechel-Niemann — prl. Nüütman-Nüütman 6:2, 6:0, prl. Seukauskaite-Lohk — prl. Laas-Sydow 6:1, 6:2.

Senioride üksikmäng: Schwalbe — Tooms 6:2, 6:0, Nipp — Laur 6:3, 6:4.

Täna Estonia — Esta

Täna õhtul kell 6 toimub ſtaadionil Estonia ja Esta waheline jalgpallimatſch liiduklassi eſiwõiſtluste tſüklis.

Wõrkpalliwõiſtlustel Põhjala wõitis hõbekaloſſi

Koplis peetud wõrkpalliwõiſtlustel hõbekaloſſile Põhjala wõitis finaalmängus Kopli NMKÜ 2:1 (16:14, 1:15, 11:15) ja tuli ſeega wõitjaks.

Wõrkpalliwõiſtlusteſt wõttis oſa üldſe 10 meeskonda. Neiſt on Põhjala ja Kopli NMKÜ kumbki kahel korral wõitnud hõbekaloſſi. Kui nüüd üks neiſt meeskondadeſt tuleb wõitjaks ka tulewal aastal, omandab ta auhinna jäädawalt.

„Ameeriklaste wõiſtluſed" Wiiburis

Wiiburis peetud rahwuswaheliſtel kergejõustikuwõiſtlustel, milleſt wõtſid oſa ka ameeriklaſed, ſoomlane T. Pluſſa jooksis 800 m ajaga 1.54,6, mis on uueks maakonnarekordiks.

Ameeriklane M. Walker hüppas kõrguſt hoolimata halwaſt hüpperajaſt 2.00, ſoomlane L. Kalima 195. Teiwashüppes ameeriklane Warmerdom ületas 415, rootslane Berg heitis ketaſt 49.02, ſoomlane Y. Nikkanen oda 70.46. 200 m jooksu wõitis ameeriklane P. Walker ajaga 21,9.

Helſingin Uimarit Soome weepallimeiſtriks

Weepalli meiſterwõiſtluste finaalis Soome meiſtri nimele Helſingin Uimarit wõitſid HSS reſultaadiga 6:0 (2:0).

Farri ja Louiſi pokſiwõiſtlus täna

Kihlweod Louiſi kaſuks 4:1

New York, 24. 8. (ETA) Neljapäewal, 26. auguſtil kell 22 (kohalik aeg) toimub ſiin pokſiwõiſtlus ingläſe Tommy Farri ja Ameerika neegri Joe Louis' wahel. Kihlweod ſeiſawad praegu 4:1 Louis' kaſuks. Ainult wäheſed weawad kihla Farrile ja ka ta iſe on pannud 500 naelſterlingit oma wõidule.

Farri ja Louis' pokſiwõiſtlus on ſiin äratanud enam tähelepanu, kui ükski teine pokſiwõiſtlus wiimaſeil aastail. Arwatawasti on ſelle põhjuſeks asjaolu, et raskekaalu pokſimaailmameiſtri tiitlit püüab ſaawutada inglane, kuigi Inglismaal ei tunnustata eeloolewat wõiſtluſt maailmameiſtriwõiſtluſena, waid Farril tuleb weel kohtuda ſakslaſe Schmelingiga.

Narwa ſaab uue tenniswäljaku

Narwa linnawalitſuſe korralduſel ehitatakſe end. Sinowjewi malmiwabriku maa-alale rajatud parki uus tenniswäljak, mis ſaab walmis ſügiſeks. Samas on juba kaks tenniswäljakut, kuid et need jäid n. ü. kitſaks, ſiis ehitatakſegi tulewaks tennishooajaks weel üks wäljak juure.

Itaalia wõitis jalgpallis Prantſusmaa

Pariis, 24. 8. (ETA) üliõpilasolümpiaadi jalgpalliturniiris Itaalia wõitis täna Prantſusmaa 5:0, poolaeg 3:0.

Suuſatajad wõiſtleſid kergejõustikus

Kreenholmi NMKÜ korraldas kergejõustikuwõiſtluſed, kus wõiſtleſid kaaſa Narwa nimekamad ſuuſatajad ja wõitſid endile ka kõigil aladel eſikohad. Eriti ſilmapaistwalt eſines F. Kraſſikow, kes jooksis 100 m-it ajaga 11,9, 200 m-it 24,6 ja 400 m-it 55,5. 1500 m-it jooksis Wello Kaaristo ajaga 4.34,6 ja 3000 m-it kattis W. Wallaſoo 10.39,1s Oda heitis A. Nõmm 44.36, kõrguſt hüppas R. Ilwes 145 ja kolmikut hüppas A. Sirel 11.778.

Kölnivesi
Rosa Centifolia
— kaunite daamide nägematu kate.
Maailmakuulus looming F-a L. F. Schwarzlose Söhne, Berliin.
Ainuvalmistaja Eestis: Lab. W. TREUBLUT, Tallinn
Hinnad 1.35 ja 2.20

Sünnipäewalapsi

A. Laats, kol.-ltn., 3. diwiiſi ſtaabiülem 45-aastane. Sündinud 26. aug. 1892. a. Wõrumaal Põlgaste wallas. Eſimeste hulgas ſiirdus 1. Eesti polku, kus töötas kogu aeg õppekomando ülema abina; peale ſelle ſekretärina eestikeelſete oskusſõnade wäljatöötamiſe komitees, kuſt ongi wõrſunud ſõna „riwi" ja teiſed. Praeguſel momendil on juubilar üks neid wäheſeid, kes on teeninud wahetpidamata üle 20 aasta Eesti rahwuswäeosades ja armees. Wabadusristi kawaler ja Wabadusristi Wendade ühenduſe keskjuhatuſe liige.

Arno Raag, kirjanik ja ajakirjanik, ſündinud 26. aug. 1904. a. Wesneri w. Tartumaal. „Postimehe" toimetuſe liige.

August Raud, õpetaja, ſündinud 26. aug. 1887. a. Neeruti wallas Tartumaal.

Politseipeegel

Lätlane kerjab kangekaelselt. Läti kodanik Karlis Lilienfelds, kes hiljuti saabus Eestisse ja on tabatud siin paaril korral kerjamiselt, sai eile jällegi protokolli kerjamise eest Paldiski maanteel maja trepil. Lätlase ajutine elukoht on linnaöömajas.

Jõid söögimajas viina. Vene-turg 5 asetseva söögimaja „Autojaama" omanik Johanna Sikk avaldas politseile, et tema söögimajas on joonud viina keelu peale vaatamata Abdulla Jusipov, Harri Liliendal, Jaan Hiie ja Andrei Sähkeshin.

Ei pese tänavaid. Viedemanni t. nr. 1 ja 2 majaomanikud võetakse vastutusele sellepärast, et tänav oli pesemata.

Auto ja autobuse kokkupõrge. Sõiduauto A—778, mida juhtis August Kull, sõitis Sadama t. o.-ü. „Mootori" garaažide väravast välja sõitvale autobusele A—1302 peale. Autobussi juhtis Albert Leesi. Juhid süüdistavad üksteist ettevaatamatuses. Sõidukid vigastada ei saanud.

Warguſi pealinnas

Helmuth Langilt varastati Stroomi metsas magamise ajal 15 kr. raha, Anna Antsovilt Girgensoni t. 22 korterist raamatuid, kraesid ja võtmeid, Voldemar Laidrelt autost 45 kr. raha, Osvald Vällingult Estoonia puiestee 13 laost kaalud, Aleksander Treumannilt Sakala t. 6 restorani aias 17 kr. raha, Enn Tuulingult Balti jaamas pakk kingade ja pesuga ja tallinlasel Leopold Pachelmannil Tuhala vallas küünist spinning ühes kalaga.

Tabati kaks waraſt

Kriminaalpolitsei tabas ja paigutas vanglasse varguste pärast tagaotsitava Roman Preimanni ja Oskar Annupõllu. Viimane oli 23. augustil Estoonia puiesteel varastanud päeva ajal pingil tukkuva Johannes Rani taskust kella ja rahakoti.

Kukkus kolmandalt korralt alla

Täna hommikul kukkus Kungla t. nr. 1 töö juures maja kolmandalt korralt alla 21-a. Sergei Rogow, kes elab Heina t. nr. 11-b krt. 13. Ta ſai raskesti põrutada ja pähe haawa ning toimetati keskhaiglasſe rawimiſele.

Abielupaar jäi autobuſe ette

Täna hommikul jäi Oskari t. 5—1 elutſew abielupaar Liiſa ja Rein Uusmaa Pärnu maanteel Wiruwärawamäe kohal autobuſe ette ja ſaid wigastada ning toimetati keskhaiglasſe. Siin tunnistati nende wigastuſed niiwõrd kergeiks, et nad kohe koju lasti.

Toimetuſele ſaadetud kirjandus

Joh. Käis. Uuden koulun työtapoja. Omatoimisuus ja työohjeiden käyttö kouluopetuksessa. Soomendanud koolinõunik Aarne Huuskonen. Otava kirjastus Helsingis 1937. 238 lk., piltidega, hind 42 Smk.

See raamat (eestikeelse pealkirjaga „Isetegevus ja individuaalne tööviis") on meie algupärane pedagoogiline teos, mis esimesena on tõlgitud soome keele. Ta on saanud ka hea tunnustuse osaliseks Soomes nagu Eestiski. Nii kirjutab Soomes palju levinud pedagoogiline ajakiri „Kansakoulun Lehti" (nr. 10 — 1937) järgmist: „See on tervikuline ja küps teos... Teos on ja jääb kauaks ajaks tähtsaimaks käsiraamatuks koolitöös." Soome loetavamaid päevalehti „Uusi Suomi" toob pikema arvustuse pealkirja all „Tähelepandav pedagoogiline teos" (nr. 182 — 11937) ja kirjutab m. s.: „Paremat soomekeelset sissejuhatust uusimaisse kasvatusvooludesse tänapäeval vist ei ole saadaval, nii et teos täidab küllaltki tähelepandava lünga meie kirjanduses."

Meie pedagoogilise kirjanduse tõlkimine soome keele väärib märkimist ka selle poolest, et seega on astutud jälle tubli samm mõlema vennasrahva koolitegelaste ühistöö süvendamiseks.

„Rahvaülikooli" kirjastusel ilmus V. Pabsoni sulest raamat „Õige söömisviis — Fletcheri süsteem", hind 90 senti.

Helmi Põld: Sõdurikast. Jutustus. O.-ü. „Noor-Eesti" kirjastus" „Rahvaraamat" nr. 1/2 (13/14). Hind kr. 2—.

„Sõdurikast" on jutustus ühe tuntud eesti perekonna esivanemaist 4—5 põlve tagasi pärisorjuse ja teoorjuse taustal. Jutustuses kõneldakse noorest eestlasest-teoorjast Jegorist, kes teenib oma väeteenistusaega tentsikuna Peterburgis Balti mõisnikust ohvitseri juures, ja kes pekstakse selle eest oma ülemuse nähes poolsurnuks, et tahab oma isandat tagasi hoida ulaelu elamast. Peale selle jatkub tegevus Eestis, kus Jegor paraneb, on esialgu mõisa öövahiks ja saab hiljem talupidajaks, kellena veedab oma elu õnnelikult lõpuni.

„Eesti naine" nr. 9, septembrikuu number, kaasas „Väikeste Sõber" ja mustri- ning lõikeleht.

Vastutav toimetaja J. TAKLAJA.
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Tööpakkumised

Järvamaale tallu vaja
sulast,
kes iseseisvalt võib tööd teha. Läh. teat. saab tööbörsis, Vene tän. 23.

Majateenijat
maale mõiſaſüdameſſe waja. Lähemalt kl. 9—10 homm. Tallinnas, Koidula t. 17—1.

Aus, korralik, wirk
tütarlaps
14—16-a. ſaab kohe majaproua abiliſe koha Nõmmele. Rääkida kella 3—5 p. l. Ratasfaewu tän. 2, käſitööäris.

Linna ligidale tallu waja wanemat
naisteenijat,
kes kõiki talutöid tunneb. Kaupa tehakſe kuni kl. ½5 Kappeli t. 6—19.

Wäike perekond wajab auſat, puhtuſearmastajat
üksiteenijat,
ſoowitaw keeduoskuſega ja kes ka peſu peſeb. Köleri 24—3.

Uſaldatawat
vanemat inimest
wõi tütarlaſt waja 3-a. lapſe juure, ſoowitaw oma korteriga. Teat. ſlt. „27/2807".

Linna ligidale maale wajatakſe
tüdrukut
Kaubelda täna kl. 6—8 õhtul Girgenſoni 18—2.

Köieketrajat,
kes on wilunud oma alal, wajatakſe käſiketruſele. Teat. ſlt. „16/2716".

Wajatakſe tublit
köögiteenijat.
Tulla S. Tartu mnt. 64, Sõdurite Kodu einelauda.

Vajatakse
restorani ettekandjat, köögi teenijat ja junkſurit. Teat. ſaab kl. 4—8 Graniidi t. 25—5.

Nooremat
majateenijat
wajatakſe Luna tän. 14—10, tulla kella 4—5 p. l.

Noort tütarlast
waja perenaiſeabiks ja 6-aast. tütarlapſele mänguſeltſiliſeks. Kaub. 25. ſlp. kella 3—5 Wismari tän. 17-a, krt. 5.

Wajatakſe
majateenijat,
kes käib oma korteriſt. Tulla Magaſini 3-B—11.

Tarwis kaht puuhoowi
töövoorimeest.
Küſida Pärnu mnt. 62, puuhoowiſt.

Nais-
heinatöölisi
tarwis Kadaka külla Pihlaka tallu.

Wilunud
maalrit
tarwis ſiſemistele töödele pikemaks ajaks. Koidula tän. 20, krt. 6, tulla päraſt kl. 8 õhtul.

Wilunud naiskerahwaſt
rätsepa käealust
tarwis tööpuppa laagripintſaku tööle. Töö kestab aasta ringi. Soow. kirj. ſlt. „7/2787".

Tislerit
ja poleerijat wajab raadiokastitööstus. Magaſini tän. 8.

Kingseppa
tarwis wana parandustööle. Tulla Tondi tän. 48.

Wajan ſuurima tutwusringkonnaga ſoliidſet
agenti-väljapakkujat
koloniaal- ja muu kauba aladel. Tulla kella 5—6 p. l. Mundi 3—2. Arweſſe wõetakſe ainult esmajärguliſed jõud.

Suuremasſe tallu Wirumaale wajatakſe
perenaist-teenijat,
kes ka loomi aitab talitada ja lüpſa. Aastapalk 250—300 kr. Läbi rääkida kl. 4—6 õht. Kuu tän. 3-a, krt. 1.

Karjalauda
ehitus
wälja kaubelda koha peal Waida külas Seli talus. 25. aug. — 29. auguſtini. Sõidu- ega päewaraha ei makſeta.

Wajatakſe
köögiteenijaid.
Harju 40.

Passijat
wajatakſe wäikeſesſe perekonda. S. Sööreni tän. 9—1.

3 maalrit
tarwis. Willardi t. 24, tulla kl. 6—8 õhtul.

Naispikolot
tarwis. Teat. Luiſe tän. 29—13.

Kraſõiduks tarwis
naispikolot.
Teat. 25. ſlp. kella ¼4—6 Herne 15—1.

Tarwis
puuseppa,
kes on wilunud tuulewesti parandustega. Aadr.: Hageri alewik, tuulewesti t., O. Bürger.

Korralikku, tublit
õpipoissi
waja walmisriieteärisſe. S. Karja tän. 3.

Wajatakſe
chenille-lõikajaid
ja chenille-nugade tegijat. Teat. kirj. ſlt. „30/2690".

Wilunud
kammijat
ja junkſurit kohe tarwis. Pikk tän. 36, tulla päraſt kl. 6.

Karjast
waja Nõmmele. Teateid ſaab Wiru t. ja Pärnu mnt. nurgalt kioskiſt.

Uksiteenijat
waja, kes oskab iſeſeiſwalt keeta. Samasſe waja ka äriõpilaſt, ſoowitaw, kes on enne äris olnud. Tulla turukaubamajja pood nr. 5, kuni kella 5.

ETK Kopli tehases vaja
kaupluse sisustuse alal vilunud
puuseppi
Teat ETK sekretariaati Narva mnt. 27

Wilunud
kokaabi
wõi naiskokka kohe tarwis söögiſaali. Tulla Uus tän. 3.

Majahoidja-
koht
ſaada lasteta abielupaarile, kus naine oleks passijaks eraldi taſu eest. Kirj. ſlt. „16/2996"

Õpilast
waja (15-a.) kübaraärisſe. Müüriwahe 17.

Wajame wilunud
seppi.
Põllutööriistade wabrik D. Lõhmus ja pojad, Jaama puiestee 25, Rakweres.

Talutöid oskawat
noormeest
tarwis wähemasſe tallu Wiljandimaale. Pakk. ſaata ſlt. „16/2876".

Wajan wilunud
traktorijuhti-
motoristi,
Teatada Pärnu m. 16—11, Luik.

Sulast ja
tööpoissi
tarwis linna lähedale maale. Kaubelda kella 16 alates Falkpargi 27—8.

Wajatakſe wanemat iſeſeiſwat
keetjat.
Teateid ſaab S. Tartu m. 16, wõi telef. 523-10/45.

Maalripoissi
waja wälistöödele. Tulla õhtul kella 6—7 Wilmſi t. 45.

Karske
kojamees
kes kõiki remonttöid tunneb ja omab ſoowituſe, wõib tulla Kaaſani 7—7.

Pagarit
kes ka kokatööd tunneb, tarwis maale pikemaks ajaks. Lähemalt Põllupidajate ühispangaſt Estonia pst. 27 wõi telef. Riiſipere 20-b.

„Laste Rõõm" on laste õnn!

Tööotsimised

Vilunud aus puhtusearmastaja võõrastemaja tubade teenija soovib kohta Tallinna või ärasõiduks, kas nüüd või edaspidi. Pal. kirj. slt. „7/2707".

Energiline, intelligentne ja organisaatoriannetega
noormees
vajab teenistust tööstuslikku-kaubanduslikku ettevõttesse või mujale. Kirjad slt. „39/2939".

Vilunud juukselõikaja neiu (kutsetunnistus)
soovib kohta
Kirj. slt. „16/2916"

18-aastane Hiiu
noormees
ſoowib mehaanikaöökohta. Kirjad ſlt. „14/2754".

Palun tööd
passijaks või majateenijaks. Oskan keeta. Oman tunnistused. Kirj. slt. „19/2959".

Aus töökas
naiskokk
soovib meeskoka käealuseks. Kirj. slt. „9/2909".

Noor neiu
palub mingit teenistuskohta majja või mujale. On enne teeninud. Kirj. slt. „8/2908".

Soovin
naisrätsepa käealuseks, soovitav tellitud tööle. Teat. kirj. slt. „18/2958".

Lgp. tööandjad!
Palun, wõimaldage 22-a. maanoormehele mingiſug. tööd-teeniſtuſt, ſoow. kuhugi ärisſe poiſiks, laduſſe, lanahoowi weoautole wõi mujale. Teat. ſlt. „31/2811".

Majahoidja
otsib kohta, on täiesti karske ja ustav keskealine abielupaar. Teat. slt. „16/2956".

40 krooni sellele
kes soovitab 26-a. kautsjonivõimelisele töökale noormehele koha vabrikusse või tööstusse. Kirjad slt. „35/2695".

Preili soovib
kohta ainult intelligentsesse majja, et iseseisvana juhtida majapidamist ja olla kasvatajaks lastele. Teatada slt. „33/2933".

Korralik keskealine
teenija
keeduoskusega, soovib kohta. Kirj. slt. „27/2927".

Täiesti wilunud
naispoleerija
ſoowib kohta, ſoowitaw raadiokastide alal. Kirjad pal. ſlt. „36/2736".

Neiu
ſoowib aiatööliſeks. Pal. teat. ſlt. „11/2711".

Õmblejad,
käealune palub tööd. Kirj. ſlt. „10/2750".

Aus wana keetja
soovib kohta
wõi üksiteenijaks, omab aastate tunnistuſed, tunneb majapidamiſt. Kirj. ſlt. „38/2818".

Noor maaneiu palub
teenistust
perenaiſeabiks, laste juure, wõi kuskile tööstuſſe, on kõigega rahul. Teat. kirj. ſlt. „37/2817".

Täiesti vilunud haritud
ettekandja,
valitseb 3 koh. k., palub kohta restorani või kohvikusse. Kirj. slt. „36/1656".

Karske keskealine lasteta abielupaar palub maapealſe korteriga
majahoidjakohta,
teeb asjatundlikult majas kõik ettetulewad remonttööd, olgu puu- wõi metallitöö alal. Teat. ſlt. „37/2977".

17-a. Hiiumaa
tütarlaps
palub perenaiſeabiks. Kirjad ſlt. „6/2986".

Tütarlaps
ſoowib kohta kleidiõmbleja juure käealuſeks. Teat. ſlt. „16/2836".

Kutſetunnistuſega
naisjuuksur
ſoowib kohta kesklinna ärisſe meistritööle. Kirj. ſlt. „40/2860".

Täiskarske
1-liigi autojuht
kauaaegſe praktikaga, wilunud ka raskeil (Diiſel) maſinail, otſib kohta. Tle 30—8.

Töötsimised

Naiskokk
ſoowib kohta restorani wõi söögiſaali, wõib ka meeskoka abiline olla. Kirj. ſlt. „28/2808"

Kodus tegemiſeks tellitud wõi
laagriveste
ſoowib wilunud tegija. Teat. kirj. ſlt. „1/2781".

Korralikud
maalrid
otſiwad siſe- ja wälistöid. Kirj. ſlt. „13/2793".

Aus tüdruk
teeninud korralikus perekonnas, ſoowib teeniſaks. On tunnistus. Teat. ſlt. „7/2827".

Juuksur-prelli
ſoowib kohta meestetöö alal. Pal. kirjad ſaata ſlt. „85/2775".

Korralik aus 47-a. meesterahwas (penſionär) ſoowib mingit kergemat
teenistust
wõi uſaldusekohta, walitſ. kolme kohaliku keelt. Kirj. ſlt. „21/2881".

Lgp. tööandjad!
Palun wõimaldage tütarlapſele õpilaſekoht kuduja wõi õmbleja juure. Kirj. ſlt. „5/2985".

Hiiumaa neiu palub
teenistust
majateeniſaks, laste juure wõi midagi muud. Rahul kõigega. Pal. teatada ſlt. „10/2990".

Ilu- ja viljapuuaia omanikud.
Teatame wanadele ja uutele tööandjaile, et wõtame wastu aedade korraſeadmiſt. Praegu on ilupuude ja põõsaste tagaſilõikamiſe aeg. Wilunud aednikud. Kirj. ſlt. „86/2976".

Korralik
maaler
wajab tööd. W. Ameerika t. 4, küſida pruugitud asjade kaupluſest.

Lgp. tööandjad!
Palun, wõimaldage noorele tütarlapſele mingiſugust tööd tööstusſe, wabrikusſe jne., on rahul kõigega, on tragi ja korralik. Kirj. ſlt. „2/2862".

Puusepp-tisler
kes on täiesti wilunud igas töös, otſib wastawat kohta. Wõin kohe tööle tulla. Teatada ſlt. „6/2866".

Karske korralik
I-B-liigi autojuht
otſib kohta ükskõik mis maſinale Kirjad ſlt. „1/2701".

Korralik
maaler
wajab tööd. Nõmmel-Kiwimäel, Koidula tän. 8—3.

Tisleri-
töödele ſoowib korralik noormees, endal pink + tööriistu. Kirjad ſlt. „7/2867".

Korralik noormees palub
hobusemehekohta
on kauemat aega ſel alal töötanud. Kirjad ſlt. „8/2868".

Tütarlaps
otſib rätſepa juure tööd. Wilunud tellitud töödes. Kirj. ſlt. „26/2846".

Rätsepa-tööline,
noormees, ſoowib tööd töötuppa. Teat. ſlt. „23/2883".

Lgp. tööandjad!
Palun wõimaldage korralikule töökale kommertsgümnaaſiumi hariduſega neiule, waeſelelapſele, keſtwat tööd ärisſe, tööstusesſe wõi wabrikusſe, wõib ka alul õpilaſeks olla. Kohaneb kõigi töödega ruttu. Teat. ſlt. „20/2880".

Eesti, ingliſe, ſakſa ja wene keelt walitſeja 30-a. lühemaaegſe praktikaga
I-liigi autojuht
pal. teenistust, wõib algul ſõita ka praktikandina. Teat. pal. kirj. ſlt. „27/2887".

Keeli valits. härra
(praegu riigiteenija) ſoowib üle tulla eraettewõttesſe, kus õhtune aeg waba on, et õppida. Kirj. ſlt. „24/2844".

32-a. naine 4-aastase lapsega soovib
perenaisekohta
maal. Võivad ka olla vanemad inimesed. Väikemajapidamises 4—5 lehma. Palun vastata ainult niisug. koht, kus võimalik ära elada rahuldavalt. Vast. kahe nädala jooksul slt. „26/2926"

Ehitustöödes vilunud
ehitustehnik
soovib eraettevõttesse teenistust. 30 a. vana. Teatada slt. „2/2702".

Odavasti tehakse
diivaneid
ja parandatakse vana mööblit. Paldiski mnt. 15, sissek. Eha tänavalt.

Majahoidjakohta
palub keskealine täiesti karske ja korralik abielupaar, ſuuremasſe majasſe, on ennem olnud. Teat. ſlt. „11/2751".

Wilunud laagrimantli õmbleja
soovib tööd
koju wõi äri töökotta. Töö aus ja korralik. Teat. kirj. ſlt. „26/2726".

28-a. noormees
palub mingiſugust teenistust, on warem töötanud mootorite ja traktoritega ning tunneb ka nende remonttöid, wõi ükskõik misſugust tööd, on kõigega rahul. Kirjad ſlt. „30/2730".

Aus tüdruk
tunnistuſega, mitte noor, ſoowib teeniſaks perekonda wõi wanema korraliku üksiku juure. Teat. ſlt. „6/2826".

Kahe nädala palk
ſellele, kes wõimaldab 26-a. abielumehele kindlapalgaliſe koha. Pal. teat. kirj. ſlt. „8/2828".

Soovin kohta
üksiku juure perenaiſeks wõi pasſiiaks. Koht wõib olla ka wäljaspool Tallinna. Teatada ſlt. „1/2821".

Wäljast ſõitnud noor naisterahwas palub
mingit tööd
wabrikusſe wõi tööstusſe, tunneb pealisnaha- ja kondiitritööd. Kirj. ſlt. „25/2805".

Energiline
noor neiu
palub perenaiſekohta üksiku härra juure. On ſelleks praktikat. Teat. ſlt. „22/2802".

Noor neiu
palub teenistuſt söögiſaali etteandjaks wõi kööki nõudepeſijaks On wilunud kõiges. Teat. ſlt. „21/2801".

Wanem
katusekatja-tõrvaja
otſib tööd. Wambola t. 5—4.

Noormees
palub mingit tööd tööstusſe, lausſe wõi ehituſe juure. Teat. pal. kirj. ſlt. „1/2861".

Kommertsgümn. lõpet. preili
otsib kohta
walitſ. eesti, rootſi, ſakſa, wene ja weidi ingliſe keelt. Hea korrespondent, raamatupid., maſinak., praktika ja ſoowitused. Kirj. ſlt. „19/2889".

1. ſept. wabaneb täiskarske 10-a. ſõidupraktikaga remondiwõimeline
I-A-liigi autojuht
ja otſib kohta omaniku, takſo- wõi weomaſinale. Teatada pal. Lennuki tän. 89—5.

Kautsjoniwõimeline
puhvetiprelli
ſoowib kohta. Kirjad ſlt. „7/2987".

Õmbleja
ſoowib perekonda õmblema, teeb kleite, palituid ja lastele. Girgenſoni t. 2-a—7.

32-a. naine ſoowib leida
majateenijakoha
laste juure wõi iſeſeiswaks perenaiſeks. Kirj. ſlt. „40/2980".

Lgp. tööandjad,
palun wõimaldage karskele noormehele mingiſugune teenistus, kas lattu wõi wäljawedajaks, on enne ſel alal töötanud. Pal. teatada ſlt. „89/2819".

Hiiu noormees
pal. mingiſugust teenistust ükskõik mis alal. Kirj. ſlt. „11/2871".

Korteriotsimised

Kõrgem riigiteenija väikese perekonnaga vajab kiiresti 2—3-toalist
korterit
Sissemaks võimalik. Kirjad slt. „20/2960".

Vaja 3—4-toalist
korterit
kõigi mugavustega, kesklinnas või lähemas ümbruses. Pakk. hinnaga slt. „15/2955".

2 toa ja köögiga, päikesepoolset
korterit
otsib väike perekond Tallinna II l.-j. või Nõmmele, kas kohe või edaspidi. Pal. teatada ühes üüri suurusega slt. „28/2968".

Otsin
korterit
— tuba ja köök või tuba pliidiga. Teatada Kolde tän. 42—1, A. Kaevats.

Soovin
korterit,
— tuba köögiga, soovitav esikuga, 4. või 3. linnajaos. Kirj. slt. „34/2934".

Lasteta abielupaar vajab kahetoalist
korterit
vanniga, elektri ja veega Nõmme jaama ümbruses. Teat. pakk. kirjal. slt. „8/2948".

Kindlas teenistuses preili otsib 1—2-toalist
korterit
või mööblita tuba, köögi tarvitamisega. Kirj. slt. „5/2905".

Kindlas teenistuses, korralik lasteta abielupaar soovib leida
korterit
— 1 tuba köögiga, kas Tallinna või Nõmmele jaamade lähedusse. Teat. Tallinn, Jakobsoni 17-a. krt. 16.

Kindlas teenistuses noormees soovib
kaasüüriliseks
korraliku inimese juure. Soovitav kesklinna ümbrus. Kirjad kuni 29. aug. slt. „33/2693".

Riigiteenistuses noor abielupaar otsib toa ja köögiga
korterit
soovitav 5. linnajakku. Teatada slt. „36/2696".

Vajan 3—4-toalist
korterit
kohe või 30. aug. Üüri ettemasmine võimalik. Teat. slt. „A. 6000".

Lasteta abielupaar otſib
korterit
— tuba köögiga wõi tuba waheſeinaga. Kirj. ſlt. „18/2518"

Korralik, kindlas teenistuſes noormees wajab 1. ſept. eraſissekäiguga mööblita
tuba
Pakk. ſaata ühes hinnaga ſlt. „29/2729".

Korralik ametiskäija preili ſoowib
kaasüüriliseks
wõi wäikeſt tuba. Teat. ſlt. „84/2784".

Kaks kindlas teenistuſes korralikku noormeest otſiwad omaette eraſissekäiguga
möbleeritud tuba
Kirjad ſlt. „6/2746".

Kaks riigiteenijat ja üks naisterahwas ſoowiwad
tuba
köögiga, hinnaga kuni 18 kr. kuus. Pakk. kirj. ſlt. „13/2718".

Korralik wäik. peref. riigiteenija wajab
korterit
1—2 tuba ja köök, wõib olla Nõmmel wõi Hiiul. Teat. ühes hinnaga kuni 1. ſept. ſlt. „15/2715".

2—3-toaliſt
korterit
wajab waikne, kindla teenistuſega perekond. Teat. ſlt. „17/2717".

2 korralikku kindla teenistuſega noormeest ſoowiwad korralikku
tuba
mööbliga wõi ilma, ſoowitaw keſklinna wõi Kadrioru rajooni. Teat. ſlt. „22/2762".

Keskkooli õpilane (poisslaps) ſoowib
korterit
koſtiga 1. linnajaos. Kirj. ſlt. „18/2758".

Puhtam tööstus vajab nüüd või edaspidi
ruume,
suurus 25—50 r.-s. Teat. slt. „29/2929".

Kaks kindlas teenistuses tütarlast soovivad I linnajakku omaette väikest
tuba
pliidiga, võib olla ka pööningutuba. Kirj. slt. „2/2982"

Kindlas ametis olev noormees vajab eraldatud sissekäiguga
möbleeritud tuba
Pakk. saata slt. „17/2877".

Kellel vabaneb 1—2-toaline
korter
20. septembriks, palun teat. slt. „32/2852".

Kontoriametnik, naisterahvas, soovib 6. linnaossa erasissekäiguga
tuba
mööbliga või ilma. Pakk. saata slt. „22/2842".

Kindlas ametis käija naisterahvas soovib 6. linnaossa kahetoalist
korterit
Pakk. saata slt. „21/2841".

Lasteta abielupaar otsib
korterit
ühetoalist või tuba erasissekäiguga. Kirj. slt. „9/2829".

Kindlapalgaline kaheliikmeline perekond soovib väikest päikesepoolset 1—2-toal.
korterit
soovitav puumajas. Teat. slt. „17/3517".

Vajatakse suuremat
garaashi
veoautole sadama ja kesklinna ümbrusesse. Teat. slt. „4/2864".

Üksik daam kindlas ametis otsib puhast vaikset
tuba või korterit.
Teat. slt. „B. 3239".

Noor ametiskäija abielupaar otsib kahetoalist
korterit
Teat. kuni 1. sept. ühes üüriga kirj. slt. „4/2824".

2 tütarlast soovivad
tuba
mööbliga või ilma. Kirj. slt. „32/2812".

Koolipoiss vajab
möbleeritud tuba
kesklinna lähedale. Kirj. slt. „37/2777".

Lgp. majaomanikud!
Lasteta abielupaar vajab
korterit
— tuba köögiga või tuba vaheseinaga, soovitav 4. või 5. linnajaos. Kirj. slt. „13/2833".

Lehrerin sucht z. Sept. od. später möbl. Zimmer in Tallinn. Off. m. Preisang. sub „Lehrerin". Nõmme, Lõuna 3.

Kindlas teenistuses abielupaar vajab nüüd kohe või lähemal ajal 3—4-toalist
korterit
Teat. kirj. slt. „29/2769".

Korterit
1—2 tuba pliidiga, soovib kindla kuupalgaga lasteta abielupaar. Teat. kirj. slt. „12/2792".

Korteripakkumised
TALLINNAS

Möbl. tuba
erasissekäiguga, ära anda ühele intellig. isikule, elektervalg. ja küttega, päikesepoolne. Pärnu maantee 50 (endine 4) krt. 6.

Korter
ära anda — 3 tuba, köök ja esik, Koidu 126—7, Pärnu mnt. trammipeatuse lähedal.

Möbl. tuba
üürile anda ametiskäijale preilile või van. kl. õpilasele. V. Kompassi 21—6.

Uues majas
tuba
telefoni ja vanni tarvitamisega ära anda. Pronksi 6—12, telef. 318-48.

Möbleeritud tuba
intelligentsele härrale ära anda. Lennuki 11-a—4.

Mööblita tuba
keskküttega majas (wann, lift) ära anda 1—2 iſikule. Gonſiori tän. 17—17.

Õpilased
leiavad lahke vastuvõtu täiel. pansioniga Vismari 13—11, kella 4—7.

Kostilaps
(tütarlaps) leiab mugava kodu heas perekonnas, kodune keel on saksa keel. Tõnismägi 2/1.

Koolilapsed
leiawad lahke wastuwõtu Pärnu mnt. 31—6.

Korter
ära anda — 2 tuba köögiga — Kunderi t. 10, teat. ſaab kojamehelt.

Üksik ſoliidne härra (wõi daam) wõib ſaada ſuure päikeſeküllaſe ſooja
mööblita toa.
Toompuiestee (parkett, keskküte, wanni tarwit.). Soow. kirjal. ſlt. „1/2741".

Puhtas ametis käija härra ſaab
omaette toa,
mööbliga wõi ilma. Iisraeli t. 16—8, hoowil uues majas.

Toakaaslaseks
üksiku juure wõib tulla korralik wanem härra. S. Tartu mnt. 48—6.

Ära anda hästi möbleeritud kaks
tuba
Olemas telefon ja vann. Hind Kr. 45.—. Küsida tel. 480-17, kella 8—5 p. l.

Eraldi asetsev
möbl. tuba
pansioniga üürile anda haritud, ametiskäijale härrale või daamile. Pikkjalg 3—14.

Kaks koolilast
(tütarlapsed) leiavad korraliku toa kostiga saksa keelt rääkivas perekonnas, Kubu gümnaasiumi lähedal. Imanta 10—2, hoovimajas.

Mööbliga tuba
erasissekäiguga, päikesepoolne, ära anda üksikule härrale. Näha kella 3—7 õht., Liivalaia 95—1.

Kindlas teenistuses meesterahvas võib tulla
kaasüüriliseks
Viidemanni 2-a, krt. 1.

Tuba
erasissekäiguga ära anda üksikule. Toom-Kuninga 30—7.

Kooliõpilased
võivad korteri saada Narva mnt. 57—3.

KOOLIÕPILASED, tütarlapsed saavad korteri ühes kostiga üksiku pr. juures Reimani tän. 25, küsida saapatöötoast.

Tööstusruumid
ära anda — 3 tuba, ja kontori- või äriruum. Üür 45 kr. Küs .Tartu m. 42, ärist, telef. 311-96.

Kostilapsed
leiavad korteri täielise ülalpidamisega väikeses haritud perek. Järeleaitamine õppetöös. Telef. kasutada. Kentmani tän. 14—1.

Naiskaasüüriline
leiab mugava kodu. Teateid saab S. Pärnu mnt. 60 juuksetööstusest.

Majaomanikud!!!
Vaba korter Teie majas saab kiiresti üürnike kuulutuse kaudu
„Päevalehes"

Korteripakkumised
NÕMMEL JA MUJAL

Nõmmel, Männiku teel 91 Õie tän. nurk (autobusepeatuse juures), ilusas männimetsas, uues majas, omaette 3-toaline talvekorter köögi, vanni W. C. ja kinnise verandaga (70 r.-m. põrandat), välja üürida. Korteris olemas vesi, elekter, parkett. Lähemalt tel. 319-00 või 515-71.

Talvekorter,
ſoe ja päikeſepoolne — 3 tuba, köök ja esik, elekter, wesi ja wann, omaette, ära anda Nõmmel, Kiwimäel, Pärnu mnt. 198/1. Kaubelda koha peal õhtul kell 6.

Toiduainetekauplus
piimaruumiga, 3 tuba ja köök, Nõmmel käidavas kohas üle anda. Sooviavald. kirjal. slt. „11/2831".

Toidu- ja maiusaineteäri
kiiresti ära anda. Teat. saab koha peal, Tapa, Pikk t. 12, omanikult.

Välja üürida
üksikelamu
Nõmme-Hiiul, Pargi tän. 5. Soovikorral ühes aiaga. Näha igal ajal või küsida telef. 460-44.

Ära anda Põltſamaal südalinnas kohe ilus wäheldane
äriruum
Kr. 20 kuuüüriga. Küſida Ed. Perillus'elt Jõgewa mnt. 4, Põltſamaal.

Müüakse

Müüa hea kõlaga
tiibklaver
(firma Reinberg). Ligemaid teateid saab kella 10—2 vahel Pikk tän. 28—3. Tel. 469-69.

Kooltöö alguseks
koolipõlli
kraesid
võiml.-ülikondi
kitleid
vormikleite
valmist ka tellija materjalist.

Õed Böckler
Kinga 6/8.

Müüa
mitmeſugust majakraami: walge riietekapp, trümoopeegel, wäike piljard, koroona, wana lasteriideid, wäike woodi jne. Jakobſoni tän. 4—4.

Müüa
mootorratas „Husqwarna" 500 ccm. alumiin. külgkorwiga, täiesti ſõidukorras. Näha kella 4—7 p. l. Paldiski m. 3—36, H. Puuraid.

Woodi-
MADRATSEID
mererohust ja ſulgedest ostate sood. ainult
Wene tän 1
Suletööstuſe müügioſakond.

Omaniku haiguſe pärast müüa wõi rendile anda
tõrva-tärpentiini-vabrik.
Pakk. ſlt. „39/1379".

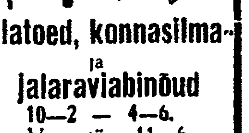

Jalatoed, konnasilma- ja jalaraviabinõud
10—2 — 4—6.
Vene tän. 11—6

Õunu
puude otsas. mitmet sorti, ca 60 puuda, müüa. Lähemalt: Kaiu asundus, tel. Juuru 2-a. Tallinn-Kaiu omnibuseliini lõpp-peatusel. Uritam.

Wähepruugitud madrats (rosshaar, 1 mtr. lai), peaaegu uued ukſe-eesriided, 2 pruugitud elektripatja ja ühe inimeſe raudwoodi odawasti
müüa.
Hollandi tän. 36.

Pianiino
müüa odawa hinnaga, wähe tarwitatud. Toom-Kuninga t. 10, krt. 3, näha kella 12—6.

Müüa odavasti väike seebi- ja keemia-tehniline
tööstus.
Kirjad slt. „3/2703".

Rannamõisas
müüa odavasti ilus suvitus-ehituskrunt männimetsa all, mere ääres tennisplatsi lähedal. Teat. saab Kalda poest või tel. Rannamõisa nr. 15.

* * *

1½-tonniline
Ford
veoauto, 1929. a. mudel. müüa. Lai tän. 36—2.

* * *

Müüa
wähe pruugitud käsiõmblusmaſin — 40 kr., ja wähem tualettpeegel — 6 kr. Näha kl. 11—5 Pikk tän. 53—4, kolm treppi üles.

Jahu- ja saeveski,
töödega ülekoormatud, metsarohkes ja rahvarikkas alevikus, raudteejaama ja maantee ääres, tervislikel põhjustel kohe müüa. Hind kokkuleppel. Kirj. slt. „4/2904".

Tugev uute kummidega meesterahva
jalgratas
müüa Kr. 32.— J. Saar'e äris, Pärnu mnt. 54.

Peaaegu uus
raudvoodi
reformpõhjaga, 1½ laiust, hind Kr. 23, müüa J. Saar'e äris Pärnu mnt. 54.

Kiwiehitusrajoonis müüa wanade majadega
ehituskrunt,
30 mtr. tänawafronti. Soow. kirj. ſlt. „31/2781".

Müüa Chevrolet
sõiduauto
1929. a. mudel, uute kummidega, kõlwuline takſoks. Pärnu mnt. 98.

Kabinett-õmblusmasin,
rätſepamaſin, lapimaſin, käsimaſin ja maſinajalg juhusl. wäga odawasti müüa. S. Roosikrantſi 8—15, telef. 448-55, Koljo.

Müüa
8 ukſega kapid, kirjutus- ja söögilauad tammepuust. Wilmſi tän. 9, tööstuſes.

Müüa
3 meſipuud ühes meſilaste ja meega (talwe -tagawara). W. Ameerika 89—21.

Lapsevanker
müüa. Kungla tän. 18, krt. 5.

Juhuslikult odawasti müüa täiesti uus, parim firma meesterahwa
jalgratas
wõi wahetada jahipüssi wastu. Paldiski m. 13, näha K. Lembergi kaupluſes.

Elektrimootor
2,1 h.-j. Wolta oma, wähe pruugitud, müüa Tartu m. 42, telef. 311-96.

Müüa ſõidukorras Chevrolet
sõiduauto.
Uued kummid. Hind ainult 650 kr. Küſida Pärnu mnt. 62—7.

Juhuslikult müüa ſõidukorras neljaistmeline
sõiduauto,
wähemajõuline, 1936. a. mudel. wähe ſõitnud. Näha Kesk-Kalamaja 7—2, kl. 10—13 ja 17—20.

Väga hea söögisaal
täies hoos töötaw, südalinnas, ſuure klientuuriga, on müüa. Soow. kirj. ſlt. „9/2789".

Kirjutus-masin
(kohwer-), täiesti uus, juhtumiſi odawasti müüa. Soow. kirj. ſlt. „31/2971".

Veoauto
müüa, firma Morris, 1937. a. mudel, kandejõud 4,5 tonni. Teat. ſaab Estonia pst. 19—4

Lapsevankreid
(uusim mudel) enneolematu odawate hindadega walmistab W. Wahenurm'e Lapſewankritööstus, Jakobſoni 10.

Hea uus maja
Tallinnas, 2 korteri ja wiljapuuaiaga juhtumiſi 7500 kr. eest ja palju teiſi maju kõigis kohtades igaſugu hinnaga odawasti müüa. Teat. kl. 11—1 J. Kühle kontorist, Wiru 2/6.

Harjumaal, Rapla alewis, rutuliſelt müüa
palkmaja
Hind 6800 krooni, Pikaajaliſt pangawõlga Kr. 1000. Kirjad ſlt. „10/2790".

Rakvere jaama raamatukapp on avatud
kella 7 homm. kuni kella 8 õhtul, samuti öiste rongide ajal. „Päevaleht" ilmub müügile Rakveres kell 17.45 p. l.

E Videvik,
Rakvere jaama raamatukapp

Ostetakse

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän. 6, telef. 431-59.

Parima hinnaga OSTAN
pruugitud riideid, ülikondi, palituid, peſu, ſaapaid, pandipileteid, õmblusmaſinaid, jalgrattaid, mööbleid. Tulen kohale. Suur Karja t. 8—8.

Ostan
lühikeſt aega hea hinna eest pruugitud mööbleid, riideid, kolu ja majatarbeid. Teat. kirj. ſlt. „27/2727".

Soovitakse osta tugev korrasolev vedrudega
vanker piimaveoks.
A.-s. Rumberg, Tuberg & Ko. Tallinn, S. Kloostri 22/18.

Soovitakse osta
lapse-auto,
uus või pruugitud. Teatada hind ja asukoht slt. „29/2969".

Soovin osta väikese
kirjutusmasina
Laulupeo 14—2, tel. 301-37.

Ostan otse omanikult, Rahumäelt—Hiiuni, moodsa 2—4 perekonna
elamu või ehituskrundi.
Teatada slt. „14/2954".

Diiselmootori
30—60 h.-j., uue või vähe pruugitud, mis on kõlvuline rasketööstusele (jahuveskile) ostan kohe. Pakkum. teat. firma, hind ja seisukord. Kirj. slt. „31/2931"

Ostan
kantud ja uusi ülikondi, kõikſugu palituid ja kaſukaid, munaſeid ja walgeid pandipileteid, õmblusmaſinaid, grammofone ja muud. Pärnu mnt. 33.

Soovin osta
krundi
Nõmme rajoonis. Palun kirj. ühes õige hinnaga Nõmme postkontorisse, kviitungi nr. „29/2689" ettenäitaja.

Soovin osta pruugitud
lapsevankri.
Teat. Lennuki 39—5.

Soovin osta 8—10 kantmeetri mahutusega
TÕRVAAJAMISE PAAGI.
Pakkumised slt. „M. 8318"

Soovin
kutsikat,
musta või pruuni, eelistatud spits. Teat. slt. „11/2991".

Kooli-raamatuid
uuemaid trükke, ostan, Vana Posti 7, kangi all.

Mitmesugust

Korralik 22-a. noormees soovib
tutvust
töölisringkonnast pikakasvuliste tütarlastega. Kirjad ühes fotoga slt. „25/2965".

Ilus sügisõhtu, üksi nii igavl Lesknaine
tutvuks
meeleldi korraliku 38—70-a. mehega. Soov. väljakutsega. Kirj. slt. „21/2921".

Keskealine neiu soovib
tutvuda
korraliku vaba 40—50-a. mehega. Kirj. slt. „10/2950".

Palun teatada, kellel on rendile anda
õunaaedu,
teatada ſortide arw (puudes) ja rendihind. Kirjad: Saku, p.-k. 28.

Vaene korralik karske kristliku maailmavaatega noormees soovib
tutvust
preilide ja prouadega 20—35 a. vanuses. Tõsised kirjad õige aadressiga pal. slt. „40/2700".

Tutvuksin sellega, kes soovitab või annab karskele keskm. aast. meester. ajutiselt vabanevale teenist. ametnikule toidu ja korteri eest (osav äris ja põllutöös) Tallinna lähedale või Tallinna kestvat (ka kergemat kehalist) tööd. Kirj. slt. „34/2694".

Tutvust
noore preiliga ſoowib korralik kindlapalgaline noormees. Kirj. ühes wanuſega ſlt. „10/2710"

Tallinna
Eest
Kirjastus
Ühisus
TRÜKIK
valmistavad kõige kiiremalt ja mai
rikkamalt igasuguseid aktsidents-, ra
matu-, kivi-, offsett- ja rotatsioo
trükitöid, klischeid ja raamatuköitetö

TALLINNA EESTI KIRJA
Tallinn, Pikk tän. 2, telef. äripäev
kl. 9—15, 428-83, pärast seda 428-

Silmapilkselt
hävitan lutikaid
prussakaid ja rotte. Soovijad võivad ise endal hävitada. Kindlad vahendid müüakse ainult Pikk tän. 43—1, Trõkov.

Haritud preilid, kas
tutvume,
kes olete uhked nagu minagi? Kirj. slt. „20/2920".

Kellel on
Soomes tuttavaid
(on väga vajaline), palun teat. slt. „38/2938".

Haritud noor lahutatud naine, keskpärase välimusega, perekonnaelu armastav, soovib leida mehe, kes julgeks ja kellel oleks võimalus
abielluda
lapsega naisega, kes olukorra sunnil on kaotanud ameti ning keda ootab ees viletsus säärase arusaaja inimese mitteleidmisel. Kirjad slt. „22/2962".

Juuksetööstus Sauna 3.
Töö hea, kiire ja odaw.

Habemeajamine	—.10
Juukſelõikam. ja lokkimine	—.30
Weſilained	—.40
Maniküür	—.30

j. n. e.

Suur 250 õunapuuga
aed
välja rentida. Kaupa teeb omanik J. Merivälja, Paadremaa ag.

Mees!
Mitte flirdiks, vaid tõsiseks sooviks on leida vaba, korralikku ja kindla elualaga vaimselt arenenud meest, kes oleks huvitatud vaiksest õnnelikust kodust ja abielust samasuguse naisega. Kirjutagu ainult need, kes on püsivad ja ei võta sõprust mööduva tujuna. Kirj. slt. „36/2936"

S. O. S.!
Kolm energiliſt, waeſt nägusat tütarlaſt paluwad südameſt rahaliſt laenu elus edasiſõudmiſeks wõi pidewat ſoliidſet teenistuſt kaastundlikelt ettewõtetelt. Kirjad kuni 28. ſkp. ſlt. „5/2745".

Intellig., kuid lihtne 28-a. mees otſib waba, meeldiwat, tõeliſt
sõbratari.
Soow. lühem wõi keſkm. kaſw. Kirjad 3 kohal. keeles ſlt. „14/2714".

Jalutus-kaaslaseks
ſoowin kena wälimuſega keſkealiſt iſeſeiswat daami. Kirjad endakirjelduſega ſlt. „24/2764"

Lihtne korralik pr.
tutvuks
üle 30-aastaſe mehega, kes on elus kannatanud ja keda ei huwita ſeiklus. Kirj. ſlt. „5/2785".

Korraliku wälimuſega 38-a. poissmees ſoowib
tutvust
intellig. ſaleda brüneti daamiga. Kirjad ſlt. „36/2776".

Ingliſe keele õppimiſeks ſoowib preili
tutvust
intelligentſe kena wälimuſega preili wõi prouaga. Kirj. ſlt. „28/2768".

Kindlas teenistuſes preili
abielluks
tutwuskonna puuduſel kindlas teenistuſes wanema tõsiſe korraliku mehega. Kirjad ſlt. „4/2984".

Intell. 36-a. leſkpr. ſoowib
tutvust
tõsiſe iſeſeiswa intell. mehega. Kirj. ſlt. „1/2941".

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri Osaühisuse

juhatusel on au paluda osanikke neljapäeval, 16. septembril 1937. a. kell 12 päeval juhatuse ruumes Tallinnas, Pikk tän. 68, peetavale

ERAKORRALISELE PEAKOOSOLEKULE

PÄEVAKORD:

1. Maatükkide ning kinnisvarade ost, müük, rentimine, pantimine ja koormamine.
2. Jooksvad asjad.

1919. a. asutatud praktilised

RAAMATUPIDAMISE JA MASINAKIRJA KURSUSED

asuvad 1. septembrist **V. Karja 7**

(III kord), telef. 481-44

Õpilaste vastuvõtt algab 1. sept. Kõnet. kl. 9 h.—8 õht.

Kõrgem kunstikool „PALLAS"

Tartus, Kalevi tän. 2. Õppetöö algab 6. sept. kell 9. Õpilaste vastuvõtmine igal tööpäeval kl. 11—13. **Direktor.**

Erakorralistel põhjustel väga **kiiresti müüa** Tallinnas kesklinna rajoonis kaua aastaid töötanud

suurem maiustuste-, peenviina- ja veiniäri

Vajaline kohe maksetav kapital 5.000 kr. Teat. slt. „5/2705".

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

24. aug. sisse tulnud kirjad.

1/2261	2	1/1551	1	22/2202	3	22/1442	2
1/2421	5	1/2381	3	22/1922	1	22/2242	1
1/1341	2	1/2181	1	22/1562	1	23/2323	5
1/1461	3	1/1941	1	23/2043	1	23/2003	1
2/1542	23	2/1502	1	23/1123	1	23/1483	1
2/1862	1	2/2302	1	24/2044	2	24/1484	2
3/2303	30	3/1503	2	24/2359	1	24/2164	1
3/2143	1	4/1384	3	25/1045	1	25/1765	1
4/2264	8	4/1944	1	25/2245	1	25/1925	1
4/2267	1	5/1825	12	25/165	1	26/1286	4
5/2105	4	5/1865	1	26/1126	1	26/2326	2
5/1065	2	6/1586	8	26/1526	1	27/2287	7
6/1546	3	6/2306	2	27/2207	2	27/1367	1
6/2186	1	6/3159	1	27/1447	1	27/2167	1
7/1507	1	7/2307	2	27/2247	1	28/1328	1
7/1267	1	7/2347	1	28/2248	5	28/2208	1
8/2268	19	8/2308	17	28/2368	7	28/1968	1
8/1908	1	8/1468	6	29/2329	2	29/1369	1
8/2228	1	8/2028	3	29/2009	2	29/1409	1
8/2188	1	8/2808	1	30/1930	1	30/1330	2
8/1388	1	8/1308	1	30/1210	1	30/2090	1
8/8308	1	8/4428	1	31/2251	3	31/2291	17
9/1589	5	9/2309	9	31/2011	3	31/1851	1
9/1429	1	9/2349	2	32/1412	1	32/1452	1
9/1989	1	9/1349	1	32/52	1	33/1813	2
10/2310	11	10/2350	6	33/693	1	33/1253	1
10/870	2	10/1430	1	33/1413	1	34/2374	6
10/1390	1	10/2030	1	34/1974	1	34/2059	1
10/1830	1	11/1991	5	34/1494	1	35/1975	3
11/1871	1	11/1551	6	35/1375	2	35/2335	6
11/2031	1	11/2311	2	35/2255	2	36/1056	1
11/1591	8	11/1431	3	36/2216	11	36/1536	2
11/2391	1	11/1951	1	36/1576	1	36/2296	12
11/2271	2	11/2351	1	36/2016	2	36/1336	2
12/1552	2	12/1592	6	36/1736	1	37/2377	18
12/1752	1	13/2353	1	37/2137	3	37/1577	6
13/1713	1	13/1433	2	37/1417	2	37/2217	2
13/1993	1	13/1913	1	37/2017	1	38/1578	10
14/954	2	14/1754	3	38/1978	1	38/1938	1
14/2154	3	14/2234	7	38/2258	1	38/2058	2
14/1434	1	14/2034	1	38/2178	1	38/2018	1
14/1594	3	15/1915	2	38/2098	1	39/1579	6
15/2115	1	15/1795	2	39/2339	2	39/1379	2
15/2395	2	15/2275	3	39/819	1	39/2299	2
16/2396	18	16/2116	1	40/1300	20	40/2260	2
16/2359	1	16/1596	7	40/1500	2	40/1380	1
16/1996	1	16/9836	1	40/2180	1		
16/1316	1	17/2317	7	A. 5895			5
17/2357	17	17/2157	1	A. 5956			4
17/9997	1	17/1477	1	A. 5955			1
18/2118	3	18/2278	1	A. 5910			1
18/2218	3	18/2158	1	A. 5925			1
19/2119	2	18/1838	1	A. 5926			1
20/1600	5	19/2259	1	A. 5920			1
20/2320	5	20/1520	1	B. 3156			44
20/2200	1	20/2240	1	B. 3189			1
20/1920	1	[illegible]	1	E. 8174			1
21/1321	1	21/1281	1	Raha 3420367 etten.			
21/2181	1	21/841	1				
21/2281	1	22/2402	1				
22/1482	1	22/1242	1	Kokku 728 kirja.			

Adwokaadid

Vannut. advokaat

Kalm

on oma büroo „Säde" majaſt üle wiinud Adamſoni majja, Keſk tän. nr. 27 (Walgas). Kõnet. 8.30—10 h. ja 5—7 p.l.

Pidud

Eeſti Draamateatri ringreis

„Kevade"

Andres Särewi dramatiſeering 3 waatuſes Oskar Lutſu „Kewade" järgi.
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lawapildid — Pärn Raudwee.

Jakobis, kolmap., 25. aug. ſ. a.
Kilingi-Nõmmel, neljapäewal, 26. aug. ſ. a.
Mõiſakülas, reedel, 27. aug. ſ.a.
Penujas, laup., 28. aug. ſ. a.
Karkſi-Nuias, pühap., 29. aug.
Wiljandis, teiſip., 31. aug. ſ.a.
Suure-Jaanis, kolmap., 1. ſept.
Wõhmas, neljap., 2. ſept. ſ.a.
Türil, reedel, 3. ſept. ſ. a.
Wajangul, laup., 4. ſept. ſ. a.
Järwa-Peetris, pühap., 5. ſept.
Paides, esmasp., 6. ſept. ſ. a.
Algus kell ½9 õhtul.
Wiljandis ja Paides algus kell 8 õhtul.

Kolmapäewal, 25. auguſtil kell ½8 õhtul
14. korda harilike hindadega
„Aristokraadid"
N. Pogodini näidend 3 vaatuses.
Pääſmed 20—125 ſenti

Neljapäewal, 26. auguſtil kell ½8 õhtul
44. korda harilike hindadega
„Õitsev meri"
Andres Särewi dramatiſeering Aug. Mälgu romaani järgi 3 waatuſes 8 pildis.
Pääſmed 20—125 ſenti.

Reedel, 27. auguſtil, kell ½8 õhtul
11. korda harilike hindadega
„Metsmees"
Andres Särewi dramatiſeering A. Janno romaani järgi 3 waatuſes (5 pildis) proloogiga.
Pääſmed 20 — 125 ſenti.

Laupäewal, 28. auguſtil, kell ½ 8 õhtul
10. korda harilike hindadega
„Häda õnnega"
Juhan Kiihulaſe komöödia 3 waatuſes 5 pildis.
Pääſmed 20 — 125 ſenti.

Pühapäewal, 29. auguſtil, kell ½3 p. l.
76. korda üldhindadega
„Kraavihallid"
Enn Waiguri rahwatükk 3 waat.
Pääſmed 25 ja 50 ſenti.

Kaſſa awatud iga päew kl. 12—4 ja 6—8.

KINO HELIOS

5, 7, 9.

Täna viimast päeva

„Tee paradiisi"

Homme

„Mäng pardal"

Victor de Kova'ga.

Neljapäeval, 26. aug., avatakse

Pärnu mnt. 26

(end. Roosikrantsi)

jalanõudeäri.

Soovitan suures valikus moodsaid daamide ja härrade **jalanõusid.**

PÄRNU maantee 26

„Eesti Turist"
Pikk 41, tel. 449-96, postk. 421.
EKSKURSIOONID:

Stokholmi
28. aug. — 3. sept. ja 11.—17. sept. reisijatelaev „Vasaga". Sõidupilet Kr. 17.—, 30.— ja 40.—.

HELSINGI
17.—19. sept. reisijatelaev „Aegnal". Sõiduhind edas-tgasi Kr. 8.—.

PARIISI
1.—24. oktoobrini autobusel. Kuues ekskursioon. Sõiduhind edas-tagasi Kr. 110.—.

BERLIINI
1.—14. okt. autobusel. Sõiduhind edas-tagasi ühes passiga Kr. 80.—.

Kaasas asjatundlikud ja vilunud juhid!

EMPIRE TIVOLI

Merepuieſtee 6, telef. 313-76.

Kolmapäewal, 25. aug., kell 8 õhtul wabaõhulawal **„Helifilm"**

Neljapäewal, 26. aug., kell 8 õhtul esietenduſeks Kiwilombi Intſu **„Poisid, pumba juure"!**

Reedel, 27. aug., kell 8 õhtul **Mata-Hari Koplist**

Raudteelaste Kultuur-Haridusühingu **„RAUDAM"** ſegakoor alustab oma tegewuſt **K Leinus'e** juhatuſel 2. ſept. 1937. a. Tallinna Raudteelaste Kodus Kopli t. 7, kus

uusi lauljaid ja mängijaid

salongorkestrisse

waſtu wõetakſe neljapäewal, 26. ja esmaspäewal, 30. aug. ſ. a. kella 19,00 alates.

Juhatus.

Arstid

Olen tagasi. Dr. Pender.

Naha-, ſugu- ja põiehaiguſed. Kl. 11—1 ja 5—8. Wene t. 1, telef. 435-91.

Tagasi jõudnud. Dr. G. Moderov

Põie-, sugu- ja nahahaigused. V.-v. 9—12 ja 4—7. Vene tän. 12, postkontori vastas Telef. 430-18.

Dr. Reinthal

Naiſtehaiguſte eriarſt.

Tatari 7—3

telef. 481-93. Kl. 4—6.

Minu kõnetund on nüüd kl. 4—6 p. l.

Dr. N. Sarre

(end. N. Blumenfeldt)

Kopsuhaiguste eriarst.

Röntgen.

Kentmani 11-b—4, tel. 458-24

Hambaarst Sergei Reschanski

Pikk tän. 47—5 võtab hambahaigeid vastu kl. 9—12 ja 2—7.

Kunsthambad.

Olen tagasi H. Nykänen. Hambaarst

Toompuiestee 17-a—9.
Vastuvõtt 4—½7 p. l.
Telef. 432-53.

Tagasi jõudnud
HAMBAARST
Adele Ruus
Pärnu mnt. 10—5 (endises kohas Draamateatri vastas).
Vastuv. kl. 10—12 ja 4—6 p. l.
Telef. 446-95.

Palwekirjad

Lennuki 18 (büroo). Süüteo, abielul., päranduſe, wekslíwõlanõudm., edaſikaebuſe jne. aſjus kirjut. aſjat. Nõuanne. Awatud 9—2 ja 5—7 p.l.

Tunnid

Akadeemiliſe hariduſega õpetaja annab **eesti keele ja ajaloo** tunde. Ahju 1—8.

Kiirkirja tunnid

(stenograafia), eesti, saksa, inglise ja vene keeles Pärnu mnt. 16—5. Kõnetr. 473-35. Kõnetunnid ainult esmaspäeval ja neljapäeval kl. 6—7 p. l.

Nõmmel wil. õpet. annab **saksa, prantsuse ja rootsi keele** tunde täiskasw. ja õpilastele. Raudtee 23—4, jaama waſtas.

Härra ſoowib wõtta **saksa keele** tunde ſakſa keſkkooli lõpetanud daamilt. Teat. ſlt. „39/2739"

Inglise, eesti ja saksa k. tunnid. Ettewalmiſtus kolledſhi ja teiſteks ekſamiteks. S. Karja 8—7.

Masinakirja tunnid.

Nunne 1—2. Õpilaste waſtuwõtt kella 10—1 ja 4—6.

Saksa keele tunde (tõlked, konwerſatſioon, literatuur) antakſe odawasti ja edukalt. Rüütli 2—5, kl. 10—12 ja 3—7.

REKLAAMBÜROO MALM HARJU 30 TELEF. 443-99

Tööpakkumised

Teenijat

vaja Uus Kalamaja 7—10, hoovimajas.

Linna ligidale maale tarvis **tüdrukut** või 14—16-a. perenaiseabi, kes oskab lehmi lüpsa. Kaubelda 25. augustil kella 5—7 Paldiski maanteel nr. 40, hoovis.

Wajatakſe **teenijat** kes oskab keeta ja täieſti iſeſeiſwalt juhib majapidamiſt. Läbi rääkida Niine tän. 6—3, päraſt kella 5.

Tüdrukut kes tunneb talutööd, wajatakſe kohe maale. Kaub. teiſip. ja neljap. Luiſe tän. 4—1.

Hästi vilunud **rätsepa käealust** tarvis, soovitav naisterahvas Sõmera 4-a—3.

Puuhoovi vaja **naistöölist,** kes oskab ka saagida. Teatada slt. „10/2910".

Majateenijat vaja. Tulla kella 2—7 p. l. Sõjaväe Keskhaigemaja ülemarsti korterisse.

Tunnistustega, vilunud **üksiteenijat** vaja väikesesse perekonda Veizenbergi 11—1, tulla kl. 9—10 või 4—5.

Wilunud **lokkijat,** kes teeb elektrilokke ja weſilaineid, tarwis Nunne t. 11.

Nais-heinatöölisi waja. Tondi 59.

15—16-a. poiss

ſaab koha ladutöödele, wõib ka maapoiſs olla, linna tundmine wajaline. Teat. ſlt. „4/2744"

Wilunud **maalrit** ja poiſſi tarwis. Taime t. 19 ehituſel (Pelgulinnas).

Wäike perekond wajab **tütarlast-teenijat** Tulla neljap. kl. 5—7, wõi reedel kl. 10—12 Kauba 13—7.

Lukuseppa-seppa tarvis töökotta ehitustöödele. Katusepapi tän. 1—3 (katusepapivabriku hoovis).

Wäike perekond wajab

üksi-teenijat

Nõmmele, Wabaduse puiesteel 123—2 (omnibusepeatuse juures). Wesi on korteris. Palgatingimused head. Tulla nädala jooksul kella 6—9 õhtul.

Kingseppa tarvis, puukontsa tsvikkijat; soovitav, kes oma korteris töötab. Lutri 3—3.

Karjast tarvis linna ligidale. Kaubelda neljapäeval kl. 2—4 Paldiski mnt. 40, ühisuse hoovis.

Kondiitrit, kes ka pagaritööd tunneb, vaja ärasõiduks. Tööd aasta läbi. Kirj. kuni 30. aug. slt. „39/2699"

Tallinna suurim valmisriieteäri vajab vilunud, keelivalitsejat **naismüüjat.** Kirjad slt. „11/2911".

Vaja kohe täiesti vilunud nais-laagri-**mantlitegijat.** Reimani 28—13.

Tarvis vilunud **rätsepa abilist** kestvale tööle. Teateid saab Girgensoni tän. 20—1.

Teenijat tarvis, kes ka loomi talitab. Västriku tän. 2—1.

Kingseppa vaja Nõmmele, Pärnu mnt. 134.

Takutajaid tarvis Nõmme, Kurni tän. 36.

Poleerijat ja poolõppinud tislerit tarvis Jakobi tän. 16, mööblitööstusse.

Õmbluſateljee wajab **õpilasi.** Rooſikrantſi 21—5.

Wajatakſe korralikku **majateenijat.** Teat. ſlt. „7/2747".

Argo Reeder

Richard Adler &

Bremen

Antverpeni ja Rotterda

laadiwad siin

aur. **„SCHWALBE"** 30./31. aug. s
aurik **„GEIER"** 3./4. sept. s. a
aurik **„CONDOR"** 10./11. sept. s
ja edaspidi igal reedel/laupäewal.

Kaubaülesandmisi võtab vastu

BALTI LLOYD

(Curt Schiller).

Tallinn, Pikk tän. 62. Telefon 442-75 ja 442-

Argo Reeder

Richard Adler &

Bremen

BREMENI

laadib siin umbes 27./28 augustil s. a.

aurik „Taube"

Lähemad juhused umbes iga 10 päewa pära

Läbisõidukonossemente kõikidesse maailma sadamatesse

Kaubaülesandmisi wõtab wastu

BALTI LLOYD

(Curt Schiller).

Tallinn, Pikk tän. 62, tel. 442-75 ja 442-77.

Suuremasse ettewõttesse tar

naistööjõud

kontoritöödel

Soowitaw kommertsgümnaasiumi lõpetaja

Soowiawaldused aadressida: Tallinn, postk

214, märgusõnaga „Kontoriõpilane".

Haapsalu Linna ja Läänemaa Ühisapteek wajab wanemat

apteegipraktikant

Awaldused saata apteegi juhataja

Sm. Arſenal müüb ſuuſõnaliſel enampakkumiſe
auguſtil 1937. a. kell 10.00 Sm. Arſenalis, Suur S
maa nr. 1 Arſenali heinamaa

ädalaheina

Pakkumiſe tagatisrahwi kindlustuſena tuleb
makſa Arſenali kaſſaſſe Kr. 30.—.
Oſtuhind tuleb taſuda 3 päewa jooksul päraſt
miſte tagajärgede kinnitamiſt.
Lähemaid andmeid ſaab töötundidel Arſenali m
dusjaoskonnas. Sm. Arſe

Suurem jalanõudetööstus wajab wil

AGO-töölist

(talla pealepanek). Pakkumised saata «Pressa», Tartu Rüü
kw. nr. 669 ettenäitajale.

Köögiteenijat- nõudepeſijat tarwis klubiſſe. Wabaduſe pl. 8.

Mööbli-sadulseppa tarvis Jakobi tän. 16, mööblitööstus.

Mööbli-sadulseppa vajatakse kestvale tööle. Nõmme, Apteegi tän. 13.

Vajan **üksiteenijat** väikesesse perekonda. Läbirääkimisele tulla kella 12—5 Narva mnt. 42—7.

Kurna valda Lehmja Matsi tallu tarvis **sulast.** Kaugus Tallinnast mööda Tartu maanteed 10 km.

Vajatakse kohe või edaspidi kaht mees- ja nais-**rätsepaabilist** kestvale tööle. Teat. slt. „17/2917".

Wajatakſe 2 lapſe juure keele õpetamiſeks **sakslannat,** kas tertweks päewaks wõi pärastlõunaks. Teat. kirj. ſlt. „15/2755".

Wilunud **krohvijaid** waja. Ilmuda Tolli tän. 8, õhtul kuni kella 6 wõi hommikul kell 7.

Laſtearmaſtajat **tütarlast** wajatakſe laſte juure ja naiſe abiliſeks. Tulla Wo 30—10.

Tarwis täieſti wilunud **laagrirätsepa-abilist** meeſter. ja naiſter. Narw 23—5.

Jooksupoissi-õpilast 17—18-aaſtaſt, tarwis raadio-fotoäriſſe Wiru t RA-FO.

Wajan korralikku la maſtajat **hoidjat** kolmeaaſtaſe tütarlapſe (lihtne perekond). Kirjad „20/2720".

Rakveres

võtavad „Päevalehe" „Laste Rõõmu"

tellimisi ja kuulut

vastu ja müüvad üksik numbreid:

E. Priiman, Pikk 24
N. Erna, Lai tän.
M. Nurk, Lai tän.
Ed. Läte, Lille tän. 13
E. Videvik, jaama raamatu
Joh. Triefeldt, Pikk 17
L. Rikken, Tallinna 20
Ubja Majandusühisus
Marie Talla, Vaksali 2
E. Sabolotnik, Tallinna 7.

Kaupmeeskond, jällemüüjad!

Koolihooaja kaupu

igasuguseid kirjutus-, joonistus- ja maalimistarbeid
ja iga kooli nõudeile wastawaid õpperaamatuid

ostate soodsaimatel tingimustel

„Päewalehe" raamatukauplustest

S. Karja tän. 23, kõnetr. 446-11 ja 479-25. **Pikk t. 2, kõnetr. 428-83.**

TALLINNA EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühiſuſe trükk.